

Školní vzdělávací program
Církevní základní školy svaté Ludmily v Hradci nad Moravicí
zpracovaný podle RVP ZV

DO ŽIVOTA

„Když kráčíte, zůstaňte nohama na zemi, ale srdcem v nebi.“
Don Bosco

Obsah

OBSAH.....	3
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	7
1.1. Název ŠVP	7
1.2. Vzdělávací program	7
1.3. Studijní forma vzdělávání	7
1.4. Údaje o škole	7
1.4.1. Název školy	7
1.4.2. Adresa školy	7
1.4.3. Jméno ředitele	7
1.4.4. Kontakty	7
1.5. Další údaje	8
1.5.1. IČO	8
1.5.2. IZO	8
1.5.3. Jméno koordinátora tvorby ŠVP	8
1.6. Zřizovatel	8
1.6.1. Název	8
1.6.2. Adresa	8
1.6.3. Kontakty	8
1.7. Platnost dokumentu	8
1.7.1. Datum	8
1.7.2. Podpis ředitele	8
1.7.3. Razítko	8
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	9
2.1. Úplnost a velikost školy	9
2.2. Vybavení školy	9
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	10
2.3.1. Velikost sboru	10
2.3.2. Kvalifikovanost	10
2.4. Charakteristika žáků	11
2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	11
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	11
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	13
3.1. Zaměření školy	13
3.2. Profil absolventa	15
3.3. Výchovné a vzdělávací strategie	16

3.4.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	Chyba! Záložka není definována.
3.5.	Vzdělávání mimořádně nadaných žáků	Chyba! Záložka není definována.
3.6.	Výčet a začlenění průřezových témat	19
4.	UČEBNÍ PLÁN	21
4.1.	Tabulace učebního plánu	21
4.2.	Poznámky k učebnímu plánu.....	21
5.	UČEBNÍ OSNOVY	22
5.1.	Jazyk a jazyková komunikace	22
5.1.1.	Český jazyk a literatura	22
5.1.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	22
5.1.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	24
5.1.2.	Anglický jazyk.....	40
5.1.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	40
5.1.2.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	43
5.1.3.	Další cizí jazyk: Německý jazyk.....	50
5.1.3.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	50
5.1.3.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	51
5.2.	Matematika a její aplikace	53
5.2.1.	Matematika.....	53
5.2.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	53
5.2.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	56
5.3.	Informační a komunikační technologie	67
5.3.1.	Informatika	67
5.3.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	67
5.3.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	67
5.4.	Člověk a jeho svět	70
5.4.1.	Člověk a jeho svět	70
5.4.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	70
5.4.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	71
5.5.	Člověk a společnost.....	83
5.5.1.	Dějepis	83
5.5.1.1.	Charakteristika předmětu	83
5.5.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	85
5.5.2.	Výchova k občanství.....	88
5.5.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	88
5.5.2.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	89
5.6.	Člověk a příroda	95
5.6.1.	Fyzika	95
5.6.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	95
5.6.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	96
5.6.2.	Chemie	103
5.6.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	103
5.6.2.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	104
5.6.3.	Přírodopis.....	108
5.6.3.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	108

5.6.3.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	109
5.6.4.	Zeměpis	112
5.6.4.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	112
5.6.4.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	113
5.7.	Umění a kultura	116
5.7.1.	Hudební výchova	116
5.7.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	116
5.7.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	117
5.7.2.	Výtvarná výchova	123
5.7.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	123
5.7.2.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	124
5.8.	Člověk a zdraví	134
5.8.1.	Výchova ke zdraví a rodině	134
5.8.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	134
5.8.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	135
5.8.2.	Tělesná výchova	139
5.8.2.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	139
5.8.2.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	140
5.9.	Člověk a svět práce	144
5.9.1.	Člověk a svět práce	144
5.9.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	144
5.9.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	145
5.10.	Doplňující vzdělávací obory	150
5.10.1.	Křesťanská výchova	150
5.10.1.1.	Charakteristika vyučovacího předmětu	150
5.10.1.2.	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu	152
6.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	167
6.1.	Pravidla pro hodnocení žáků	167
6.1.1.	Způsoby hodnocení žáka	167
6.1.2.	Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků	168
6.1.3.	Kritéria hodnocení prospěchu	168
6.1.4.	Kritéria hodnocení chování	168
6.1.5.	Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	168

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP

Školní vzdělávací program Církevní základní školy svaté Ludmily v Hradci nad Moravicí
zpracovaný podle RVP ZV

DO ŽIVOTA

„Když kráčíte, zůstaňte nohama na zemi, ale srdcem v nebi.“ Don Bosco

1.2. Vzdělávací program

Vzdělávací program pro základní školu zpracovaný podle RVP ZV

1.3. Studijní forma vzdělávání

Základní vzdělávání, denní studium

1.4. Údaje o škole

1.4.1. Název školy

Církevní základní škola svaté Ludmily v Hradci nad Moravicí

1.4.2. Adresa školy

Zámecká 57, 747 41 Hradec nad Moravicí

1.4.3. Jméno ředitele

Ing. Tomáš Honěk

1.4.4. Kontakty

telefon 595 170 279

e-mail skola@czs-hradec.cz

web www.czs-hradec.cz

1.5. Další údaje

1.5.1. IČO

00849821

1.5.2. IZO

600001717

1.5.3. Jméno koordinátora tvorby ŠVP

Ing. Tomáš Honěk

1.6. Zřizovatel

1.6.1. Název

Biskupství ostravsko-opavské

1.6.2. Adresa

Kostelní nám. 1, 728 02 Ostrava 1

1.6.3. Kontakty

Telefon 596 116 522

e-mail kurie@doo.cz

web www.doo.cz

1.7. Platnost dokumentu

1.7.1. Datum

od 1. 9. 2014

č. j. 124/2014

1.7.2. Podpis ředitele

1.7.3. Razítko

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Úplná devítiletá škola, jejíž součástí jsou

základní škola – kapacita 250 žáků

školní družina – kapacita 150 žáků

školní jídelna – kapacita 250 žáků

Škola je umístěná ve dvou historických budovách, z nichž hlavní se nachází v centru obce Hradec nad Moravicí, druhá na předměstí města Opavy. Obě budovy jsou situovány mimo panelovou zástavbu. Dojíždějící děti používají místní dopravu, ve které je přítomen učitelský dozor.

Zámecká 57, 747 41 Hradec nad Moravicí

- 9 ročníků
- 4 oddělení školní družiny
- školní kuchyně
- školní výdejna jídla

Slavkovská 2, 747 07 Opava - Jaktář

- 5 ročníků
- 2 oddělení školní družiny
- školní výdejna jídla

2.2. Vybavení školy

Materiální

Škola je dostatečným způsobem vybavena učebnicemi, didaktickými pomůckami pro odborné předměty, informačními a komunikačními technologiemi, pomůckami pro tělesnou výchovu, pracovní vyučování, hudební výchovu, výtvarnou výchovu a další předměty, na tvorbě mnoha pomůcek se podílejí i sami žáci.

Prostorové

Budova v Hradci nad Moravicí zahrnuje: 7 kmenových učeben, učebnu ICT, gymnastický sál, učebnu pro dělené hodiny, družinu, keramickou dílnu, dílny, sborovnu pro 1. stupeň, sborovnu pro 2. stupeň, kabinet na pomůcky, kapli, společenskou místnost, kuchyňku, šatnu, kuchyň, jídelnu, WC, sprchy, ředitelnu, účtárnu, kancelář vedoucího kuchyně, místnost školníka, školní zahradu s možností relaxace a sportoviště včetně volejbalového a fotbalového hřiště. Nově využíváme budovu města Hradec nad Moravicí - tzv. Národní školu, kde máme umístěny 2 kmenové učebny. Další 2 kmenové učebny a 2 odborné učebny budou zřízeny v nové přístavbě od 1. 6. 2019.

Budova v Opavě zahrnuje: 5 kmenových učeben, počítačovou učebnu, keramickou dílnu, gymnastický sál, sborovnu, sklad pomůcek, kapli, šatnu, jídelnu, přípravnu jídla, WC, kancelář, místnost školníka, školní zahradu.

Technické

Škola v Hradci nad Moravicí se nachází v budově bývalého kláštera, která je z velké části opravená. Prostory působí rodinným dojmem, nejsou příliš velké a díky vhodné výzdobě se stávají útulné a příjemné. Technický stav budovy je plně dostačující. Prostory v pronajaté budově tzv. Národní školy a v nové přístavbě školy jsou prostorné, moderně zařízené a splňují všechny normy pro výuku žáků.

Škola v Opavě se nachází v pronajaté budově původně určené pro školní činnost. Budova je udržovaná a před lety zrekonstruovaná. Splňuje požadavky prostoru pro základní vzdělávání.

Hygienické

Obě budovy splňují základní hygienické požadavky dané zákonem.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

2.3.1. Velikost sboru

Pedagogický sbor má kolem 30 členů. Kolektiv pedagogů doplňují asistenti, jejichž počet závisí na udělených podpůrných opatřeních. Učitelé jsou plně kvalifikovaní a jsou zde mladí i zkušení pedagogové.

Průběžně se vzděláváme v rámci DVPP, organizujeme si vlastní školení „do sborovny“ a pravidelně se zúčastňujeme duchovní formace pedagogického sboru. Ve škole pracuje výchovný poradce a asistenti integrovaných žáků, který kteří se specializují na práci se znevýhodněnými dětmi. Ve škole také působí metodik prevence sociálně patologických jevů. Škola má svého školního kaplana, který nabízí jak pedagogům, tak i dětem duchovní službu. Při výuce žáků s podpůrným opatřením pomáhají asistenti pedagoga.

Do školy pravidelně zveme externí spolupracovníky se zaměřením na sexuální výchovu, protidrogovou osvětu, bezpečný internet, zdravou výživu, dopravní výchovu, chování při mimořádných událostech apod.

2.3.2. Kvalifikovanost

Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 2. stupni vyučují někteří z nich více předmětů. Jedná se o předměty, jejichž hodinové dotace je nižší. I přesto je jejich výuka kvalitní a neubírá na celkové kvalitě školy. Mnozí učitelé absolvovali kurzy kritického myšlení, týmové spolupráce nebo autoevaluace školy. Všichni učitelé jsou proškoleni v problematice ochrany při mimořádných událostech, účastní se pravidelně kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Protože „vyučující jsou nejvýznamnějšími činiteli, kteří vtiskují katolické škole její specifický ráz“ (KŠ 78), je pedagogickému sboru věnována zvláštní péče a pozornost.

U vyučujících naší školy požadujeme římskokatolické vyznání a klademe na ně následující nároky:

- Být ve svém oboru **odborníkem**
- Být **pedagogem**, který je náležitě metodicky vybaven a je schopný aplikovat pedagogiku přizpůsobenou zásadám evangelia, tj. prokázal citlivost k člověku, k vztahům k sobě, druhým a ke světu, a který oceňuje spolupráci a sounáležitost
- Být **křesťanem římskokatolického vyznání**, který je autentický a o svém vztahu k víře je připraven přiměřeným a neindoktrinovaným způsobem vydávat svědectví svým životem¹

¹ Srov. „Učitelé ať pamatují, že záleží především na nich, zda katolická škola dokáže uskutečnit své úkoly a iniciativy. Nechtě se tedy se zvláštní pečlivostí připravují, aby měli jak světské, tak náboženské vědomosti, doložené patřičnými tituly, a dobře ovládali vychovatelské umění ve shodě se současnými objevy. Spojení navzájem a s žáky pouty lásky a proniknutí apoštolským duchem, ať vydávají jak životem, tak naukou svědectví jedinému učiteli – Kristu.“ (GE 8c)

Škola pak chce být místem, které poskytuje prostor ke spolupráci pedagogického sboru na pedagogických procesech, rozvíjí osobnostní i odborné kvality vyučujících, oceňuje jejich opravdovost, přístup k dítěti, respektuje jejich jedinečnost a pedagogické úsilí orientuje k jednotě.

2.4. Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z farností opavského děkanátu, jejichž rodiče si školu vědomě vybrali, příp. děti, jejichž rodiče si školu vybrali na základě kladného doporučení nebo pozitivní zkušenosti s ohledem na příznivé klima školy. Jsme školou komunitního typu s důrazem na mimoškolní aktivity, které výrazně přesahují rámec školy, a máme dobré zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vycházíme vstříc individuálním vzdělávacím potřebám žáků.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Každoročně se škola zapojuje do projektu Tříkrálové sbírky Charity České republiky, jsme zapojeni do projektu Adopce na dálku a sponzorujeme vzdělání dítěte v Indii. Zapojujeme se do akcí a projektů Papežského misijního díla nebo Likvidace lepry.

Ve škole dlouhodobě působí školní oddíl taekwondo, který ve spolupráci s Českým svazem taekwonda organizuje celorepublikové závody. Pěvecký školní pedagogický sbor vystupuje na veřejných akcích organizovaných různými občanskými spolky, školní kapela pořádá pravidelná vystoupení v domově pro seniory. Jako škola pravidelně pořádáme celorepublikovou výtvarnou soutěž „Krása a tajemství Velikonoc“, pomáháme organizovat a účastníme se akce „Celé Česko čte dětem“, účastníme se přehlídky divadelních souborů v Odrách a příležitostně rozvíjíme mnoho dalších aktivit, o kterých se můžete dočíst na našich pravidelně aktualizovaných webových stránkách.

Na mnoha projektech se podílíme také ve spolupráci s dalšími církevními školami nebo zařízeními. Dlouhodobě spolupracujeme se Střediskem Dona Boska v Havířově nebo se účastníme Diecézní biblické olympiády, organizujeme okresní kolo soutěže Bible a my.

Rozvíjíme spolupráci se školami v sousedním Polsku.

2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči

Škola jako celek, třídní učitelé i vyučující jednotlivých předmětů chtějí rozvíjet svou pedagogickou činnost v koordinaci a v kooperaci s rodiči dětí. Tento předpoklad považujeme za nezbytný k dosažení cílů našeho pedagogického úsilí. Rodiče a pedagogy vnímáme jako partnery, kde je rodič respektován jako první autorita a učitel jako odborník ve své škole. Oba by měli být v ideálním případě ve svých názorech na výchovu dítěte a ve svém výchovném úsilí jednotní. Jakoukoli disharmonii je pak třeba neodkladně diskutovat směrem k obecnému dobru dítěte a pedagogickému úsilí stanovenému v rámci ŠVP školy.

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím nebo vedením školy. Třídní učitelky na 1. stupni využívají ke komunikaci s rodiči týdenní přehledy „notýsky“, kam zapisují týdenní program a aktuální akce. Někteří rodiče se do výuky zapojují jako externí učitelé, příp. jsou zváni jako hosté na různé besedy (např. bezpečný internet, volba povolání), nebo chodí mladším dětem do školy předčítat. Rodiče jsou o činnosti školy informováni také prostřednictvím školního časopisu a webových stránek školy.

„Projekt katolické školy je přesvědčivý pouze tehdy, pokud ho uskutečňují lidé hluboce motivováni tím, že jsou svědky živého setkávání s Kristem, v němž jediném se opravdu vyjasňuje tajemství člověka. Jedná se o lidi, kteří se jako jednotlivci i jako společenství nacházejí ve spojení s Pánem, jehož přijímají jako základ a trvalé pouto svých meziosobních vztahů a vzájemné spolupráce mezi vychovatelem a studentem.“ (VS v KŠ 4)

Spolupráce s jinými subjekty

Úzce spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními, zejména s pedagogické-psychologickou poradnou a dalšími speciálními centry.

Při škole pracuje spolek Salesiánské hnutí mládeže, který spolupracuje např. při organizaci příměstského tábora, a spolek Aktovka, ve kterém jsou zainteresovaní učitelé i bývalí žáci, a příležitostně pořádají výlety, akce během roku nebo sportovní turnaje. Spolupracujeme s okolními mateřskými školami a s okolními základními školami, příp. se účastníme akcí, které tyto školy organizují (např. Den požární bezpečnosti).

Ze strany církve spolupracujeme se salesiány, místními kněžími a farnostmi.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Naše škola nabízí vzdělávání dětí zejména pro komunitu křesťanských rodin žijících v okruhu okolních farností a obcí. Současně je otevřená pro všechny děti bez rozdílu, jejichž rodiče z jakýchkoli důvodů preferují vzdělávání, které zajišťuje katolická škola ve smyslu dokumentu.

Na co se zaměřujeme?

Naším cílem je být především katolickou školou, která je „*místem integrální výchovy lidské osoby prostřednictvím jasného výchovného projektu, který má svůj základ v Kristu.*“ (KŠ 4)

Chceme být školou, kde se děti učí, ale také školou, kde žijí a kde mají prostor setkat se s katolickou vírou, objevovat ji, příp. prožívat a sdílet ji se svými vrstevníky, rodiči, pedagogickým personálem a ostatními zaměstnanci školy.

Nabízíme integrální a celistvé vzdělávání, které chce dítě podpořit v rozvoji lidství a lidskosti v nejširším smyslu křesťanského humanismu, ale zároveň v nejkonkrétnější podobě jeho jedinečné osobnostní identity a integrity vycházející z katolické křesťanské víry. V tomto smyslu chceme dítě vybavit schopností dál se samostatně a soustavně rozvíjet a vzdělávat směrem k plně odpovědnému lidství s vědomím sounáležitosti s druhými lidmi a se světem.²

Naší prioritou je:

Být školou poskytující kvalitní vzdělávání, které se neredukuje jen na individualistickou a nástrojově orientovanou službu směřující k dosažení kvalifikace. Vzdělávání důsledně zahrnuje výchovný rozměr a směřujeme je k osobnosti s jedinečnou integritou a identitou schopnou v interakci s vnějším světem samostatného úsudku, kritického myšlení, odpovědnosti, ale také dialogu s kvalitou vzájemného uznání a respektu. Vzdělávání vychází z kulturního dědictví, tradic, hodnot a etických norem, jejichž základem je evangelijní učení a osoba Ježíše Krista. Ve vzdělávacím procesu proto respektujeme osobnostní dispozice dítěte, jeho individualitu a individuální potřeby a vedeme je ke vzájemnému uznání, úctě k životu a respektu k různosti.³

Být školou přívětivou, kde se nejen vzdělává, ale také žije. Místem, které děti, jejich rodiče, zaměstnanci školy a ostatní návštěvníci rádi navštěvují, pobývají zde a také se na něj rádi vrací. Podporujeme jedinečnost dítěte a vytváříme prostor, kde může tvořit, plánovat, tvořit, improvizovat, ale také snít o svých ideálech a uplatnění ve společnosti.

² Srov. „*Katolická škola takto vědomě usiluje o výchovu celistvého člověka, neboť v Kristu, dokonalém člověku, jsou všechny lidské hodnoty plně uskutečněny a harmonicky sjednoceny. V tom spočívá její specifický katolický ráz.*“ (KŠ 35) „*Škola vzdělává proto, aby vychovávala. Je tu tedy proto, aby člověku umožňovala rozvíjet se, aby ho osvobozovala od podmínek, které by mu mohly zabráňovat v plně odpovědném lidském životě.*“ (KŠ 29)

³ Srov. „*Kristus je základem výchovného projektu katolické školy. Zjevuje a hlásá nový smysl existence a přeměňuje tuto existenci tím, že člověka činí schopným žít božsky: tj. myslet, chtít a jednat podle evangelia, a učinit zákonem svého života blahoslavenství. Právě tímto výslovným poukazem na společně sdílený křesťanský pohled všech členů komunity (i když u jednotlivců v různé míře) se škola stává katolickou, neboť takto se evangelní zásady stávají výchovnými normami, vnitřní motivací i konečným cílem.*“ (KŠ 34)

Být školou bezpečnou, která podporuje a rozvíjí vztahy a vztahovost na všech úrovních a ve všech podobách včetně každodenních interakcí v rámci i mimo rámec výuky. Oceňujeme laskavé a ohleduplné vztahy a systematicky děti učíme také nakládání s růzností a s konflikty a základním mediačním dovednostem.⁴

Být školou rodinnou, která je otevřená směrem k rodinám, obci, křesťanům a zejména římskokatolickým křesťanům, a která je chce svou přítomností obohacovat a sama být jimi obohacována.

Být školou křesťanskou, kde se děti setkají s žitou vírou a dostanou prostor svou víru žít a prohlubovat. Podobný prostor prožívat a sdílet svou víru, příp. se s ní setkat, mají všichni lidé jakkoli zainteresovaní v chodu školy.

O co usilujeme?

Naše škola je školou, která slouží lidem, a zároveň školou utvářenou lidmi. Vyznačuje se osobitou atmosférou vzdělávacího a výchovného společenství katolické školy⁵, které své pedagogické úsilí zaměřuje především:

Úsilí o kvalitní vzdělávání se zvláštním důrazem

- na soulad vědy a víry, kdy je lidská kultura vykládána s vědeckou objektivitou a věda a víra nejsou oddělovány, ale předkládány tak, aby otevíraly nové perspektivy lidského poznání
- na rozvoj všeobecného vzdělání žáků podle jejich individuálních možností a potřeb, kdy škola není záměrně orientována na jinou specifickou oblast vzdělání, neboť má již své křesťanské zaměření a navštěvují ji žáci s širokou škálou předpokladů ke vzdělávání
- na rozvoj žáků v oblasti komunikačních technologií, využívání technologií učiteli a žáky při výuce jednotlivých předmětů i mimo vyučování, při přípravě na přijímací zkoušky atd.

Úsilí o rozvíjení bezpečných vztahů se zvláštním důrazem

- na úctu k dítěti, k jeho kořenům i rodící se osobnosti
- na společné slavení v obecné i křesťanské rovině
- na individuální přístup pedagogů k žákům nadaným i integrovaným
- na otevřenost všem dětem, jejichž rodiče souhlasí s katolickou výchovou
- na respekt ke svobodě vyznání a svědomí dětí a jejich rodin
- na rozvoj talentovaných žáků individuálním přístupem v rámci hromadné výuky i mimo ni
- na vhodné podmínky pro integraci dětí s ohledem na jejich druh a vážnost znevýhodnění

Úsilí o přívětivou atmosféru se zvláštním důrazem

- na úctu k osobní a kolektivní svobodě, která není možná bez pravidel
- na pevný řád chování žáků i pedagogů v povinné části vyučovacího procesu i v zájmových a oddechových činnostech
- na jednoznačně stanovená pravidla a normy chování žáků i pedagogů
- na oceňování přátelské atmosféry mezi učiteli a žáky a na dobré vztahy mezi žáky v třídních kolektivech i mimo ně
- na program umožňující společné soužití

Úsilí o propojení s rodinou a komunitou obce a církve⁶ se zvláštním důrazem

- na projektovou výuku přesahující rámec školy
- na rozvoj odpovědnosti dětí za blízké okolí obce, ve kterém se škola nachází

⁴ Srov. „Škola musí být společenstvím, ve kterém se hodnoty projevují pravdivými mezilidskými vztahy mezi jednotlivci, kteří toto společenství tvoří, i tím, že tito jedinci nejen individuálně, ale i kolektivně přijímají ten názor na skutečnost, jímž se škola řídí.“ (KŠ 32)

⁵ „Katolická škola, která je v první řadě charakterizována jako vzdělávací a výchovné společenství, se utváří jako škola pro osobu a škola osob. Směřuje totiž k utváření osoby v integrální jednotě jejího bytí, vstupuje s nástroji pro výuku a učení tam, kde se vytvářejí kritéria pro posuzování, rozhodující hodnoty, zájmové body, myšlenkové linie, inspirativní zdroje a životní modely. Ale především ji zahrnuje do dynamiky meziosobních vztahů, které vytvářejí a oživují školní společenství.“ (KŠ 13)

⁶ „Na vytváření školy jako společenství se účastní všichni, kterých se to bezprostředně týká. Učitelé, řídící, administrativní i pomocný personál, rodiče, kteří jsou tou nejdůležitější složkou, jako přirození a nenahraditelní vychovatelé svých vlastních dětí. A konečně studenti, jednak jako spoluvůdci a zodpovědní protagonisté, a jako aktivní subjekty výchovného procesu. Školní společenství jako celek – při zachování různosti úloh, ale souběžnosti cílů – má charakteristiku křesťanského společenství, protože je místem prosyceným láskou.“ (NRV 32)

- na rozvoj odpovědnosti dětí za školu a okolí školy (zeleň v okolí školy, výuka a přestávky v lese, využití školní zahrady a hřiště v rámci družiny apod.)
- na podíl a odpovědnosti dětí na životě církevního společenství v rámci školy i mimo ni (úprava kaple, podíl na organizaci společných modliteb, pobožností a bohoslužeb apod.)
- na rozvoj vztahu dětí ke kultuře nejen v rámci výuky odpovídajících výchovných předmětů, ale i v mimoškolních akcích pro veřejnost (besídky, divadelní představení, koncerty a vystoupení směřované na spolupráci s jinými školami, institucemi a zařízeními obce nebo farnosti)

3.2. Profil absolventa

Jedná se o stanovení ideálu, ke kterému dítě směřuje podle svých individuálních dispozic a je přitom respektováno.

Absolvent/ka školy má na konci základního vzdělávání rozvinuté:

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	V NAŠÍ ŠKOLE TO ZEJMÉNA ZNAMENÁ, ŽE
Kompetence k učení	Je v rámci svých osobnostních dispozic aktivní, samostatný/á a tvořivý/á. Zvládá potřebné strategie učení a umí samostatně vyhledávat a vyhodnocovat přijatelné způsoby k dosažení vzdělávacích cílů. Umí samostatně vyhledávat informace, informační zdroje kriticky rozlišovat, vyhodnocovat a užívat je k dalšímu vzdělávání. Dokáže používat získané vědomosti a dovednosti v běžném životě a je motivován/a k celoživotnímu učení. Je schopen/a uplatnit se ve společnosti, hledat své životní povolání a pokračovat ve svém dalším vzdělávání na navazujících školách.
Kompetence k řešení problémů	Je schopný/á prezentovat a vyhodnocovat problém jako výzvu, ne jako hrozbu. Dokáže pozitivně vyhodnotit vlastní chybu a konstruktivně s ní nakládat. Zvládá strategie řešení problémových situací a umí odpovídajícím způsobem nakládat s konflikty. Umí objektivně zhodnotit své schopnosti a své reálné možnosti, uvědomuje si svůj pokrok, umí se vypořádat s dílčím neúspěchem a překonávat překážky.
Kompetence komunikativní	Zvládá komunikační dovednosti v mateřském jazyce, v cizím jazyce i prostřednictvím ITC směrem ke kvalitním sociálním vztahům. Má vzhledem ke svému věku rozvinuté prezentační a publikační dovednosti. Má v rámci svých osobnostních dispozic rozvinuté logické myšlení a emoční inteligenci. Je autentický/á, pravdivý/á, umí naslouchat druhým a oceňuje soulad nonverbální komunikace s komunikací verbální. Má úctu k pravdě, která vylučuje povrchnost v poznání a v přijetí úsudku.
Kompetence sociální a personální	Je ohleduplný/á k druhým, zejména znevýhodněným lidem a respektuje jejich jinakost a jedinečnost. Umí odpovídajícím způsobem vyjádřit svůj názor a obhájit ho. Dokáže kultivovaně komunikovat své pocity, umí rozlišit dobré a špatné a nepodléhá manipulaci. Umí rozlišit, vyhodnotit a účinně zasáhnout proti projevům fundamentalismu, rasismu, xenofobie, nacionalismu, netolerance.

	Rozhoduje se s dlouhodobou perspektivou, neřídí se osobním prospěchem a je schopen/na vidět potřeby druhých a pomoci jim. Odhaduje své schopnosti, vhodně přijímá pochvalu, ale také uzná svou chybu a zaměří se na nápravu.
Kompetence občanská	Dokáže chránit své fyzické a duševní zdraví i zdraví jiných. Umí chránit vytvořené hodnoty a životní prostředí. Oceňuje organizovanou pomoc a projevy solidarity zejména v komunitě obce. Je si vědom/a hodnoty lidových zvyků a tradic. Zvládá dokončovat započaté úkoly a nést odpovědnost za jejich výsledky. Má smysl pro odpovědnost a řád.
Kompetence pracovní	Má dostatečné kompetence pro rozvíjení svých specifických talentů a vloh. Oceňuje týmovou práci a spolupráci při řešení problémů. Je v rámci svých osobnostních dispozic trpělivý/á, systematický/á a je si vědom/a odpovědnosti za průběh i výsledek práce. Zvládá rozhodování zejména v pracovních činnostech směrem k samostatnosti i spolupráci, ke kreativitě i potřebě pravidelnosti a řádu. Je si vědom/a hodnoty odpočinku a smysluplně využívá volný čas.

Naše škola rozvíjí v návaznosti na tyto klíčové kompetence také kompetence křesťanské.

Absolvent/ka školy na konci základního vzdělávání:

Kompetence křesťanské	Zná základy křesťanské víry a oceňuje je. Kultivovaně vyjadřuje svůj názor ve vztahu k Bohu, k lidem, ke společnosti. Je schopný/á prožívat vztah k Bohu a k bližním v duchu evangelia. Uplatňuje křesťanské hodnoty ve svém životě i ve vztazích s ostatními lidmi. Je ohleduplný/á k druhým a respektuje jejich jedinečnost. Respektuje a je uctivý/á k jiným názorům, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám a náboženstvím.
-----------------------	--

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Základem našeho pedagogického působení je **preventivní systém sv. Jana Boska**. Jeho zásada prevence neboli tzv. asistence spočívá v předcházení problémům – vyhodnocujeme aktuální situace a snažíme se je s pedagogickou pohotovostí přetvářet v pozitivní výchovné prostředí předem eliminující negativní vlivy.

Zásadu asistence považujeme za jedno ze svých základních pedagogických východisek, která se týká nejen vlastního vyučování, ale také přestávek, pobytu v družině, šatně či na jiných místech v areálu školy i mimo ni. Snažíme se být dětem nablízku, a tak odhalit a eliminovat jejich negativní chování. Povzbuzujeme děti a radíme jim v krizových situacích, usměrňujeme a podporujeme jejich pozitivní myšlení a chování. Toto naše úsilí se promítá také do společné i osobní modlitby pedagogů, příp. dalších zaměstnanců školy.

Učitelé ve svých předmětech dosahují vzdělávacích a výchovných cílů aktivním zapojením žáků do vyučovacího procesu. Rozvíjí se tak tvořivá schopnost a improvizace, tedy vlastností, které jsou nutné k uplatnění člověka v procesu jeho zařazení ve společnosti.

Podporujeme rozvoj kritického myšlení a samostatnosti při řešení problémů. Velký důraz klademe na rozvoj sociální kompetence. Snažíme se zaměřit učení na řešení praktických problémů a životních situací. Rozvíjíme pracovní kompetence žáků a zaměřujeme se na jejich vzdělání a výchovu s ohledem na správnou orientaci při volbě povolání.⁷

Se zřetelem ke skupinové dynamice pracujeme s kolektivem dětí i mimo vyučování se zvláštní péčí o žáky, kteří by mohli být kvůli své odlišnosti přehlíženi nebo ze skupiny vyčleňováni.

Strategie směřující ke kompetenci k učení:

- Podporujeme samostatnost a tvořivost.
- Podporujeme samostatné vyhledávání a vyhodnocování přijatelných způsobů dosažení cíle.
- Dbáme na plánování, organizaci a vyhodnocování vlastní činnosti.
- Považujeme učivo za prostředek k dosažení aktivní dovednosti.
- Usilujeme o samostatnost při vyhledávání informací, kritické využívání informačních zdrojů a rozvíjíme práci s informacemi.
- Učíme pracovat s chybou.
- Učíme trpělivosti a systematické práci, ke které patří také odpovědnost za průběh i výsledek.
- Usilujeme o pozitivní motivaci, realizaci a přiměřenou prezentaci výsledku učení.

Strategie směřující ke kompetenci k řešení problémů:

- Prezентujeme problém jako výzvu, ne jako hrozbu.
- Zařazujeme do výuky problémové úlohy a situace, včetně příkladů praktických řešení.
- Podporujeme logické myšlení a rozvíjíme emoční inteligenci.
- Podporujeme týmovou práci a spolupráci při řešení problémů.
- Cvičíme strategie řešení problémových situací.
- Podporujeme schopnost dotahovat věci a nést za ně odpovědnost.

Strategie směřující ke kompetenci komunikativní:

- Rozvíjíme komunikační dovednosti v mateřském jazyce, v cizím jazyce i prostřednictvím ITC směrem ke kvalitním sociálním vztahům.
- Ošetřujeme úroveň komunikace mezi žáky i ve vztahu k dospělým.
- Podporujeme konstruktivní kritiku a sebekritiku.
- Vytváříme prostor pro rozvoj prezentačních a publikačních dovedností.
- Oceňujeme umění naslouchat druhým.
- Učíme autentičnosti a pravdivosti včetně souladu nonverbální komunikace s komunikací verbální.

Strategie směřující ke kompetenci sociální a personální:

- Cíleně zařazujeme do výuky skupinové a kooperativní vyučování.
- Upřednostňujeme práci v týmech a reflektujeme rozdělení rolí v týmech, kritické hodnocení vlastní práce i dalších členů týmu.
- Integrujeme žáky se specifickými poruchami učení a zdravotním postižením či znevýhodněním.
- Odmítáme a zařazujeme prevenci projevům fundamentalismu, rasismu, xenofobie, nacionalismu, netolerance.

⁷ „Škola musí žáka pobízet k intelektuální práci tím, že podněcuje dynamičnost jeho intelektuální vytříbenosti a hledání úsudku, a dále tím, že mu bude pomáhat chápat prožívané zkušenosti i získané poznatky.“ (KŠ 27)

- Považujeme žáky za partnery při vytváření atmosféry školy včetně formulování třídních pravidel, pravidel plnění pracovních úkolů a pravidel hodnocení a vedeme je k aktivitě na přípravě a průběhu třídnických hodin.

Strategie směřující ke kompetenci občanské:

- Předcházíme sociálně patologickým jevům.
- Využíváme ve výuce komunitních kruhů k prezentaci názorů, nálad, pocitů.
- Používáme metodu hraní rolí a simulace pro přiblížení reálných životních situací.
- Spolupracujeme s externími subjekty (Policie ČR, Záchraná služba, Hasičský záchranný sbor).
- Zapojujeme žáky do charitativní činnosti.
- Podporujeme a organizujeme projekty zaměřené na lidové zvyky a tradice.
- Pořádáme sportovní soutěže, vystoupení pro veřejnosti i pro seniory, spolupracujeme s mateřskou školou, účastníme se a podílíme se na akcích komunity obce.

Strategie směřující ke kompetenci pracovní:

- Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Oceňujeme kvalitně odvedenou práci.
- Důsledně vyžadujeme plnění předem stanovených pravidel, povinností a závazků.
- Různými formami (exkurze, besedy, dokumentární filmy, videa) seznamujeme žáky s různými profesemi, cíleně pomáháme ujasňovat představu o budoucím povolání a vhodné volbě dalšího studia.
- Vedeme žáky k samostatnému vytváření a realizaci školních projektů.

3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

O přijetí žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (§16 školského zákona/zákon č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání) rozhoduje ředitel po dohodě se zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy i místním specifikům.

V přístupu k žákům podporujeme proces inkluze a snažíme se o adaptační přístup. K žákům přiznaným podpůrným opatřením a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami přistupujeme partnersky s ohledem k jejich specifickým potřebám a respektujeme jejich individualitu se zřetelem k jejich osobnímu pokroku.

Při práci s těmito žáky dbáme na úzkou spolupráci školy, žáků, jejich zákonných zástupců a školského poradenského zařízení. V rámci školy jde pak hlavně o spolupráci třídního učitele, ostatních vyučujících žáka, výchovného poradce, asistenta pedagoga, případně speciálního pedagoga, školního psychologa a vedení školy. Na pedagogických radách, případně pracovních poradách jsou všichni vyučující informováni o potřebách těchto žáků.

Zásady pro vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením:

- ⊖ Na základě doporučení školského poradenského zařízení (PPP, SPC, aj.), vypracováváme žákům individuální vzdělávací plán (IVP), případně plán pedagogické podpory (PLPP)
- Na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) zařazujeme dle individuálních potřeb žáka a platné legislativy předmět speciálně pedagogické péče nebo poskytujeme pedagogickou intervenci, a to v rozsahu dle doporučení ŠPZ
- V případě aplikace podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV s ohledem na doporučení ŠPZ.

- ### Zásady pro vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním:

- ### 3.5. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Zásady pro vzdělávání žáků **mimořádně nadaných** a žáků se **zvýšeným zájmem o vzdělávání**:

- ### 3.6. Výčet a začlenění průřezových témat

[illegible]

Osobnostní a sociální výchova	Sebezpoznání a sebepojetí	x	x	x	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Seberegulace a sebeorganizace	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Psychohygiena	x	x	x	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Kreativita	x	x	x	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Poznávání lidí	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Mezilidské vztahy	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Komunikace	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Kooperace a kompetice	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Hodnoty, postoje, praktická etika	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	x	x	x	x	x	x/P	x/P	x	x/P
	Občan, občanská společnost a stát							x	x	x
	Formy participace občanů v politickém životě						x	x	x	
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímají				x	x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Objevujeme Evropu a svět				x	x	x	x/P	x	x/P
	Jsmo Evropané				x	x	x/P	x	x	
Multikulturní výchova	Kulturní diference			P	P	P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Lidské vztahy			P	P	P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Etnický původ			P	P	P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Multikulturalita			P	P	P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Princip sociálního smíru a solidarity			x/P	P	P	P	x/P	x/P	x/P
Environmentální výchova	Ekosystémy		x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Základní podmínky života		x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí		x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
	Vztah člověka k prostředí	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P	x/P
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	x	x	x	x	x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Fungování a vliv médií ve společnosti					x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Stavba mediálních sdělení						x/P	x/P	x/P	x/P
	Vnímání autora mediálních sdělení					x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			x		x	x/P	P	x/P	x/P
	Tvorba mediálního sdělení					x	x/P	x/P	x/P	x/P
	Práce v realizačním týmu					x	x/P	x/P	x/P	x/P

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního

plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	ČJ	8	8	8	8	8	5	5	4	4
	Anglický jazyk	A			3	3	3	3	3	3	3
	Další cizí jazyk									3	3
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	5	5	5	5	5	5	4	4
Informační a komunikační technologie	Informatika	I					1	1			
Člověk a společnost	Dějepis	D						2	2	2	2
	Výchova k občanství	OV						1	1	1	1
Člověk a jeho svět		ČS	2	2	2	3	3				
Člověk a příroda	Fyzika	F						2	2	2	2
	Chemie	CH								2	2
	Přírodopis	PŘ						2	2	1	2
	Zeměpis	Z						2	2	2	1
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	VV	1	2	2	1	1	2	2	—	2
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví a rodině	VZR							1	1	1
	Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a svět práce		ČP	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Křesťanská výchova		NV	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celková časová dotace			20	22	25	25	26	30	30	30	32

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Výuka je realizována v týdenních cyklech. Disponibilní hodiny jsou použity k posílení vybraných předmětů a k zavedení předmětu Křesťanská výchova.

Průřezová témata jsou realizována v rámci výuky všech předmětů a realizací projektů.

Vzdělávací obsah je realizován formou samostatných vyučovacích předmětů pojmenovaných podle vzdělávacích oblastí daných RVP ZV.

Výuka jednotlivých předmětů probíhá v celcích odpovídajících délkou vyučovacích hodině (45 minut).

Škola nabízí dle svých možností a zájmu žáků nepovinné předměty. Jejich přesné názvy a obsah se mění pro každý školní rok a tvoří pro daný školní rok přílohu ŠVP.

Během školního roku jsou realizovány projekty jako součást vyučovacích hodin nebo celodenně, popř. se zařazují mimo vyučování.

5. Učební osnovy

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Český jazyk a literatura

5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Předmět je členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. Při výuce se klade důraz předně na rozvoj komunikačních schopností, tvůrčí činnost, spolupráci a umění učit se.

Předmět se vyučuje v každém ročníku na 1. stupni a má časovou dotaci 8 hodin týdně. Časová dotace předmětu na 2. stupni je 5 hodin týdně v 6. a 7. ročníku a 4 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Výjimečně pracujeme v terénu, zejména při komunikační a slohové výchově.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk zahrnuje tyto části:

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova
- Literární výchova

Úkolem, který stojí před žáky 1. stupně, je nejen naučit se číst a psát, ale žáci jsou také vedeni ke správné komunikaci. Pro úspěšné komunikování slovem i písmem je nezbytné, aby žáci zvládli základy pravopisu (zejména pravopis vyjmenovaných slov a slov příbuzných) a tvarosloví a aby tyto znalosti a dovednosti měli dostatečně upevněné. Tyto dovednosti jsou dále rozvíjeny i na 2. stupni. Jádrem jazykové výchovy spočívá v základech mluvnice a pravopisu. Syntaktické učivo je probíráno tak, aby žáci pochopili základní principy stavby výpovědi. Takto se vytváří vhodné východisko pro rozvíjení komunikačních dovedností, jež mohou žáci uplatňovat nejen ve školní výuce, ale zejména v běžném životě.

Žáci 1. i 2. stupně jsou vedeni k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů. V dnešní době, kdy masmédiá (počítač, internet, televize) odvádějí děti od primární komunikace a od rozvíjení řečových a komunikativních schopností a dovedností, je tento aspekt výchovy dvojnásob důležitý. S tím souvisí výchova k pozitivnímu vztahu k mateřskému jazyku. Cílem jazykové výuky je tedy také podpora rozvoje komunikačních dovedností, rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Předmět vede žáky k tomu, aby byli schopni číst s porozuměním, dále porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, ke krásě, používat jazyk mluvený i psaný, uvědomit si, že kultivovaný jazykový projev je na veřejnosti vysoce ceněn. Žáci by měli získat vztah k slovesnému dílu předků a osvojit si estetické vnímání uměleckých děl, to vše s důrazem na díla inspirovaná křesťanstvím.

V literární, ale také komunikační a slohové výchově jsou žákům předkládány texty a témata, která vedou k zamyšlení nad smyslem života, mezilidskými vztahy, nad krásou přírody. Žáci dospívají k takovým poznatkům

a prožitků, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace, obohatit a kultivovat jejich duchovní život. Křesťanské hodnoty žáci poznávají zvláště v tvorbě křesťanských autorů.

Dovednosti, které si žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Jazyk je také potřeba chápat jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání. Proto je nutné, aby bylo k předmětu v rámci ŠVP přistupováno s nejvyšší mírou odpovědnosti za to, jakým způsobem si žáci učivo osvojují. V rámci výuky jsou realizovány návštěvy divadla, stále více prostoru je věnováno projektové výuce. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a internetem (procvičování syntaxe, pravopisu a gramatiky obecně, texty o autorech). Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení

- Rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech.
- Vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací.
- Vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování.
- Seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky, aby samostatně definovali základní mluvnické i komunikační postupy a pravidla.
- Vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.
- Motivujeme žáky ke kritickému myšlení a zodpovědnosti při diskuzích o literárních textech.
- Disponujeme žáky k tomu, aby byli schopni zdůvodnit a obhájit svůj názor při interpretaci textů.

Kompetence komunikativní

- Pracujeme s žáky na výstižném, gramaticky správném a kultivovaném formulování svých myšlenek a názorů, na účinné argumentaci a obhajobě vlastního sdělení.
- Pomáháme žákům při porozumění literárním textům, dávat jim dostatek příležitostí o textech přemýšlet a tvořivě je využívat k svému rozvoji.
- Rozšiřujeme žákům slovní zásobu nejen v hodinách gramatiky, ale i v rámci literatury a slohu.
- Cíleně obohacujeme slovní zásobu žáků o literárněvědné a jazykovědné pojmy.
- Využíváme a učíme využívat moderní informační a komunikační prostředky (internet, výukové programy).

Kompetence sociální a personální

- Podněcujeme žáky k vytváření pozitivního pracovního prostředí, vést je k respektování názorů druhých při diskuzích, oceňovat jejich výkony.
- Vedeme žáky k práci ve skupinách a k vytváření příjemného klimatu v nich.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali pomoci druhým, vysvětlit učivo těm, kteří je nechápou, zapojit žáky do debaty, ocenit jejich přínos.

Kompetence občanské

- Vštěpujeme žákům respekt a úctu ke kulturnímu (slovesnému) dědictví našich předků.
- Vzbuzujeme v žácích zájem o četbu, recitaci, divadelní představení, seznamovat je s místy významnými pro český kulturní rozvoj.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Vedeme žáky k řádnému vedení svých sešitů a k udržování svého pracovního prostoru.

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Písmena: malá, velká, tiskací a psací Délka samohlásek Opis a přepis slov a vět	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova rozlišuje slovo, slabiku, hlásku čte a rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky pozná větu, píše na konci věty tečku	OSV Komunikace
	Kultura mluveného projevu	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
Komunikační a slohová výchova	praktické a věcné čtení	čte nahlas slova, věty a čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti rozpozná nadpis, řádek, odstavec, článek	
	Naslouchání: praktické a věcné	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti adekvátně reaguje na mluvené pokyny (pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání)	OSV Sebezpoznání a sebezpojetí
	Souvislý mluvený projev Technika mluveného projevu: dýchání, výslovnost a nonverbální prostředky	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, pozdraví, poděkuje, požádá, omluví se pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	OSV Komunikace
	Hygiena psaní	Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním – uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní udržuje si pracovní a hygienické návyky	
	Technika psaní	osvojuje si správné tvary písmen a číslic správně spojuje písmena i slabiky kontroluje vlastní písemný projev	
	Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu	seřadí ilustrace podle časové (dějové) posloupnosti podle obrázkové osnovy vypráví jednoduchý příběh	OSV Komunikace
Literární výchova	Čtení Naslouchání Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace	čte literární texty, pozorně naslouchá čtení recituje básně, říkadla a rozpočítadla, z paměti je přednáší čte a naslouchá vybraným textům křesťanských autorů seznamuje se s křesťanskými časopisy pro daný věk vyjadřuje své pocity z přečteného textu, rozpozná dobro a zlo v jednání pohádkových postav rozliší pohádku od ostatních vyprávění	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Zvuková stránka jazyka Slabika Abeceda	rolišuje zvukovou a grafickou podobu slova, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky rozděluje slova na konci řádků seřadí slova v abecedním pořádku podle jejich prvního písmena správně vyslovuje a píše spojení předložky se slovem	
	Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zabarvená a zdvojnásoběná	rozpozná slovo významově nadřazené ve skupině slov ke skupině slov přiřadí slovo významově nadřazené v textu najde slova příbuzná, citově zabarvená a zdvojnásoběná, vytvoří vlastní přiřadí správně slova stejného anebo podobného významu a slova významu opačného rozpozná a uvede více významů u známých slov	
	Pravopis Vlastní jména	aplikuje pravidla psaní u, ů a ú, i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, párové souhlásky, pravopis zdůvodní správně píše velká písmena na počátku vět a vlastních jmen osob a zvířat, pravopis zdůvodní	
	Významové okruhy slov	rozliší slova do skupin podle jejich obecného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)	
	Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího	rozpozná oznámení, otázku, výtku, rozkaz, přání podle komunikačního záměru mluvčího zaznamená správně interpunkci na konci věty moduluje melodii výpovědi podle svého záměru v krátké výpovědi opraví chybnou modulaci	OSV Mezilidské vztahy
Komunikační a slohová výchova	Čtení s porozuměním	čte nahlas i potichu známé i neznámé jednoduché texty jednoduše reprodukuje přečtené texty	
	Čtení a naslouchání s porozuměním	rozumí písemným nebo ústním pokynům k práci a pobytu ve škole a adekvátně na ně reaguje rozumí jednoduchým pokynům z různých oblastí života, např. v dopravě, knihovně, divadle	
	Mluvený projev: základní techniky, pravidla dialogu	podle konkrétní komunikační situace volí vhodné oslovení a rozloučení; vyslechne druhého, naváže na téma zmíněné partnerem;	
	Mluvený projev: nonverbální prostředky	správně dýchá a volí vhodné tempo řeči v připravených i nepřipravených školních projevech	

		v krátkých promluvách v běžných školních a mimoškolních situacích užívá vhodně melodie a tempa řeči, pauz a důrazu svůj projev doprovází jednoduchými gesty a vhodnou mimikou	
	Psaný projev žáka – pozvánka, popis	píše krátká sdělení podle pokynů učitele	
Literární výchova	Zážitek čtení a naslouchání	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku čte a naslouchá textům křesťanských autorů seznamuje se s křesťanskými časopisy pro daný věk	MKV Kulturní diference EV Vztah člověka k prostředí
	Tvořivé činnosti s literárním textem	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností vyjadřuje své pocity z přečteného textu	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
	Základní literární pojmy	rozumí základním literárním pojmům – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec; verš, rým, přirovnání	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev správně píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	
	Význam slov Tvarosloví: slovní druhy, tvary slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná rozlišuje slovní druhy v základním tvaru porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
	Věty: druhy vět, spojování vět, věta jednoduchá a souvětí	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	
Komunikační a slohová výchova	Čtení: Praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) Věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti;	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

	Naslouchání: praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	OSV Komunikace
	Mluvený projev: základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	OSV Komunikace
	Písemný projev: základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, popis	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	MV Tvorba mediálního sdělení
Literární výchova	Zážitkové čtení a naslouchání Poslech literárních textů Tvořivé činnosti s literárním textem Přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	vyjadřuje své pocity z přečteného textu; čte a naslouchá textům křesťanských autorů seznamuje se s křesťanskými časopisy pro daný věk čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku rolišuje vyjadřování v próze a ve verších pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	MKV Mezilidské vztahy
	Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání		VMEGS Jsme Evropané

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Slovní zásoba: Slova jednoznačná, mnohoznačná, protikladná, souznačná, nadřazená, podřazená, souřadná, citově zabarvená; vulgární slova jako slova, která deformují duchovní krásu člověka Slova spisovná a nespisovná	rozpozná význam slov, porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vícevýznamová; chápe nevhodnost používání vulgarismů; rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	
	Stavba slova: Kořen, předpona a část příponová	v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou a koncovku; rozpozná a správně napíše	

	Rozdíl mezi předponou a příponou Slovo příbuzné a jiný tvar slova	předponu a předložku, zvládá jejich pravopis rozliší slovo příbuzné a jiný tvar slova	
	Tvarosloví: Slova ohebná a neohebná, slovní druhy podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce Podstatná jména: rod, číslo, pád, životnost, vzor Slovesa: osoba, číslo, čas, časování sloves, tvary sloves (neurčitý – infinitiv, určitý, zvrtný, jednoduchý, složený) Spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves	v textu bezpečně najde slova ohebná, seznamuje se s neohebnými slovními druhy a vyhledá je v textu; v textu přiměřené náročnosti určuje všechny slovní druhy u podstatných jmen určuje samostatně mluvnické kategorie u sloves procvičuje a zlepšuje určování mluvnických kategorií rozlišuje slovesné tvary ohebné slovní druhy užívá ve správném gramatickém tvaru rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci určí spisovné a nespisovné tvary u českých slov; označí různé komunikační situace, při nichž je vhodné užívat spisovných tvarů slov	
	Skladba: Větný celek, věta jednoduchá a souvětí, větný vzorec, spojovací výrazy; základní skladební dvojice; Podmět (vyjádřený, rozvitý, nerozvitý, několikanásobný, nevyjádřený), Přísudek (nerozvitý, rozvitý); Shoda přísudku s podmětem	odlišuje větu jednoduchou a souvětí; vhodně změní větu jednoduchou v souvětí; ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici; ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen; ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů a obměňuje je dle pokynů učitele;	
	Pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	
Komunikační a slohová výchova	Věcné naslouchání a čtení s porozuměním (tiché a hlasité) Naslouchání při komunikaci Nebezpečí manipulativní komunikace Diskuse	rozhodne, zda je ukázka textu vhodná pro určitou situaci (s ohledem na spisovnost projevu); za pomoci učitele rozpoznává v mediálních produktech (zejména v reklamě) některé manipulativní záměry a techniky, které člověka svazují a zotročují a diskutuje o nich; učí se rozpoznávat manipulativní záměry a techniky, které využívají duchovních potřeb člověka nebo účelně zneužívají náboženství	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika OSV Rozvoj schopností poznávání MV Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
	Mluvená komunikace: telefonování, vyprávění podle osnovy, pozdrav, oslovení, dialog na základě obrazového materiálu, prosba, omluva, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, gesta a mimika, nonverbální prostředky, spisovná výslovnost	dodržuje pravidla komunikace a slušného chování v různých prostředích a uvědomuje si jejich provázanost se základy křesťanské morálky vhodně se zapojí do rozhovoru, udržuje a ukončí jej	OSV Komunikace

		odlišuje významné rozdíly mezi spisovnou a nespisovnou výslovností dle komunikačního záměru vědomě moduluje a intonuje promluvu, užívá vhodně tempa a pauz řeči promluvu upraví podle změněného záměru	
	Písemný projev: Osnova (psaní, tvorba osnovy, vyprávění podle osnovy) Vyprávění, popis (osoby, smýšleného zvířete, věci, domu, činnosti, krajiny) Psaní adresy, blahopřání, dopis, pozvánka, Výpisky, práce s textem	správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech vyplní správně jednoduché formuláře sestaví osnovu vypravování, než začne psát souvislý text dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem tvoří nadpisy, člení text na odstavce v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk; popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup v krátkém odstavci nalezne klíčová slova a obsahové jádro sdělení, svůj výběr zdůvodní vypíše z textu požadované informace vyhledá v textu informace, které jej zaujmou nebo o nichž se chce více dozvědět doplní neúplný text reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnosti dále pracovat	OSV Komunikace
Literární výchova	Zážitkové čtení Interpretace literárního díla	sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části čte a naslouchá textům křesťanských autorů seznamuje se s křesťanskými časopisy pro daný věk čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	MKV Multikulturalita
	Tvořivé činnosti s literárním textem, reprodukce přečteného textu, dramatizace textu	přednáší a volně reprodukuje text tvoří vlastní text na dané či vlastní téma zkouší jednoduchou dramatizaci vhodného úryvku textu, pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	
	Literární pojmy: pohádky, pověsti, bajky, drama, poezie, verš, rým, přednes, dobrodružná literatura, kniha, autor, ilustrátor, čtenář, literatura neumělecká	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
	Slovní zásoba a tvoření slov Význam slov, slova příbuzná, stavba slova, Předpony a předložky Předpony: vz-, vze-, s-, se-, z-, ze-, ob-, v- Přípony: -ný, -ní, -ský, -ští	rozumí pojmům souvisejícími s významem slov a aktivně s nimi pracuje určí základní části slova správně tvoří, využívá a zapisuje předpony, přípony a koncovky slov	
	Tvarosloví: Slovní druhy, mluvnické kategorie u podstatných jmen a sloves Slovesa – určení způsobu Přídavná jména – druh, vzor, skloňování, stupňování Zájmena – druhy; skloňování já, ty, se, my, vy Číslovky – druhy Příslovce – stupňování Předložky Spojky Částice Citoslovce	v textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves u přídavných jmen určí druh, vzor a umí je stupňovat zná druhy zájmen a skloňování osobních zájmen já, ty, se, my, vy zná a určuje druhy číslovek v jednoduchých případech	
	Pravopis: Vyjmenovaná slova a slova příbuzná, slova souzvučná Koncovky podstatných jmen, koncovky přídavných jmen, přičestí minulé Shoda podmětu s přísudkem Psaní -mně-, -mě- v příslovcích Psaní předpony s-, z-, vz-	zvládá pravopis slov vyjmenovaných, příbuzných a souzvučných zvládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých i osobní koncovky sloves v přítomném čase zvládá pravopis shody podmětu s přísudkem zná pravidla a zapisuje správně -mně-, -mě- v příslovcích zná a správně zapisuje pravopis předpon s-, z-, vz-	
	Skladba: Věta jednoduchá, souvětí Základní skladební dvojice Druhy podmětu, druhy přísudku (slovesný, jmenný se sponou) Shoda přísudku s podmětem Přímá řeč	určí základní skladební dvojici a pracuje s podmětem i přísudkem v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu; v textu vyhledá přímou řeč, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak	
Komunikační a slohová výchova	Čtení a naslouchání Čtení s porozuměním Reprodukce textu po tichém čtení, reprodukce slyšeného textu, Modulace hlasu Úplnost a neúplnost sdělení	vymyslí název úryvku textu; při skupinové práci najde v reklamě nebo inzerci autorovu manipulaci, společný názor zdůvodní a obhajuje; rozhodne, zda je možno dozvědět se danou informaci z přečteného textu; vyvozuje závěry; sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky zdokonaluje hlasité čtení zdokonaluje úroveň tichého čtení posoudí úplnost či neúplnost sdělení	
	Mluvený projev:	dodržuje pravidla dialogu; rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá; používá při řeči přiměřená gesta a mimiku; dokáže	

	Vedení dialogu, gesta, mimika, manipulativní komunikace, telefonování, vzkaz na záznamníku	rozpoznat manipulativní komunikaci zejména v reklamě	
	Písemný projev: Osnova písemného projevu (psaní, tvorba osnovy, vyprávění podle osnovy) Omluvenka, výpisek, referát, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dopis, jednoduché Tiskopisy (přihláška, dotazník), líčení Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon	zlepšuje techniku psaní, snaží se o úhledný, čitelný a přehledný písemný projev pracuje s osnovou, zdokonaluje práci s již osvojenými žánry; rozezná po stránce obsahové a formální další žánry písemného projevu vyplňuje jednoduché tiskopisy při písemném projevu aktivně využívá znalosti z pravopisu zná a dodržuje základní zásady bezpečné komunikace	
Literární výchova	Pojmy literární teorie: bajka, povídka, báje, pověst, cestopis	vyjadřuje své dojmy z četby a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize; své dojmy z četby si zaznamenává; tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy; seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie čte a naslouchá textům křesťanských autorů seznamuje se s křesťanskými časopisy pro daný věk čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Obecné poučení o jazyce Jazyk a jeho útvary Spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí, hovorový jazyk Typy nářečí Jazykověda Jazykové příručky – používání	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná slova rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	
	Zvuková stránka jazyka Asimilace znělosti Zásady čtení, výslovnosti předložek Přízvuk a správná intonace a modulace řečového projevu	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná slova	
	Stavba slova (předpona, přípona, koncovka) Základové, odvozené slovo Slovotvorný základ Slova příbuzná	chápe zásady tvoření českých slov v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný	

	Tvoření slov odvozováním (skupiny hlásek při odvozování, střídání hlásek při odvozování)		
	Slovní druhy Podstatná jména abstraktní, konkrétní, látková, hromadná, pomnožná Mluvnické kategorie POJ Vzory POJ Skloňování vlastních jmen osobních a místních Odchylné duálové tvary podstatných jmen Pravopis PŘJ Druhy přídavných jmen Vzory PŘJ Stupňování přídavných jmen Pravopis PŘJ Zájmena a jejich druhy Tvary a pravopis zájmen Číslovky a jejich druhy Tvary a pravopis číslovek Slovesa, charakteristika Mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas, způsob) Časování sloves	správně třídí slovní druhy tvoří spisovné tvary podstatných jmen a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci tvoří spisovné tvary přídavných jmen a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci tvoří spisovné tvary zájmen a číslovek tvoří spisovné tvary sloves	
	Vyjmenovaná slova Zdvojené souhlásky Skupiny souhlásek bě/ bje, vě/ vje, pě, mě/ mně Pravopis předpon s, z, vz	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	
	Základní větné členy Část podmětová a část přísudková – základní skladební dvojice Druhy podmětu Druhy přísudku Shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy (předmět, přívlastek, příslovecné určení místa, času, způsobu) Věta jednoduchá a souvětí Interpunkce v souvětí Řeč přímá a nepřímá Zásady tvoření vět v češtině	rozlišuje základní větné členy rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis syntaktický	
Komunikační a slohová výchova	Čtení předloženého textu – praktické, věcné, kritické Vypravování ústní, písemné Jazykové a kompoziční prostředky vypravování (gradace, dějová slovesa, příběh, přímá řeč, přirovnání) Osnova textu, odstavce, členění textu Popis předmětu Popis osoby Popis pracovního postupu Zpráva a oznámení	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné	MV Tvorba mediálního sdělení OSV Komunikace Kooperace a kompetice

	Výpisky, klíčová slova, hlavní myšlenky textu, výtah Dopis, blahopřání, zásady psaní dopisů, e-mailů Zásady komunikace, dorozumívání, kultivovaného projevu	poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu seznamuje se s výstavbou souvislého textu a způsoby jeho členění	
Literární výchova	Literární druhy Pojem literatura, dělení literatury Pohádka Dialog, monolog Jazyková komika, anekdota Nonsensová poesie Bajka Personifikace, alegorie Báseň Básnické prostředky (obrazná pojmenování – metafora, personifikace, epiteton) Píseň, žalm Sloka, verš, rým, druhy rýmů Román x povídka Ich-forma/ er-forma Báje, mýty a jejich podoby ve Starém zákonu Drama, dialog a monolog, dělení, čtená dramatizace Cestopis Čtenářský deník Divadelní představení – návštěva, rozbor, interpretace	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele pojmenuje základní druhy literatury reprodukuje přečtený text interpretuje záměr autora, popíše jazyk a kompozici literárního díla formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo popíše základní epické i lyrické literární žánry pracuje se základními pojmy literární teorie	OSV Komunikace Kooperace a kompetice

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Význam slov Slova jednoznačná, mnohoznačná Synonyma, antonyma Slova podřazená a nadřazená Odborné názvy Tvoření slov v češtině - odvozování, zkracování, skládání Práce s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a jinými příručkami	rozlišuje a v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	
	Podstatná jména, druhy, mluvnické kategorie, skloňování, pravopis Podstatná jména konkrétní, abstraktní, hromadná, pomnožná, látková Odchylné duálové tvary podstatných jmen Přídavná jména, druhy, vzory, skloňování Stupňování přídavných jmen Zájmena, skloňování zájmena jenž číslovky, jejich druhy, používání ve větách, skloňování, číslovky oba, dva	tvoří spisovné tvary podstatných, přídavných jmen, zájmen, číslovek, sloves a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci určuje druhy příslovcí, předložek, spojek, seznamuje se s částicemi, citoslovci a jejich používáním v češtině	

	Slovesa – slovesný rod Příslovce Předložky Spojky Částice Citoslovce		
	Shoda přísudku s několikanásobným podmětem Pravopis morfologický všech slovních druhů (průběžně během celého roku)	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami tvoří spisovné tvary podstatných, přídavných jmen, zájmen, číslovek, sloves	
	Věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent Funkce vět a větných ekvivalentů – druhy vět Větné členy základní (podmět, přísudek) Větné členy rozvíjející Větné členy několikanásobné Předmět, slovesa předmětová, bezpředmětová Přívlastek – postupně rozvíjející, několikanásobný, těsný, volný Doplňek Věta jednoduchá a souvětí – věty hlavní a vedlejší Vedlejší věta podmětná, přísudková, předmětná, přívlastková, příslovecná místní, časová, způsobová, měrová, příčinná, účelová, podmínková, přípustková Grafický rozbor jednoduchých souvětí Stavba větná Stavba textová	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí, znalostí větných členů využívá při stavbě věty	
Komunikační a slohová výchova	Čtení předloženého textu – praktické, věcné, kritické Naslouchání – praktické, věcné Vypravování – jazykové prostředky, kompozice Využití verbálních, nonverbálních prostředků v komunikaci Popis uměleckých děl Subjektivně zabarvený popis Popis pracovního postupu Užití odborných názvů v popisu Charakteristika Životopis Žádost, pozvánka Výtah	ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování zapojuje se do diskuse, řídí, vede ji, využívá zásad vedení dialogu rozvíjí kultivovaný mluvený projev v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	OSV Poznávání lidí Kreativita Komunikace
Literární výchova	Literatura, literární druhy, funkce, členění Lyrika / epika Pohádka Báseň – verš, sloka, rytmus, rým Básnické jazykové prostředky	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie samostatně připraví a s oporou o text přednese referát rozlišuje základní literární druhy a žánry výrazně a s přednesem čte	OSV Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice

	Povídka, druhy povídek, autobiografická povídka, Fantasy x sci-fi povídka Epos Balada, druhy Román, druhy Divadelní hra, tragédie, komedie, scénář, libreto, scénické poznámky, pohádkové drama Ironie, satira, humor Cestopis Čtenářský deník Referát Divadelní představení Vlastní literární text	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje jeho strukturu a jazyk, vlastními slovy interpretuje smysl díla, zaujímá své stanovisko, formuluje vlastní názor na dílo recituje zadanou báseň formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo rozpoznává základní rysy výrazného a individuálního stylu autora	
--	---	---	--

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Útvary českého jazyka Jazyková kultura Čeština jako jeden ze slovanských jazyků, slovanské jazyky Práce s jazykovými příručkami	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití samostatně pracuje se slovníkovými příručkami	
	Obohacování slovní zásoby – odvozování, skládání, zkracování, přejímání Zásady přejímání a tvoření cizích slov	rozlišuje zásady tvoření slov využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace zjišťuje původ a význam cizích slov v textu	
	Slova přejatá – obecná, vlastní Nepravdivosti ve skloňování podstatných jmen Zájmeno týž, tentýž Slovesný vid, slovesa dokonavá a nedokonavá	tvoří spisovné tvary přejatých slov rozšiřuje si znalosti ze skloňování podstatných jmen a zájmen, zvládá pravopis morfologický zdokonaluje se v časování a v pravopise sloves	
	Veškerý morfologický pravopis (tvary slov) Skupiny souhlásek bě/ bje, vě/ vje, pě, mě/ mně Pravopis předpon s, z, vz Interpunkce v souvětí Komplexní jazykový rozbor	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí	
	Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent Zápor Základní větné členy Rozvíjející větné členy Několikanásobné větné členy Souvětí podřadné a souřadné Druhy vedlejších vět Větné členy v přístavkovém vztahu Poměry mezi větnými členy Poměry mezi větami hlavními	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	

	Poměry mezi větami vedlejšími Grafický záznam složitějších souvětí Zásady psaní interpunkce v souvětí Stavba textová Komplexní jazykový rozbor		
Komunikační a slohová výchova	Čtení praktické, věcné, kritické Naslouchání Vypravování Charakteristika Charakteristika literárních postav Hlavní jazykové prostředky charakteristiky Subjektivně zabarvený popis Výklad, výtah Úvaha Témata pro samostatné projevy Připravený i nepřipravený projev Rozhovor, zásady vedení rozhovoru Řečová cvičení	rozvíjí kultivovaný projev rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	OSV Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Poznávání lidí Komunikace
Literární výchova	Literární druhy a žánry Literární historie Literatura starověkého Orientu Čínská poezie Indická literatura Hebrejské písemnictví, Bible – Starý zákon, Nový zákon Antická literatura – řecká: Ezop, drama, Homér; římská – Ovidius, Vergilius, středověká literatura, křesťanství Počátky křesťanství a písemnictví na našem území – Cyril a Metoděj Žánry středověké literatury – kroniky, historie, legendy (o sv. Václavu a sv. Ludmile), rytířský epos, autobiografie, středověká lyrika, žákovská poesie, milostná poesie Kosmas, Dalimil, Alexandreida, Husitská literatura, Jan Hus Renesance, humanismus Italská renesance – Dante, Boccaccio, Petrarca Francouzská renesance – Villon, sonet Španělská renesance – Cervantes, Anglická renesance – Shakespeare Humanismus v české literatuře Baroko – B. Briedel, A. Michna z Otradovic, exilová a domácí katolická tvorba, J. A. Komenský Klasicismus, drama – Molière Romantismus, znaky Český romantismus – Mácha, Máj, básnická pojmenování Světový romantismus – Byron, Scott, Poe, Puškin, Hugo	výrazně čte, interpretuje text, zaujímá k němu stanovisko, rozpozná individuální rysy stylu autora využívá znalostí z literární vědy k vlastnímu tvořivému výstupu recituje zadanou báseň připraví si referát na zadanou četbu formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo rozpozná základní literární druhy a žánry probrané v minulých ročnících uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře charakterizuje vybrané kapitoly z dějin literatury od počátků až po realismus 19. století Vyhledává v textech křesťanské hodnoty. Uvědomuje si křesťanské kořeny českého jazyka a písemnictví porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	OSV Komunikace Kooperace a kompetice

	Historický román a povídka, básnická pojmenování Realismus – Němcová, Havlíček Kritický realismus ve světě Čtenářský deník Divadelní představení – návštěva, rozbor, interpretace Rozbor textu s křesťanskou tematikou Vlastní literární text		
--	---	--	--

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jazyková výchova	Útvary českého jazyka – spisovné, nespisovné Indoevropské jazyky, slovanské jazyky	má přehled o slovanských a světových jazycích rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití samostatně pracuje s dostupnými jazykovými příručkami	
	Pravidla výslovnosti, přízvuku, důrazu, intonace, modulace řeči Asimilace znělosti Základní pravidla fonetické transkripce	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	
	Stavba slova (předpona, přípona, koncovka) Základové, odvozené slovo Slovotvorný základ Slova příbuzná Význam slov Slova jednoznačná, mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma, metafora, metonymie, synekdocha Slova podřazená a nadřazená Odborné názvy Tvoření slov v češtině – odvozování, zkracování, skládání, přejímání, přechylování Práce s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a jinými příručkami	rozlišuje základní způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, hlavně ve frazémech	
	Slovní druhy Jména a jejich druhy, mluvnické kategorie, skloňování, stupňování, pravopis Skloňování cizích jmen Slovesa, všechny mluvnické kategorie, časování, pravopis	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	
	Vyjmenovaná slova Zdvojené souhlásky Skupiny souhlásek bě/ bje, vě/ vje, pě, mě/ mně Skupiny hlásek -ský, -cký Pravopis předpon s-, z-, vz-	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický	

	Shoda přísudku s několikanásobným podmětem Pravopis morfologický všech slovních druhů Interpunkce v souvětí Komplexní jazykový rozbor		
	Věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent Věty podle funkce a speciální případy Základní větné členy Rozvíjející větné členy Několikanásobné větné členy Souvětí podřadné a souřadné Druhy vedlejších vět Větné členy v přístavkovém vztahu Poměry mezi větnými členy Poměry mezi větami hlavními Poměry mezi větami vedlejšími Vsuvka, elipsa, samostatný a osamostatnělý větný člen Grafický záznam složitých souvětí Český slovosled Informativně – přechodníky Zásady psaní interpunkce v souvětí a ve větě jednoduché	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	
Komunikační a slohová výchova	Čtení, naslouchání – všechny výše zmíněné druhy včetně prožitkového čtení a včetně zážitkového naslouchání Zásady dorozumívání, kultivovaného projevu, technika mluveného projevu Připravený i nepřipravený projev na základě poznámek i bez poznámek Vypravování v umělecké oblasti Popis předmětu, děje, osoby, pracovního postupu Charakteristika Výklad a výtah Životopis Úvaha Proslov Diskuse, její vedení, zásady komunikace, argumentace Publicistika, publicistické útvary zpravodajské, úvahové, přechodné Mediální gramotnost, manipulace masmédií Mluvní cvičení Dramatizace	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace využívá poznatků o jazyce k vlastní tvořivé práci rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	MV Stavba mediálního sdělení Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu OSV Sebezpoznaní a sebepojetí Komunikace Poznávání lidí Kooperace a kompetice
Literární výchova	Literatura, literární druhy a žánry, literární historie Prokletí básníci Impresionismus, symbolismus, dekadence, poetismus, surrealismus, dadaismus, futurismus	reprodukuje, interpretuje literární dílo, zaujímá stanovisko formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	OSV Sebezpoznaní a sebepojetí Komunikace Poznávání lidí

	Výběr autorů: V. Nezval, J. Seifert Pásmo, avantgarda Lost generation – E. M. Remarque, E. Hemingway Báseň, básnické figury, kaligram, G. Apollinaire Próza 1. pol. 20. století – J. Hašek, K. Čapek, K. Poláček, R. Rolland, J. Steinbeck Povídka, román, komika, humor, ironie, satira, ich-forma/ er-forma Utopie Literatura za 2. světové války, holocaust – E. Bass, K. Poláček, V. Vančura Česká literatura po válce, totalita, cenzura, vězeňská poesie Poezie po válce – J. Kainar, J. Kolář, J. Skácel, M. Holub, O. Mikulášek, Katoličtí básníci – Zahradníček, Renč, Písničkáři – K. Kryl, J. Nohavica, K. Plíhal, experimentální poezie, Próza po válce, židovská tematika, Otčenášek, Fuks, Lustig Normalizace, samizdat, exil, V. Havel, P. Tigrid, M. Kundera, L. Vaculík, B. Hrabal Přednes literárního textu Rozbor textu s křesťanskou tematikou Čtenářský deník Divadelní představení – návštěva, rozbor, interpretace Vlastní literární text	připraví si referát na zadanou četbu rozpozná literární druhy a žánry a směry či epochy probrané v minulých ročnících rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře charakterizuje vybrané kapitoly z dějin literatury od konce 19. století po současnost rozpoznává v textech křesťanské hodnoty, porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování recituje, přednese vybranou báseň či úryvek z prózy	Kooperace a kompetice
--	--	---	------------------------------

5.1.2. Anglický jazyk

5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a patří svým obsahem do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je vyučován na 1. i 2. stupni s časovou dotací 3 hodiny týdně.

Konkrétním cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života. Žáci jsou vedeni k samostatnému učení sebehodnocením, plánováním a sledováním vlastního pokroku. Mají možnost využívat ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk zahrnuje tyto části:

1. stupeň:

- Řečové dovednosti
- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Produktivní řečové dovednosti
- Psaní

2. stupeň:

- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audioorální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

- Žák se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům.
- Klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času.
- Rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem.
- Reaguje na jednoduché pokyny učitele.
- Rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje.
- Napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou.
- Hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

- Žák se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem.
- V konverzaci reaguje na jednoduché otázky.
- Rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů.

- Rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá.
- Vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech.
- Sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká.
- Seznamuje se s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Křesťanské okruhy v předmětu Anglický jazyk

- Křesťanské svátky v Anglii (USA, Austrálii)
- Křesťanské osobnosti anglicky mluvících národů
- Filmy, písně a jiné druhy umění s křesťanskou tematikou
- Další reálie odkazující na křesťanství (stavby, historické události, atd.)

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV): Sociální rozvoj – Komunikace, Poznávání lidí
- Multikulturní výchova (MKV): Lidské vztahy; Multikulturalita
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS): Evropa a svět nás zajímají

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo v multimediální a počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny v závislosti na počtu žáků a organizaci výuky.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce, individualizovaná výuka, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. U žáků je rozvíjena nejen komunikativní kompetence, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem.

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Kompetence k učení

- Pracujeme různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuze) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace; vedeme žáky k vlastnímu výběru vhodného učebního stylu.
- Za účelem rozšíření slovní zásoby umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy).
- Při hledání neznámých výrazů vedeme žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové).
- Využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjíme efektivní komunikaci v cizím jazyce.
- Využíváním hudební a filmové produkce anglofonních zemí motivujeme žáky k rozšiřování slovní zásoby a zdokonalování správné výslovnosti.
- Zadáváme úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Kompetence k řešení problémů

- Navozováním problémových situací z reálného života učíme žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace).
- Zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vedeme žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a dále s nimi pracovali.
- Dáváme příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů.
- Výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjíme kritické myšlení.

Kompetence komunikativní

- Používáme audio a videonahrávky k procvičení porozumění (recepti) mluvenému slovu.
- Využíváme písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci.
- Využíváme metody hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce.
- Dáváme prostor pro ústní i písemné vyjádření a seberepresentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- Podporujeme uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v soutěži v JA nebo v přímém kontaktu s lidmi, kteří nemluví česky (např. zahraniční turisté).
- Metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjíme u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuze rozvíjíme jejich argumentační dovednosti.
- Dbáme na zřetelnou výslovnost při ústním projevu a umožňujeme žákům, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Kompetence sociální a personální

- Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.
- Při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivujeme žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.
- Při řešení různých jazykových úkolů využíváme skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu.
- Využíváme příležitosti k diskuzím žáků na aktuální témata v každodenním životě.
- Zařazováním vhodných konverzačních témat vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.

Kompetence občanské

- Využíváním autentických obrázků motivujeme žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí.
- Využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí učitel přibližujeme chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.
- Podporujeme účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy).
- Využíváním autentických materiálů vedeme žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí.

Kompetence pracovní

- Zařazujeme úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků.
- Používáním informačních a komunikačních technologií vedeme žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směřujeme k možnému výběru jejich budoucí profese.
- Pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vedeme žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít.
- Motivujeme žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Řečové dovednosti	Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba na témata: domov rodina škola volný čas lidské tělo jídlo narozeniny Mluvnice: osobní zájmena přivlastňovací zájmena anglická abeceda číslovky 0–12 sloveso mít, být – použití v jednoduché otázce a odpovědi v čase přítomném prostém jednoduché užití slovesa "mohu" základní barvy vazba "there is" a "there are" přivlastňování pomocí "s"	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na neverbálně i neverbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	
Poslech s porozuměním	přivlastňovací zájmena anglická abeceda číslovky 0–12 sloveso mít, být – použití v jednoduché otázce a odpovědi v čase přítomném prostém jednoduché užití slovesa "mohu" základní barvy vazba "there is" a "there are" přivlastňování pomocí "s"	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	
Mluvení	přídavná jména věta jednoduchá zápor pořádek slov ve větě tvorba otázky	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	
Čtení s porozuměním		vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	MKV Lidské vztahy Multikulturalita
Produktivní řečové dovednosti		rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	

Psaní		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře	
-------	--	---	--

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Řečové dovednosti	Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba na témata: nakupování prázdniny pozdrav a dopis z prázdnin adresa počasí, příroda zeměpisné údaje – země světa jídlo domov denní rutina a zvyky dny v týdnu	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na neverbálně i verbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	
Poslech s porozuměním	rozvrh hodin – předměty měsíce – datum svátky Mluvnice: předložky místa zápor otázka "Where?", "How many?" číslovky 13–100 čísla a počítatelná podstatná jména	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	
Mluvení	"some" a nepočítatelná podstatná jména přítomný průběhový čas – věta jednoduchá slovesa – like, want otázka "Which?" a podstatná jména odpověď s použitím zájmena "one" přítomný prostý čas – věta jednoduchá	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	OSV Komunikace Poznávání lidí
Čtení s porozuměním	zájmena – me, you, him frekvenční příslovce předložky s časem pořádek slov ve větě řadové číslovky minulý čas prostý – be, have	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	

Produktivní řečové dovednosti		rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	
Psaní		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře	

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Řečové dovednosti	Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba na témata: domov, rodina, škola, volný čas povolání, lidské tělo jídlo oblékání nákupy bydliště dopravní prostředky kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny)	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na neverbálně i verbálně zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	
Poslech s porozuměním	zvířata příroda počasí Mluvnice: přídavná jména – "a yellow pencil" "an old dog" spelování záporné rozkazy – "Don't look!" množné číslo podstatných jmen	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	
Mluvení	"This, These" "How much" přítomný čas prostý – věta jednoduchá, otázka, kladná a záporná odpověď výjimky "goes, does, watches" pořádek slov ve větě "there is, there are" – zápor, otázka další předložky místa	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	

Čtení s porozuměním	"Let's go" "Must" přivlastňovací pád – rozšíření učiva přítomný čas průběhový – věta jednoduchá, otázka, zápor přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový – použití nepravidelné množné číslo	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
Produktivní řečově dovednosti	synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	
Psaní		napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života vyplní osobní údaje do formuláře	

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka: základní fonetické znaky výslovnost obtížných hlásek (Θ, δ, η, æ, ə) přízvuk pravopis slov osvojené slovní zásoby	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	
Mluvení	Tematické okruhy a slovní zásoba na téma: číslovky 1–999 osobní údaje denní režim domácí práce zboží v obchodě	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	
Čtení s porozuměním	volný čas a záliby kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) škola a třída nakupování	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	OSV Komunikace Mezilidské vztahy
Psaní	zvířata, další domácí zvířata, obojživelníci, hmyz, plazi člověk a jeho popis život v přírodě Mluvnice: člen určitý a neurčitý přídavná jména a příslovce zájmena v pozici předmětu řadové číslovky přítomný čas průběhový přítomný čas prostý minulý čas prostý vybraných pravidelných a nepravidelných sloves	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka: základní fonetické znaky výslovnost obtížných hlásek (Θ, ð, η, æ, ə) přízvuk pravopis slov osvojené slovní zásoby	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
Mluvení	Tematické okruhy a slovní zásoba na téma: osobní údaje jídelníček a stravovací návyky můj život a události v mém okolí širší příbuzenské vztahy sporty a volný čas	zeptá se za základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	
Čtení s porozuměním	prázdniny a dovolená dopravní prostředky místní údaje a časové údaje části a vybavení domu/ bytu názvy některých států	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	
Psaní	moderní technologie a média příroda a počasí zeměpisné názvy Mluvnice: člen určitý a neurčitý stupňování přídavných jmen počitatelnost podstatných jmen "some" x "any" minulý čas vybraných pravidelných a nepravidelných sloves přítomný čas prostý a průběhový vyjádření budoucnosti pomocí vazby "going to" frekvenční příslovce a fráze předložky místa a času pravopisné změny osvojených slov a tvarů Práce se slovníkem	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Tematické okruhy a slovní zásoba na téma: cestování a volný čas hudba, film a divadlo zaměstnání	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	

Mluvení	přátelství a rodinné vztahy zdraví a zdravý životní styl Mluvnice: člen určitý a neurčitý neurčitá zájmena přítomný čas prostý minulý čas průběhový	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	
Čtení s porozuměním	neurčitá příslovce stupňování příslovčí spojky "and, but, because, while, if" druhy vět podle postoje mluvčího slovní a větný přízvuk	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	
Psaní	výslovnost všech hlásek a slovních spojení pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů vyjádření budoucnosti pomocí "will" vazba "like + -ing" Práce se slovníkem	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka: srozumitelná výslovnost rozlišení prvků fonologického systému jazyka sluchem slovní a větný přízvuk intonace	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	
Mluvení	ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Tematické okruhy a slovní zásoba na téma: volba povolání móda věci denní potřeby pocity, nálady	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	MKV Multikulturalita OSV Sebepoznání a sebepojetí
Čtení s porozuměním	vnitřní a vnější charakteristika člověka volný čas a sport kultura životní prostředí problémy mládeže	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	
Psaní	moderní technologie a média realie anglicky mluvících zemí Mluvnice: člen určitý a neurčitý abstraktní podstatná jména přítomný čas prostý a průběhový předpřítomný čas a učivo "for" a "since"	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení	

	minulý čas prostý a průběhový částice "too, enough" modální slovesa plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči fonetický přepis slov pravopis – pravidla interpunkce podmínkové věty – jednoduchá budoucí podmínka vyjadřování modality pomocí "should/shouldn't" trpný rod (passive) Práce se slovníkem		
--	--	--	--

5.1.3. Další cizí jazyk: Německý jazyk

5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Německý jazyk jako druhý cizí jazyk je vyučován na 2. stupni v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo v multimediální a počítačové učebně. Standardní délka vyučovací jednotky je 45 minut. Žáci pracují samostatně, tvoří dialogy a plní úkoly ve dvojicích, učí se i spolupráci ve skupině. Výuka je zaměřena na komunikaci v běžných situacích každodenního života. Metody a postupy osvojování německého jazyka jsou založeny na pozorování, poslechu a imitaci, konkrétních tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena s hudební, pohybovou a dramatickou výchovou (hraní rolí, dramatické improvizace), využívá se nahrávek, říkanek a písniček v interpretaci rodilých mluvčích. Probíraná témata jsou vyučována v duchu křesťanských hodnot. Důraz je kladen na slavení církevních svátků během liturgického roku s ohledem na kulturní křesťanské kořeny Evropy. Žáci jsou seznamováni s křesťanskými písněmi v německém jazyce, poznávají církevní tradice a zvyky v německy mluvících zemích, jsou seznamováni s významnými místy spjatými s evropskými dějinami církve.

Vzdělávací obsah předmětu německý jazyk zahrnuje tyto části:

- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Strategie směřující k rozvoji kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání informací v německém textu, k jejich třídění a využívání pro další práci.
- Učíme žáky používat získané poznatky k pochopení jiných, cizojazyčných kultur, prohlubovat toleranci, respekt a úctu ke kulturním hodnotám jiných národů.
- Předkládáme žákům různé způsoby osvojení učiva a slovní zásoby.
- Vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku a k sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k používání a rozvíjení získaných vědomostí a osvědčených postupů při konkrétních činnostech (překládá text s pomocí slovníku, odhadne neznámý výraz pochopením kontextu, nahradí neznámý výraz podobným).
- Učíme žáky řešit zadaný úkol ve dvojici a ve skupině (spolupracovat při tvorbě dialogu na dané téma, při dramatizaci krátkého příběhu).
- Učíme žáky hodnotit a porovnávat správnost řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky vyjadřovat své myšlenky a názory (formulovat otázky, odpovídat na otázky).
- Dbáme na to, aby žáci rozuměli sdělení druhých lidí a zapojovali se do diskuse.

Kompetence sociální a personální

- Při spolupráci v rámci skupiny a třídy učíme žáky ohleduplnosti a úctě k druhým lidem a vzájemné pomoci.
- Vedeme žáky k pozitivnímu myšlení a vytváření příjemné atmosféry ve třídě a ve skupině.
- Klademe důraz na prožitek radosti z dosaženého úspěchu.
- Podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj žáka.

Kompetence občanské

- Na konkrétních příkladech ukazujeme žákům potřebu znalosti cizího jazyka pro život a další uplatnění.
- Učíme žáky pozitivně přistupovat ke shodám i odlišnostem jiných jazykových kultur.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k aktivnímu zájmu o cizí jazyk a vysvětlujeme jeho důležitost pro pracovní uplatnění v budoucím povolání.

5.1.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**8. ročník**

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – tematické okruhy: domov rodina škola volný čas	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznavání a sebezpojetí Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika
Mluvení	lidské tělo kalendářní rok křesťanské svátky – Vánoce, Velikonoce měsíce dny v týdnu hodiny zvířata	zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	MVEGS Evropa a svět nás zajímá MKV Kulturní diference Lidské vztahy
Čtení s porozuměním	Mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět s tolerancí elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	Princip sociálního smíru a solidarity EV Vztah člověka k prostředí
Psaní	Práce se slovníkem	vyplní základní údaje o sobě, ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Poslech s porozuměním	Zvuková a grafická podoba jazyka: fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – tematické okruhy: zdraví jídlo oblékání nákupy obec dopravní prostředky	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznávání a sebepojetí Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika MVEGS
Mluvení	křesťanské svátky Vánoce a Velikonoce křesťanské písně, tradice a zvyky církevně významná místa roční období příroda počasí	zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, jeho rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Evropa a svět nás zajímá MKV Kulturní difference Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity
Čtení s porozuměním	Mluvnice: základní gramatické struktury a typy vět s tolerancí elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění Práce se slovníkem	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci	EV Vztah člověka k prostředí
Psaní		vyplní základní údaje o sobě, ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení	

5.2. Matematika a její aplikace

5.2.1. Matematika

5.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět **Matematika** je založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Pomáhá žákům přiměřeně věku a jejich osobnostním dispozicím matematickou gramotnost a poskytuje další vědomosti a dovednosti potřebné v životě. Zprostředkovaně si žáci osvojují základní logické myšlenkové postupy a získávají další motivaci k učení. Matematika učí žáky kriticky myslet, klást si otázky po objektivní pravdě a empiricky i abstraktně poznávat svět.

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje tyto části:

Číslo a početní operace:

- Algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací)
- Získávání číselných údajů měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

Číslo a proměnná:

- Pojmem proměnná a s jeho role při matematizaci reálných situací

Závislosti, vztahy a práce s daty:

- Změny a závislosti známých jevů
- Změna jako růst i pokles, nulová hodnota změny
- Analýza změn a závislostí z tabulek, diagramů a grafů

Geometrie v rovině a prostoru:

- Určování a znázorňování geometrických útvarů
- Geometrické modelování reálných situací
- Podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují kolem nás
- Vzájemná poloha objektů v rovině
- Porovnávání, odhadování, měření délky, velikosti úhlu
- Obvod a obsah
- Zdokonalování grafického projevu
- Zkoumání tvaru a prostoru, které vede k řešení polohových a metrických úloh a problémů vycházejících z běžných životních situací

Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

- Řešení problémových situací a úloh z běžného života, pochopení a analýza problému
- Třídění údajů a podmínek
- Provádění situačních náčrtů
- Řešení optimalizačních úloh
- Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní

Předmět **Matematika** je vyučován od prvního do devátého ročníku. Časová dotace je na prvním stupni v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. až 5. ročníku 5 hodin. Na druhém stupni v 6. a 7. ročníku to je 5 hodin a v 8. a 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, případně ve třídách s interaktivní tabulí, na 2. stupni se zvyšuje podíl výuky v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Žáci pracují samostatně, ve dvojicích i větších skupinách. Důraz je při výuce kladen především na rozvoj logického a kritického myšlení. Žáci se učí samostatně přemýšlet, řešit a posuzovat situace běžného života, uvědomují si spojitost matematiky s běžnými oblastmi lidského života

Strategie směřující k rozvoji kompetencí:

Kompetence k učení

- Učíme žáky poznávat a využívat vhodné aritmetické operace a poznávat matematické znaky a symboly. Vedeme je k tomu, aby všechny získané informace na základě pochopení a propojení efektivně využívali jak v procesu učení, tak i v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k porozumění problémovým situacím, schopnosti o nich kriticky přemýšlet a učíme je zvolit správný způsob řešení problémů a využíváním logických a matematických postupů, ale i vlastního úsudku a zkušenosti.
- Vedeme žáky k rozvoji kritického myšlení, učíme je porozumění a řešení slovních úloh a také k jejich samostatnému vytváření.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme vyjadřovací schopnosti, učíme žáky správně formulovat otázky i odpovědi.
- Učíme žáky postup řešení problému zdůvodnit a obhájit.
- Vedeme je k naslouchání názorům druhých a k zaujímání stanoviska.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke kooperativní práci, učíme vzájemnému respektu, toleranci, naslouchání si, ohleduplnosti, úctě a vzájemnému poskytování pomoci.
- Posilujeme pocit sebeuspokojení a sebeúcty, a to zvláště radostí z dosaženého úspěchu.

Kompetence občanské

- Vysvětlujeme a vyžadujeme dodržování pravidel společného soužití.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky pracovat s měřidly, rýsovacími potřebami, kalkulátorem, ale také s výukovými programy a osobním počítačem, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.
- Dbáme na zdokonalování v samostatné a kritické práci se zdroji informací.
- Seznamujeme žáky s grafy a jízdními řády a vedeme je k vědomí důležitosti utvářet si spojitost svých poznatků s běžnými životními situacemi.

5.2.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Číslo a početní operace	Přirozená čísla 1–20	spočítá prvky daného souboru vytvoří skupinu s daným počtem prvků podle obrázků rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání)	
	Číslice 0–9, čísla 0–20, znaky <, >, =	napíše a přečte číslice doplní chybějící čísla v řadě porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel	
	Číselná osa	využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí na ní číslo správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi	
	Číselný obor 0–10, 10–20	sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku	
	Práce s textem a slovní úlohy	řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“	
Závislosti, vztahy a práce s daty	Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok	čte a nastavuje celé hodiny orientuje se ve struktuře času	
	Tabulky a schémata	zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat (např. rozvrh hodin, kalendář přírody) doplní zadanou tabulku orientuje se v jednoduchých schématech	
Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole	rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary	
	Porovnávání: větší, menší, stejný, nižší, vyšší Délka úsečky Poměrování úseček	porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti porovná tělesa stejného typu podle velikosti odhaduje a srovnává délky úseček s využitím pomůcek	

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Číslo a početní operace	Přirozená čísla 1–100 Počítání s penězi Peníze: způsoby placení	používá přirozená čísla k modelování situací běžného života samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel	
	Číselný obor 0–100 Lichá a sudá čísla	zapisuje a čte čísla v daném oboru počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze)	
	Řád jednotek a desítek	zobrazí číslo na číselné ose využívá číselnou osu k porovnání čísel užívá lineární uspořádání	
	Násobilka 2, 3, 4, 5, 10 Součet a rozdíl	orientuje se v zápisu čísla v desítkové soustavě a umí jej znázornit na číselné ose, sčítá a odčítá z paměti dvojčíferné číslo s jednocíferným i dvojčíferným číslem s přechodem násobků deseti násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru osvojených násobků	
	Strategie řešení úloh z běžného života	řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“	
Závislosti, vztahy a práce s daty	Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina	čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři sleduje různé časové intervaly používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi	
	Měření délky, hmotnosti, objemu Jednotky: centimetr, litr, kilogram	zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat provádí odhady délky a množství	
	Tabulková evidence zadaných údajů	navrhne a použije tabulku k organizaci údajů třídí soubor objektů	
Geometrie v rovině a v prostoru	Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka Tělesa: kužel, jehlan	rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání	
	Práce s pravítkem Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr	změří délku úsečky, používá jednotky délky provádí odhad délky úsečky	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Číslo a početní operace	Přirozená čísla 0–1 000 Rozklad čísla v desítkové soustavě	zapisuje a čte čísla v daném oboru počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla	
	Číselná osa – nástroj modelování	zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích využívá číselnou osu k porovnání čísel	
	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) Násobilka 6, 7, 8, 9 Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla Násobení mimo obor násobílek Dělení mimo obor násobílek Dělení se zbytkem	rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobílek násobí z paměti dvojčíselná čísla jednocíselným činitelem mimo obor malé násobilky násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel používá závorky při výpočtech	
	Slovní úlohy	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	
Závislosti, vztahy a práce s daty	Jízdní řády hodiny	využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života	
	Jednotky délky, hmotnosti a objemu Převody jednotek	poznává veličiny a přiřazuje k nim vhodné jednotky určuje měřením délku, hmotnost a objem a naměřené hodnoty zapisuje do tabulek převádí jednotky délky a hmotnosti	
	Teplota, teploměr, stupeň celsia Evidence sportovních výkonů	eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek	
	Tabulka jako nástroj pro řešení úloh	čte a sestavuje tabulky násobků; doplňuje chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání;	
Geometrie v rovině a v prostoru	Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, rovnoramenný) Rovinné útvary: mnohoúhelník (čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník) Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku	rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání	
	Osově souměrné rovinné útvary	rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Nestandardní slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky (např. matematický klokan)	

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Číslo a početní operace	Komutativnost a asociativnost	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	
	Přirozená čísla 0–1 000 000 Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení Římské číslice Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	čte a zapisuje čísla v daném oboru počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulatoru) používá římské číslice při zápisu čísel	
	Zaokrouhlování čísel Zápis čísla v desítkové soustavě Početní výkony a jejich vlastnosti Odhad a kontrola výsledku Slovní úlohy Pamětné násobení a dělení jednociferným číslem Písemné násobení dvojciferným činitelem Písemné dělení jednociferným dělitelem Aritmetický průměr Práce s kalkulatorem	zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulatoru	
	Zlomky: celek a část celku, porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným základem v oboru kladných čísel, výpočet části z celku, slovní úlohy	modeluje a určí část celku; používá zápis ve formě zlomku; čte, zapisuje a pracuje se zlomky provádí početní operace se zlomky řeší jednoduché slovní úlohy s využitím poznatků o zlomcích	
	římské číslice	zapisuje a čte římské číslice	
Závislosti, vztahy a práce s daty	Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	vyhledává, sbírá a třídí data čte a sestavuje tabulky a diagramy	
Geometrie v rovině a v prostoru	Přímka, vzájemná poloha dvou přímek (různoběžky, rovnoběžky, kolmice)	určí vzájemnou polohu dvou přímek a narýsuje dvě přímky podle zadání jejich vzájemné polohy	
	Úsečka: přenášení, porovnávání, střed, grafický součet a rozdíl	vysvětlí pojem úsečka a ostatní pojmy s ní spojené	
	Trojúhelník: vlastnosti, druhy (pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný), konstrukce, trojúhelníková nerovnost, obvod	načrtne a sestrojí trojúhelník, popíše vlastnosti trojúhelníku, zná rozdělení trojúhelníku podle délek stran, vypočítá jeho obvod, načrtne a sestrojí trojúhelník	
	Kružnice a kruh: poloměr, průměr, rýsování kružnice	načrtne, narýsuje a popíše vlastnosti kružnice a kruhu	
	Souměrnost: osa souměrnosti, útvary osově souměrné	rozpozná a znázorní útvary osově souměrné	

	Čtverec a obdélník: vlastnosti, konstrukce, obvod, obsah	charakterizuje, sestrojí a zná vlastnosti čtverce a obdélníku vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku pomocí vzorce řeší praktické slovní úlohy využívající výpočtu obvodu a obsahu rovinných obrazců převádí jednotky délky a jednotky obsahu	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Nestandardní slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Číslo a početní operace	Přirozená čísla 0–1 000 000, miliarda Posloupnost přirozených čísel, číselná osa Zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě Zaokrouhlování přirozených čísel, vlastnosti přirozených čísel Pamětné sčítání a odčítání, pamětné násobení a dělení, písemné násobení a dělení Pořadí výpočtů, odhady výsledků, kontrola výsledků, slovní úlohy	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla počítá po milionech, porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích, rozumí rozvinutému zápisu čísel v desítkové soustavě zaokrouhluje přirozená čísla na miliony při pamětném i písemném počítání využívá vlastnosti početních operací provádí písemné početní operace v daném oboru přirozených čísel, sčítá tři až čtyři přirozená čísla, písemně odčítá dvě přirozená čísla písemně násobí až čtyřciferným činitelem písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem výpočty provádí ve správném pořadí účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) dovede odhadnout výsledek provádí kontrolu výsledů početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	
	Celá čísla Seznámení s pojmem Celá čísla na číselné ose	porozumí významu znaku "—" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	
	Desetinná čísla Zlomky – celek a část celku, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 a jejich zápis desetinným číslem; psaní a čtení desetinných čísel – desetinná čárka Číselná osa	Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	
Závislosti, vztahy a práce s daty	Proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná	v textu vyhledává a třídí data podle zadaného kritéria	
	Grafy sloupcové, kruhové diagramy	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	

Geometrie v rovině a v prostoru	Úsečka: grafický součet a rozdíl úseček Lomená čára	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; určí délku lomené čáry	
	Vzájemná poloha dvou přímek: rovnoběžky a kolmice procházející daným bodem	sestrojí rovnoběžky a kolmice	
	Rovnoběžníky: obdélník, čtverec, kosodélník a kosočtverec, obvod čtverce, obvod obdélníka, obsah čtverce, obsah obdélníka, konstrukce čtverce, konstrukce obdélníka	narýsuje a znázorní čtverec, obdélník; určí obsah a obvod rovinného útvaru výpočtem ze vzorce; využívá základní jednotky obsahu	
	Trojúhelník: druhy, konstrukce, obvod	znázorní a narýsuje trojúhelník; určí obvod trojúhelníku	
	Mnohoúhelník: nepravidelný mnohoúhelník, obvod nepravidelného mnohoúhelníku, pravidelný šestiúhelník, konstrukce pravidelného šestiúhelníku, obvod pravidelného šestiúhelníku	zná a rozumí pojmu mnohoúhelník a řeší jednoduché úkoly	
	Kružnice a kruh: střed, poloměr a průměr, konstrukce	zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem narýsuje kružnici	
	Tělesa: krychle, kvádr	zná vlastnosti základních útvarů v prostoru; seznámí se s výpočtem povrchu a objemu krychle a kvádrů	
	Čtvercová síť, jednotky obsahu osově souměrné útvary, určení obsahu rovinného útvaru pomocí sítě	užívá základní jednotky obsahu; rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti; dovede určit obsah rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Nestandardní slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Počítání s přirozenými čísly	Porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel Sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel	provádí početní operace v oboru celých čísel	
Desetinná čísla a zlomky	Zlomky Desetinná čísla Sčítání a odčítání desetinných čísel	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	
Črtáme, rýsujeme, měříme	Body, úsečky, přímky Vzájemná poloha bodů, přímek Kružnice Obdélníky, čtverce, trojúhelník	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku charakterizuje a třídí základní rovinné útvary načrtne a sestrojí rovinné útvary	
Počítání obvodů a obsahů	Obvod obdélníku a čtverce Obsah obdélníku a čtverce	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	

Geometrická tělesa	Krychle, kvádr, Síť kvádru a krychle Povrch kvádru a krychle	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině načrtne a sestrojí síť základních těles	OSV Rozvoj schopnosti poznání
Počítání s desetinnými čísly	Porovnávání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání desetinných čísel Odčítání desetinných čísel Násobení a dělení desetinného čísla deseti, stem a tisícem Jednotky délky Jednotky hmotnosti Jednotky obsahu Násobení desetinného čísla přirozeným a desetinným číslem Dělení desetinného čísla přirozeným a desetinným číslem	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	
Dělitelnost	Dělitel Násobek Znaky dělitelnosti: deseti, pěti, dvěma třemi Prvočíslo a číslo složené Největší společný dělitel Nejmenší společný násobek	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Úhel a jeho velikost	Úhel a jeho osa Velikost úhlu Sčítání a odčítání úhlů	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	
Osová souměrnost	Shodné útvary Osová souměrnost Osově souměrné útvary	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
Trojúhelník	Součet vnitřních úhlů trojúhelníku Trojúhelníky rovnoramenné, rovnostranné, pravoúhlé, tupoúhlé a ostroúhlé Výšky trojúhelníku Těžnice a těžiště trojúhelníku Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	načrtne a sestrojí rovinné útvary	
Shodnost trojúhelníků	Shodnost geometrických útvarů Shodnost trojúhelníků Věta sss Věta sus Věta usu	načrtne a sestrojí trojúhelník užívá k argumentaci věty o shodnosti trojúhelníků	
Krychle a kvádr	Zobrazení kvádru a krychle Povrch kvádru a krychle Převody jednotek objemu (litry, hektolitry, decilitry) Objem kvádru a krychle	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	OSV Kreativita

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Nezáporné zlomky	Zlomek jako část celku Zobrazování zlomku na číselné ose	dokáže ve vhodných případech vyjádřit vztah část – celek pomocí zlomku	

	Rozšiřování a krácení zlomků porovnávání zlomků Zlomky, desetinná čísla a smíšená čísla Sčítání a odčítání zlomků Násobení a dělení zlomků, převrácené číslo, složený zlomek	provádí početní operace se zlomky analyzuje a řeší některé jednoduché problémy s využitím zlomků zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	
Celá čísla	Celá čísla a jejich znázorňování Absolutní hodnota celého čísla, opačné číslo Porovnávání celých čísel Sčítání a odčítání celých čísel Násobení a dělení celých čísel	rozumí pojmům celé číslo, absolutní hodnota, opačné číslo provádí jednoduché operace v oboru celých čísel řeší jednodušší praktické úlohy v oboru celých čísel	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
Racionální čísla	Záporná desetinná čísla a záporné zlomky Racionální čísla Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel	provádí početní operace v oboru racionálních čísel analyzuje a řeší jednoduché problémy s využitím racionálních čísel modeluje konkrétní situace s využitím matematického aparátu v oboru racionálních čísel účelné využívá kalkulaátor	
Číselné a logické řady	Číselné a logické řady	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita
Poměr	Poměr Převrácený poměr Rozšiřování a krácení poměru Postupný poměr Měřítko plánu a mapy	účelné využívá kalkulaátor vyjadřuje vztah celek – část pomocí poměru řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítka map a plánů analyzuje a řeší jednoduché problémy modeluje konkrétní situace	OSV Kooperace a kompetice
Přímá a nepřímá úměrnost	Přímá úměrnost Trojčlenka Úměra Nepřímá úměrnost Pravouhlá soustava souřadnic v rovině Graf přímé úměrnosti a nepřímé úměrnosti	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti vyjádří vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí, grafem matematizuje jednoduché reálné situace s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti	
Procenta	Procento, základ Počet procent, procentová část Promile	účelné využívá kalkulaátor využívá vyjádření vztahu celek – část pomocí procent zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	OSV Kooperace a kompetice
Jednoduché úrokování	Vklad, úvěr Úroková míra Úrok Daň z úroku Jednoduché úrokování	účelné využívá kalkulaátor analyzuje a řeší jednoduché problémy modeluje konkrétní situace zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

		užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	
Středová souměrnost	Opakování osově souměrnosti Středová souměrnost, střed souměrnosti Konstrukce obrazu ve středové souměrnosti Středově souměrné útvary	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	
Čtyřúhelníky	Čtyřúhelníky Rovnoběžníky Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku Kosodélník a kosočtverec Konstrukce rovnoběžníku Obvod a obsah rovnoběžníku Obsah trojúhelníku Lichoběžník a jeho konstrukce Obvod a obsah lichoběžníku	účelně využívá kalkulátor charakterizuje a třídí základní čtyřúhelníky načrtne a sestrojí rovinné útvary odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Hranoly	Hranoly jejich části Síť a povrch hranolu Objem hranolu	určuje a charakterizuje hranoly, analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť hranolu odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu načrtne a sestrojí obraz krychle a kváдру	
Mocniny a odmocniny	Druhá mocnina a určování druhých mocnin Druhá odmocnina a určování druhých odmocnin	užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností účelně využívá kalkulátor	
Pythagorova věta	Pythagorova věta Užití Pythagorovy věty v rovině a prostoru	účelně využívá kalkulátor analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty	VMEGS Evropa a svět nás zajímá OSV Rozvoj schopnosti poznání
Mocniny s přirozeným mocnitelem	Mocnina s přirozeným mocnitelem Pravidla pro počítání s mocninami Zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti Číselné a logické řady	účelně využívá kalkulátor užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita
Výrazy	Číselný výraz a jeho hodnota Výrazy s proměnnými	určí hodnotu výrazu, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	
Mnohočleny	Mnohočlen, člen mnohočlenu Sčítání mnohočlenů Odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů	sčítá a násobí mnohočleny provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	

	Rozklad mnohočlenu na součin Vzorce pro druhé mocniny dvojčlenů Vzorec pro rozdíl druhých mocnin dvojčlenů		
Lineární rovnice	Rovnice s jednou neznámou Ekvivalentní úpravy rovnic Řešení lineárních rovnic Řešení slovních úloh pomocí lineárních rovnic s jednou neznámou Výpočet neznámé ze vzorce Slovní úlohy	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí lineárních rovnic analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace pomocí matematického aparátu užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	
Základy statistiky	Statistické šetření Znak a jeho hodnota Četnost, relativní četnost Diagramy Aritmetický průměr	zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností účelné využívá kalkulátor vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data porovnává soubory dat	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV Kooperace a kompetice
Kružnice, kruh, válec	Kružnice a kruh Kružnice a přímka, dvě kružnice Thaletova věta Délka kružnice a obvod kruhu Obsah kruhu Válec a jeho síť Povrch a objem válce	účelné využívá kalkulátor charakterizuje kruh a kružnic načrtne a sestrojí kružnici odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu zdůvodňuje a využívá vlastnosti kružnice při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů charakterizuje válec a jeho vlastnosti odhaduje a vypočítá objem a povrch válce využívá potřebnou matematickou symboliku	
Konstrukční úlohy	Množiny bodů v rovině Konstrukce trojúhelníků Konstrukce čtyřúhelníků	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí načrtne a sestrojí rovinné útvary	
Číselné a obrázkové analogie	Číselné a obrázkové analogie	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Soustavy lineárních rovnic	Lineární rovnice s dvěma neznámými Soustava dvou lineárních rovnic Dosazovací metoda, sčítací metoda Úlohy o směsích a roztocích Úlohy o pohybu	dokáže řešit jednoduchou soustavu lineárních rovnic formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic	

Funkce	Funkce daná grafem nebo tabulkou Definiční obor funkce Hodnota funkce, obor hodnot funkce	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	
Přímá úměrnost, lineární funkce, nepřímá úměrnost	Přímá úměrnost Lineární funkce Konstantní funkce Rostoucí a klesající funkce Nepřímá úměrnost	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Podobnost	Podobnost geometrických útvarů Poměr podobnosti Věty o podobnosti trojúhelníků Užití podobnosti	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků využívá měřítko při práci s plány a mapami	
Goniometrické funkce	Odvěsna přilehlá a protilehlá v pravouhlém trojúhelníku Sinus Kosinus Tangens Hodnoty goniometrických funkcí na kalkulačce Grafy funkcí sinus, kosinus, tangens Výpočty v pravouhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí Užití goniometrických funkcí v praktických úlohách	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím goniometrických funkcí	
Jehlan, kužel, koule	Jehlan, jeho síť a povrch Objem jehlanu Kužel, jeho síť a povrch Objem kužele Koule a její povrch Objem koule	určuje a charakterizuje jehlan, kužel, kouli, analyzuje jejich vlastnosti načrtne jehlan, kužel, kouli a sestrojí síť jehlanu odhaduje a vypočítá v jednoduchých případech objem a povrch jehlanu, kužele, koule	OSV Rozvoj schopnosti poznání
Logické a netradiční geometrické úlohy	Logické a netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kreativita

5.3. Informační a komunikační technologie

5.3.1. Informatika

5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Žáci poznávají výhody práce s informačními technologiemi, jsou vedeni k obezřetnému chování při práci s internetem, uvědomují si možná rizika zneužití osobních informací.

Předmět je zařazen do 5. ročníku 1. stupně a 6. ročníku 2. stupně s týdenní hodinovou dotací. Výuka probíhá v učebně ICT.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

- Vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií.
- Vedeme žáky k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.
- Učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím dosahovat větší věrohodnosti vyhledaných informací.
- Využíváme výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity své učební činnosti a racionálnější organizaci práce.
- Rozvíjíme tvořivé využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků práce.
- Respektujeme a učíme respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání SW.
- Motivujeme k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích.
- Dbáme na šetrnou práci s výpočetní technikou.

5.3.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Základy práce s počítačem	Základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce Počítač a jeho využití – struktura a popis počítače, funkce jednotlivých částí počítače Základní funkce operačních systémů Seznámení s formáty souborů (doc, dot, jpg, bmp, gif) Multimediální využití počítače Ochrana dat	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	

	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky		
Vyhledávání informací a komunikace	Společenský tok informací – přenos a zpracování informací Prohlížeč webových stránek Internetové adresy Vyhledávání informací na internetu – metody a nástroje Vyhledávání informací o křesťanských svátcích Základní způsoby komunikace (email, chat, telefonování)	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	
Zpracování a využití informací	Základní funkce textového a grafického editoru.	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Základy práce s počítačem	Počítač a jeho využití – funkce jednotlivých částí počítače, přídatná zařízení. Základní funkce operačních systémů. Seznámení s formáty souborů (doc, dot, jpg, bmp, gif) Multimediální využití počítače Jednoduchá údržba počítače – postupy při běžných problémech s hardware a software Ochrana dat	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	
Vyhledávání informací a komunikace	Společenský tok informací – vznik, přenos, transformace, zpracování a distribuce informací. Prohlížeče webových stránek. Internetové adresy, vyhledávače. Vhodná formulace požadavku při vyhledávání na internetu Základní způsoby komunikace (email, chat, telefonování) Vývojové trendy informačních technologií Hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování Internet. Křesťanské webové stránky	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace mediálních sdělení a reality Vnímání autora mediálních sdělení
Zpracování a využití informací	Rozšířené funkce textového a grafického editoru. Tvorba křesťanských symbolů v grafickém editoru Počítačová grafika, rastrové a vektorové programy	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru ovládá práci s textovými, grafickými i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	MV Tvorba mediálních sdělení

	Tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce Prezentace informací (prezentační programy) Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	
--	--	---	--

5.4. Člověk a jeho svět

5.4.1. Člověk a jeho svět

5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Žáci se učí pozorovat, objevovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti se zřetelem ke křesťanskému pojetí člověka a světa. Poznávají sami sebe, své zdraví jako důležitou hodnotu v životě člověka a jako stav bio – psycho – sociální i duchovní rovnováhy života. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc, včetně poskytování první pomoci. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí i s globálními problémy, včetně situací ohrožení. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze díky Boží moudrosti a jakékoli narušení může být pro další život rozhodující. Všímají si krásy Božího stvoření i lidských výtvarů a přírodních jevů, přemýšlí o nich a chrání je. Všechny poznatky souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z praktického poznávání místních a regionálních skutečností, z přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově), z prožitků žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají žáci z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

Výuka probíhá v 1.–3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, ve 4.–5. ročníku to jsou tři hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových učebnách, ale také ve třídě s interaktivní tabulí nebo učebně ICT.

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Vedeme žáky k osvojování poznatků především tím, že pozorují názorné pomůcky, obrazový materiál, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace, učí se vyjadřovat své myšlenky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Charakteristické pro výuku tohoto období je samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, internet, návštěva veřejné knihovny, muzea), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí (společné návštěvy památek, výstav, atd.). Výuka dějinné i zeměpisné části dává možnost vytvářet projekty, které doplní a obohatí výuku (propojení českého jazyka, výtvarné a hudební výchovy, pracovních činností). Výuku vhodně doplňují obrazy, mapy a plány, vědomostní soutěže, práce ve skupinách, filmy, besedy, výstavy, exkurze, školní výlety.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky.
- Podporujeme sebedůvěru žáků v jejich schopnostech.
- Vytváříme návyky k pozdější samostatné nebo týmové činnosti.
- Individuálně vedeme žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů, než jsou školní materiály.
- Posilujeme schopnost orientovat se v problematice peněz a cen a odpovědně spravovat osobní rozpočet.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, došli ve své činnosti k závěru, našli řešení.
- Umožňujeme žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem.

Kompetence komunikativní

- Necháváme žáky hovořit o pozorovaném jevu nebo o vlastním způsobu řešení daného úkolu.
- Umožňujeme žákům hovořit o poznáních souvislostech a zkušenostech z jejich života.

- Učíme žáky naslouchat názorům spolužáků, využívat možností o názorech diskutovat, respektovat se navzájem.
- Podporujeme rozhovory žáků o pozorováních v přírodě, o zajímavých poznatcích z četby nebo ze sledování naučných pořadů.
- Upozorňujeme na bezpečnou komunikaci prostřednictvím elektronických médií.

Kompetence sociální a personální

- Dbáme na podílení se žáků na stanovení pravidel pro práci v různě velkých skupinách a na to, aby tato pravidla respektovali.
- Učíme žáky vzájemné toleranci a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu.
- Vedeme žáky k dovednosti, aby v případě potřeby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout.
- Dbáme na to, aby žáci poznávali podstatu zdraví i příčiny jeho ohrožení, vznik nemocí a úrazů a jejich předcházení.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých.
- Vedeme žáky ke snaze o co nejlepší plnění povinností i uvědomování si vlastních práv.
- Vedeme žáky k poznávání a upevňování preventivního chování.
- Vedeme žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti sebe i druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při různých pracovních činnostech.
- Dbáme na to, aby si žáci řádně vedli své sešity, používali vhodné pomůcky a udržovali svůj pracovní prostor.

5.4.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Místo kde žijeme	Prostředí domova Orientace v místě bydliště Bezpečná cesta do školy Domácí příprava	zná místo svého bydliště a školy	OSV Rozvoj schopností poznávání
	Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy Bezpečná cesta ze školy Riziková místa a situace Zaměstnanci školy	zná místo svého bydliště a školy odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky dodržuje zásady bezpečného chování dovede se orientovat v prostředí školy	OSV Poznávání lidí Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola
	Město a vesnice Okolí školy Význačné budovy Dopravní prostředky	zná místo svého bydliště a školy pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci	OSV Rozvoj schopností poznávání

		uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	
Lidé kolem nás	Rodina Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny	rolišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	OSV Poznávání lidí Sebepoznání a sebepojetí
	Soužití lidí Zásady správného chování ve škole i mimo ni Mezilidské vztahy Komunikace Pomoc nemocným a sociálně slabým Práce fyzická a duševní Zaměstnání	rolišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci	OSV Mezilidské vztahy OSV Komunikace
Lidé a čas	Orientace v čase Dny v týdnu Čas práce a odpočinku Celé hodiny Současnost a minulost Den a noc Roční období	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	OSV Rozvoj schopností poznávání
Rozmanitost přírody	Změny v přírodě během ročních období Základní části rostliny Základní podmínky pro život rostlin Jarní a letní rostliny Stromy listnaté a jehličnaté Chování živočichů v závislosti na ročním období Živočichové domácí a volně žijící	pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	OSV Rozvoj schopností poznávání EV Základní podmínky života
	Bezpečnost a pravidla správného chování v přírodě	pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích dodržuje zásady bezpečného chování poznává přírodu a učí se ji chránit	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Člověk a jeho zdraví	Základní části lidského těla	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	OSV Rozvoj schopností poznávání
	Základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC) Režim dne Ochrana zdraví	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	OSV Psychohygiena
	Osobní bezpečí Základní pravidla účastníků silničního provozu První pomoc Tísňová volání Situace ohrožení a správné chování	dodržuje zásady bezpečného chování; chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu; seznamuje se se správným chováním při poskytování první pomoci, zná čísla tísňového volání reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Místo kde žijeme	Prostředí domova Orientace v místě bydliště Bezpečná cesta do školy Domácí příprava	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	OSV Rozvoj schopností poznávání
	Prostředí školy Činnosti ve škole Okolí školy, bezpečná cesta ze školy Zaměstnanci školy	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	OSV Mezilidské vztahy Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika
	Město a vesnice Okolí školy Význačné budovy Dopravní prostředky	pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	
	Krajina v okolí školy a domova	pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	
Lidé kolem nás	Rodina, postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	OSV Mezilidské vztahy
	Soužití lidí Zásady správného chování ve škole i mimo ni Mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým Práce fyzická a duševní, zaměstnání	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	OSV Mezilidské vztahy Poznávání lidí Komunikace
	Školní řád Práva a povinnosti žáka ve škole	dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika
Lidé a čas	Orientace v čase Dny v týdnu, měsíce a roční období Čas práce a odpočinku Celé hodiny a minuty Současnost a minulost Rozvrh hodin, denní režim, Měřidla času – hodiny, kalendář	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	
	Kultura, možnosti kulturního využití	seznamuje se kulturními oblastmi života jako možností trávení volného času	MKV Kulturní difference
	Současnost a minulost Život lidí v minulosti a dnes	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	
	Báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Praotec Čech, svatý Václav	pojmenuje kulturní či historické památky, seznamuje se s významnými událostmi a osobnostmi vlasti a regionu	

Rozmanitost přírody	Základní podmínky pro život rostlin Rostliny Části těla u určených savců a ptáků Chování živočichů v závislosti na ročním období Živočichové domácí a volně žijící	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	EV Základní podmínky života
	Pravidla správného chování v přírodě a bezpečnost v přírodě	zná a dodržuje základní zásady bezpečného a ohleduplného chování v přírodě	
Člověk a jeho zdraví	Části lidského těla, smysly	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	
	Péče o zdraví Základní hygienické návyky Režim dne Volný čas Vztah ke zdraví Nemoc, úraz Návštěva u lékaře	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	OSV Psychohygiena
	Základní pravidla účastníků silničního provozu První pomoc Tísňová volání	uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných zná základní zásady při poskytování první pomoci, dovede přivolat pomoc, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Situace ohrožení a správné chování	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Místo kde žijeme	Orientace v místě bydliště	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	
	Okolí školy Bezpečná cesta do školy	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, poznává dopravních značení v okolí školy a řeší jednoduché dopravní situace	
	Obec, město, místní krajina Části krajiny Poloha v krajině Minulost a současnost obce (města), Význačné budovy Dopravní síť	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	OSV Rozvoj schopností poznávání OSV Kooperace a kompetice

		zná dopravní prostředky, uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	
	Mapy obecně zeměpisné a tematické obsah, grafika, vysvětlivky	na mapě rozlišuje různé grafické symboly, orientuje se na mapě	
	Zemský povrch a jeho tvary Vodstvo na pevnině Rozšíření půd, rostlinstva a živočichů Vliv krajiny na život lidí Působení lidí na krajinu a životní prostředí Orientační body a linie Světové strany	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	EV Základní podmínky života
	Naše vlast Domov Krajina, národ Základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva, státní symboly, armáda	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR pozná státní symboly ČR	VDO Občan, občanská společnost a stát
	Praha a vybrané oblasti ČR Surovinové zdroje Výroba, služby a obchod	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky naší vlasti	
	Evropa a svět Kontinenty, evropské státy EU, cestování	začlení ČR do příslušného kontinentu, chápe význam spolupráce mezi národy, poznává odlišnosti a učí se toleranci a správnému soužití mezi národy	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
Lidé kolem nás	Rodina Postavení jedince v rodině Role členů rodiny Příbuzenské a mezigenerační vztahy Život a funkce rodiny Práce fyzická a duševní, zaměstnání	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	OSV Poznávání lidí
	Soužití lidí Mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy Zájmové spolky Politické strany Církev Pomoc nemocným, sociálně slabým Společný „evropský dům“	rozlišuje různé mezilidské vztahy; odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních i zájmových činností projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem lidí, jejich přednostem i nedostatkům; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných zná nutnost solidarity, pomoci nemocným a handicapovaným, dovede adekvátním způsobem pomoci	OSV Mezilidské vztahy Komunikace
	Chování lidí Vlastnosti lidí Pravidla slušného chování Principy demokracie	zná a dodržuje pravidla slušného chování rozumí základním pravidlům demokracie	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

	Právo a spravedlnost Základní lidská práva a práva dítěte Práva a povinnosti žáků školy Protiprávní jednání Právní ochrana občanů a majetku Soukromého vlastnictví Duševních hodnot	chápe nutnost ochrany základních lidských práv, poznává demokratický právní systém; zná svá práva i povinnosti	VDO Občanská společnost a škola
	Vlastnictví Soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek Peníze	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	
	Kultura Podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura, kulturní dědictví	zná a orientuje se v základních pojmech	
	Významné sociální problémy Problémy konzumní společnosti Nesnášenlivost mezi lidmi Globální problémy přírodního prostředí	poznává některé sociální problémy společnosti chápe nutnost ochrany životního prostředí	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Lidé a čas	Orientace v čase Určování času Čas jako fyzikální veličina Dějiny jako časový sled událostí Kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	
	Současnost a minulost v našem životě Proměny způsobu života Bydlení Předměty denní potřeby Průběh lidského života Státní svátky a významné dny	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka v současnosti a v minulosti, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí	
	Péče o památky a jejich význam Lidé a obory zkoumající minulost	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	
Rozmanitost přírody	Látky a jejich vlastnosti Třídění látek, Změny látek a skupenství, vlastnosti Porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	
	Voda a vzduch Výskyt, vlastnosti a formy vody Koloběh vody v přírodě Vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích provádí jednoduché pokusy	
	Nerosty a horniny, půda Některé hospodářsky významné horniny a nerosty Zvětvřování, vznik půdy a její význam	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	

	Vesmír a Země Sluneční soustava Den a noc Roční období	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	
	Rostliny, houby, živočichové Znaky života Životní potřeby a projevy Průběh a způsob života Výživa Stavba těla u některých nejznámějších druhů Význam v přírodě a pro člověka	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	
	Životní podmínky Rozmanitost podmínek života na Zemi Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi Podnebí a počasí Význam, vzájemné vztahy mezi organismy Základní společenstva	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	EV Základní podmínky života
	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody Odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí Ochrana rostlin a živočichů Likvidace odpadů Živelné pohromy a ekologické katastrofy	dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných zná základní pravidla a chápe důležitost ochrany přírody reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	EV Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Lidské tělo Životní potřeby a projevy Základní stavba a funkce Pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou Základy lidské reprodukce Vývoj jedince	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky	
	Partnerství, rodičovství Partnerství, rodičovství Rodina a partnerství Biologické a psychické změny v dospívání Etická stránka sexuality, HIV/ AIDS (cesty přenosu)	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	
Člověk a jeho zdraví	Péče o zdraví, zdravá výživa Denní režim, pitný režim Pohybový režim Zdravá strava; nemoc Drobné úrazy a poranění První pomoc Úrazová zábrana Osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika; reklamní vlivy	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	
	Návykové látky a zdraví Odmítání návykových látek Hrací automaty a počítače, sociální sítě	dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci	

	Osobní bezpečí Bezpečné chování v rizikovém prostředí Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) Brutalita a jiné formy násilí v médiích Služby odborné pomoci Situace hromadného ohrožení Výstražné signály	dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	---	--

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Místo kde žijeme	Obec, místní krajina Okolní krajina (místní oblast, region) Kraje ČR Naše vlast Mapy obecně zeměpisné a tematické	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu určí světové strany v přírodě i podle mapy rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	OSV Rozvoj schopností poznávání VDO Občan, občanská společnost a stát
Lidé kolem nás	Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost Kultura Základní globální problémy Vlastnictví Orientace v problematice peněz a cen Odpovědné spravování osobního rozpočtu	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení, dodržuje pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rozpozná rizikové situace, rizikové chování, předchází konfliktům rozlišuje vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek rozumí pojmům rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti, hotovostní a bezhotovostní způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peníze	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

		na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	
Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti Významné události našich dějin	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	
Rozmanitost přírody	Rozmanitost živé a neživé přírody Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Nerosty, hornina, půda Vesmír a Země Rostliny, houby, živočichové	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	EV Ekosystémy OSV Kooperace a kompetice
	Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě Ochrana přírody	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	EV Základní podmínky života
Člověk a jeho zdraví	Člověk a jeho zdraví Osobní bezpečí Situace hromadného ohrožení Dopravní situace První pomoc Mimořádné události	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		zná základní dopravní značky, umí předcházet rizikovým situacím v dopravě i v dopravních prostředcích orientuje se v pojmech – šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí rozpozná život ohrožující zranění a ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc zná čísla tísňového volání a správný způsob volání, dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví je seznámen s postupy v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), v případě požáru (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru) a s integrovaným záchranným systémem	
--	--	--	--

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Místo kde žijeme	Naše vlast Evropa a svět Mapy obecně zeměpisné a tematické	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokoulí zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace
Lidé kolem nás	Rodina Soužití lidí Chování lidí Právo a spravedlnost Kultura Základní globální problémy	rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy zná základní lidská práva a povinnosti, protiprávní jednání a korupce, ochrana občanů a majetku (nárok na reklamaci), ochrana soukromého vlastnictví a duševních hodnot orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	MKV Kulturní difference
Lidé a čas	Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě Regionální památky Báje, mýty, pověsti Významné události našich dějin	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulost	

		zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	
Rozmanitost přírody	Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Nerosty, hornina, půda Vesmír a Země Přírodní jevy Rostliny, houby, živočichové	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit zná rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, rizika při mimořádných událostech způsobená přírodními vlivy a ochranu před nimi porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	EV Ekosystémy OSV Kooperace a kompetice
	Ochrana přírody Životní podmínky Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě Ochrana přírody	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	EV Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí
Člověk a jeho zdraví	Lidské tělo Rodičovství Péče o zdraví, zdravý životní styl Osobní bezpečí, krizové situace Situace hromadného ohrožení Návykové látky a zdraví První pomoc	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života zná zásady zdravého životního stylu – denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim pojmenuje nemoci přenosné a neprenosné, zná ochranu před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV / AIDS) je veden ke křesťanskému pohledu na partnerství, manželství, rodičovství a osobní vztahy seznámí se s křesťanským pojetím vztahů a sexuality rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb	OSV Psychohygiena Mezilidské vztahy Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

		s ohledem na oprávněné nároky jiných osob rozpozná vhodná a nevhodná místa pro hru uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události seznámí se s nebezpečím návykových látek a předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek zná nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích a nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví	
--	--	--	--

5.5. Člověk a společnost

5.5.1. Dějepis

5.5.1.1. Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka českých dějin navazuje na znalosti osvojené v předmětu člověk a jeho svět na 1. stupni ZŠ. Vzdělávací obor přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Především je však kladen důraz na pochopení vyučovaných jevů, na hledání souvislostí mezi jednotlivými epochami a osobnostmi. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen něco mrtvého, co již je dávno za námi, že dějepis není jen datum a událost v sešitě nebo kdejaké učebnici, ale je něčím, z čeho se můžeme poučit. Historie by měla pro žáky být odpovědí do budoucnosti, žáci by měli být vedeni k hledání paralel mezi jednotlivými dobami a činy tehdejších a dnešních vládců, ale i obyčejných lidí. Žáci poznají během výuky naše kulturní tradice a historické dědictví, měli by tedy cítit potřebu je bránit. Důraz je kladen na dějiny 20. století, kde leží kořeny současných společenských jevů a konfliktů. Žáci jsou vedeni k úctě k vlastnímu národu a k respektování národů ostatních, k rozlišování mýtů a skutečností a k rozpoznávání nebezpečí subjektivního pojmání historických faktů. Historická látka je probírána se zřetelem k duchovnímu zaměření školy. Křesťanství je ukázáno jako jeden z pilířů evropské civilizace, tzn. během výuky je objasněna role křesťanství při vzniku a utváření evropské kultury, dále jsou žáci motivováni k úctě k církevním památkám, k poznání dějin katolické církve a jejích významných osobností a především k tomu, aby velké osobnosti dějin byly žákům příkladem a vzorem v rozhodování a při řešení konfliktů a problémů.

Výuka předmětu probíhá v 6.–9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá obvykle v kmenových učebnách, jsou využívány učebny s interaktivní tabulí a učebna ICT. Žáci se účastní animačních programů, vycházek, školních výletů, exkurzí, návštěv knihoven a jiných zařízení, výuka je doplňována četbou a snahou poznávat historii svého regionu či města.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

K upevňování a aktivizaci učiva je využívána nejen frontální výuka s výkladem, ale také skupinové vyučování. Vhodným prostředkem k oživení hodin může být zavedená modelová situace spjatá s dějinami určitého národa (např. účast třídy na athénské sněmu a řešení konfliktů). Výuka je podpořena návštěvami kulturních či vojenských institucí a jiných doprovodných akcí. V rámci probíraných dějin 2. světové války a poválečné doby je možnost uspořádání besedy s pamětníky, nabízí se také projektová výuka a využití internetu a výukových programů pro podpoření historického povědomí.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Předkládáme žákům možnosti používání osvojených dovedností z hodin dějepisu v jiných oblastech.
- Vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky analyzovat či zobecňovat historická fakta.
- Pomáháme žákům tvůrčím způsobem uchopit problém či dějinnou událost.
- Vedeme žáky k srovnávání a hodnocení dějinných jevů a následném zaujímání postojů k dané problematice.
- Vedeme žáky k hledání souvislostí mezi českými a světovými dějinami, k předpokládání historického vývoje, k určování variant řešení vzniklých konfliktů a odhadování důsledků určité události.

Kompetence komunikativní

- Pracujeme s žáky na výstižném, historicky přesném a kultivovaném formulování svých myšlenek a názorů, na účinné argumentaci a obhajobě vlastního sdělení.

- Pomáháme žákům při porozumění historickým textům a dokumentům, dávat jim dostatek příležitostí o textech přemýšlet a tvořivě je využívat k svému rozvoji.
- Rozšiřujeme slovní zásobu žáků o historické pojmy a vést je k jejich porozumění.
- Využíváme a učíme žáky využívat moderní informační a komunikační prostředky (internet, výukové programy).

Kompetence sociální a personální

- Podněcujeme žáky k vytváření pozitivního pracovního prostředí, vedeme je k respektování názorů druhých při diskuzích a k oceňování jejich výkonů.
- Vedeme žáky k práci ve skupinách a k vytváření příjemného klimatu v nich.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali pomoci druhým, vysvětlit učivo těm, kteří je nechápou, zapojit žáky do debaty, ocenit jejich přínos.

Kompetence občanské

- Vštěpujeme žákům respekt a úctu ke kulturnímu dědictví našich předků.
- Podněcujeme žáky k respektu a úctě k tomu, co vykonaly předchozí generace, a motivujeme je k hrdosti na slavné etapy našich dějin.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Vedeme žáky k řádnému vedení svých sešitů a k udržování svého pracovního prostoru.

5.5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Člověk v dějinách	Předmět dějepisu Historické prameny a význam zkoumání dějin Časová přímka Letopočet Kalendář Hlavní období historie lidstva	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků; uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány; orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu;	
Počátky lidské společnosti	Pravěk, dělení Vývoj člověka, lovec, zemědělec, řemeslník, vývoj jeho náboženských představ Nejnámější naleziště pozůstatků člověka Neolitická revoluce, zemědělství Doba železná, bronzová	charakterizuje život pravěkých lovců a sběračů, jejich materiální a duchovní kulturu objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost uvede příklady archeologických kultur na našem území	
Nejstarší civilizace/ Kořeny evropské kultury	Podmínky pro vznik starověkých států Starověk Střední Evropa ve starověku Písmo Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína Antické Řecko – Kréta, Mykény, mytologie, kolonizace, řecko-perské války, Athény, Sparta, peloponéská válka, umění, vědy, sport, divadlo, všední den, Alexandr Makedonský, helénismus Antický Řím – legendy o vzniku, království, republika, císařství, nejvýznamnější císaři, umění, pád Říma Vznik křesťanství – historický Ježíš, prvokřesťanské dokumenty, prvotní církev, pronásledování křesťanů, Konstantin Veliký, křesťanství jako státní náboženství, zrod křesťanské kultury	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací; uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie vysvětlí proměnu křesťanství po jeho uznání jako státního náboženství	VDO Občan, občanská společnost, stát VMEGS Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa	Stěhování národů Franská říše, Francie Byzantská říše, Arabská říše Kyjevská Rus Vikingové Anglie, stoletá válka Svatá říše římská Křesťanství a jeho vliv na vznik a rozvoj vzdělanosti, vědy, práva, hospodářství a duchovní kultury středověku	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech vysvětlí podíl křesťanství na vzniku evropské civilizace a rozvoji kultury	VDO Principy demokracie VMEGS Jsme Evropané

	Křesťanská Evropa – křesťanství, svátosti, hierarchie, mnišské řády Boj o investituru, schizma, křížové výpravy Feudalismus, vazalské vztahy, středověká společnost Středověká vzdělanost Románská a gotická kultura Sámová říše, Velká Morava, vývoj českého státu za vlády Přemyslovců	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	
Objevy a dobývání/ Počátky nové doby	Renesance, humanismus Reformace, Tridentský koncil Husitství, husitské války, Jiří z Poděbrad Zámořské objevy Čechy za vlády Jagellonců Čechy za vlády Habsburků v 16. a 17. století Třicetiletá válka Revoluce v Anglii, Nizozemí Historie Francie, Ruska v 16. a 17. století Vliv jezuitského řádu na rozvoj české kultury a vzdělanosti Baroko, rokoko, klasicismus, osvícenství	vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život popíše a demonstrovuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	MKV Multikulturalita Etnický původ VMEGS Jsme Evropané

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Modernizace společnosti	Objevy a vynálezy, zeměpisné objevy Industrializace, průmyslová revoluce Revoluce ve Francii Napoleonské války Vídeňský kongres České země za Marie Terezie a Josefa II. Národní obrození a přítomnost křesťanství v něm Revoluční hnutí v roce 1848 Vznik USA, občanská válka 1861–1865 Vznik Itálie, Německa Bachův absolutismus, vznik Rakouska-Uherska, sociální hnutí a politická hnutí v 2. polovině 19. století Kolonialismus a imperialismus Soupeření velmocí	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích na vybraných příkladech demonstrovuje základní politické proudy vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost	VDO Občan, občanská společnost, stát Principy demokracie VMEGS Jsme Evropané

		vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	
--	--	--	--

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Moderní doba	1. světová válka, vývoj, revoluce v Rusku Meziválečné období Vznik Československa ČSR, demokratické principy Nástup totalitních ideologií ve 20. a 30. letech Hospodářská krize 2. světová válka, vývoj, fáze Holocaust 30. léta, Mnichov, Protektorát Čechy a Morava	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa/ ČSR v evropských souvislostech a jeho/ její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	
Rozdělený a integrující se svět	Studená válka Válečné konflikty v 60.–80. letech Dekolonializace Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 Vývoj ČSR od roku 1948 do roku 1968 Politické procesy v 50. letech a pronásledování církve v Československu Normalizace, sametová revoluce Podíl katolické církve na pádu komunistického režimu Vznik České republiky	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv zhodnotí postavení Československa/ ČSR v evropských souvislostech a jeho/ její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí na konkrétních případech vysvětlí politické procesy v 50. letech a ukáže pronásledování členů katolické církve v Československu vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí prokáže základní orientaci v problémech současného světa	VDO Občan, občanská společnost, stát Principy demokracie MKV Lidské vztahy Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity MV Fungování a vliv médií ve společnosti OSV Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Objevujeme Evropu a svět EV Vztah člověka k prostředí

5.5.2. Výchova k občanství

5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Samostatný předmět občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, který vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti, navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy.

Předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně v každém z ročníků druhého stupně. Výuka probíhá v jednotlivých třídách. Uplatňují se hlavně kooperační formy výuky ve dvojicích, skupinová výuka, ale i individuální forma výuky. Doplněním výuky je využití prvků dramatické výchovy, hraní rolí, diskuse.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Těžiště výchovy spočívá v hledání a nacházení příčin, vazeb a souvislostí sociálních jevů, procesů a vztahů. Poznatky slouží jako základ, který se postupně rozšiřuje a doplňuje. Výchova k občanství umožňuje žákům orientovat se v současném světě, v problémech současného lidstva a probouzí hlubší pochopení vztahů člověka ve společnosti i ve společenství církve. Umožňuje také uvědomit si civilizační rizika a nastinit jejich řešení, vede je k utváření správné hierarchie hodnot a vědomí vlastní identity. Výuka je co nejvíce propojena se současným životem žáků, s jejich pocity, zážitky, zkušenostmi či nejasnostmi. Na základě praktických příkladů se žáci snaží pochopit osobnost člověka v jeho celistvosti, že lidský život probíhá ve společnosti druhých lidí, skupin a institucí a že společenské vlivy prostupují všechny sféry našeho života. Žák je veden k úctě k životu, k zaujímání křesťanských postojů k problémům současného světa a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí takto:

- Vytváříme a posilujeme schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru.
- Rozvíjíme orientaci v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních.
- Učíme úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství.
- Vedeme žáky k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti.
- Posilujeme vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení a akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí.
- Vedeme k utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti.
- Posilujeme rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci.
- Dbáme na uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

5.5.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

	učivo	výstupy	Průřezová témata
Člověk ve společnosti	Člověk v rytmu času: Čas v praktickém životě Orientace v čase Kalendář Rodinný život: Rodina a její vztahy Rodina a výchova Význam a funkce rodiny z hlediska církve Povolání k zasvěcenému životu Náhradní rodinná péče	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině vyloží význam víry ve společném životě manželů a ve výchově dětí posoudí možnosti náhradní rodinné péče, adopce na dálku	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika
	Naše škola Vznik, poslání CZŠ Křesťanské zaměření naší školy, její duchovní rozměr Práva a povinnosti žáků Umění učit se Vklad vzdělání pro život	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem vysvětlí a na příkladech doloží odlišnost církevní školy od státní	VDO Občanská společnost a škola
	Naše město, region, kraj Obecní úřad a jeho zastupitelstvo Obecní zřízení Zajímavá a památná místa Významní místní rodáci Farář, farnost, farníci – jejich přínos městu Ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, ve farnosti, v obci	EV Vztah člověka k prostředí
	Naše vlast Pojem vlasti a vlastenectví Významné osobnosti Co nás proslavilo Zajímavá a památná místa Místní tradice Kardinál, biskupská konference, funkce církve ve státě, různé formy činnosti církvi Státní symboly Státní instituce Státní svátky a významné dny	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	
	Úvod do lidských práv: Jsme rozdílní Práva dětí Moje práva – tvoje práva Dělba práce a povinností	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	

	Kultura: Kulturní hodnoty Kulturní instituce Prostředky masové komunikace, masmédia, otázka pravdivosti podání Kultura chování Kulturní tradice, obyčeje Kulturní dědictví Přínos církve pro kulturní dědictví národa (umění, normy společenského života) Kulturní akce v obci Pravidla slušného chování	zhodnotí nabídku kulturních a církevních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám vysvětlí význam působení církve na společenský život občanů	MKV Multikulturalita
--	--	---	------------------------------------

7. ročník

	učivo	výstupy	Průřezová témata
Člověk ve společnosti	Vztahy mezi lidmi: Osobní a neosobní vztahy Verbální a neverbální komunikace Mezilidská komunikace Konflikty v mezilidských vztazích Řešení konfliktu Problémy lidské nesnášenlivosti Svoboda a vzájemná závislost Pravidla chování Křesťanská etika Výhody spolupráce lidí Život křesťanského společenství	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi	OSV Poznávání lidí Komunikace Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
Stát a hospodářství	Vlastnictví: Právo na vlastnictví Formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, poctivé nakládání s majetkem Majetek Potřeby, druhy potřeb, funkce a podoby peněz Druhy majetku Vztah k majetku, bohatství i k životu v chudobě a odříkání, zasvěcený život Životní úroveň Hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví Kladné a záporné stránky vlastnictví majetku pro duchovní život křesťana, dary potřebným Rozpočet domácnosti	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany uvede příklady rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady dodržuje zásady hospodárnosti vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	
Stát a právo	Stát a demokratický systém: Formy, typy a znaky státu, demokracie Znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí	VDO Občan, občanská společnost a stát

	Význam a formy voleb do zastupitelstev Orgány a instituce státní správy a samosprávy Uplatňování demokracie v hájení křesťanských hodnot	uveďte příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Mezinárodní vztahy, globální svět	Evropská unie: Podstata, výhody a význam evropské integrace Členství ČR v EU Křesťanské aspekty v EU, křesťanští politici a strany Mezinárodní organizace: Ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody Významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) Národnostní menšiny Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů uveďte příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů uveďte příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uveďte některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích popíše výhody spolupráce mezi státy uveďte příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	VMEGS Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy Etnický původ Princip sociálního smíru a solidarity
Stát a právo	Člověk a lidská práva Člověk a řád Rovnost a nerovnost lidí Šikana, diskriminace, rasismus, terorismus, anarchie Lidská solidarita Základní lidská práva Specifická lidská práva; práva dětí, rovné postavení mužů a žen Lidská práva vycházející z křesťanských postojů Úprava lidských práv v dokumentech Ochrana lidských práv Právo má chránit utlačované a jinak „slabé“ vůči mocným a bohatým Způsoby boje (protestu) proti nespravedlnostem ve světě Problémy v oblasti lidských práv	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám posoudí důležitost angažovanosti v hájení a dodržování lidských práv	OSV Mezilidské vztahy Komunikace

8. ročník

	učivo	výstupy	Průřezová témata
Člověk jako jedinec	Osobní rozvoj: Vrozené předpoklady, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti osobní potenciál, charakter Touhy, sny, ideály Životní plány a cíle Životní perspektiva Adaptace na životní změny Sebezměna, aktivity Vůle a osobní kázeň při seberozvoji Uspořádání životních hodnot Cíl a smysl života	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	OSV Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace
	Člověk a citový život: Role citů v našem životě Citové vztahy Citové vztahy z křesťanského pohledu Hledání sebe sama Hodnotový žebříček Náročné životní situace	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání včetně ovládání citů popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky, hledat posilu v duchovním životě a pěstovat zdravou sebedůvěru	OSV Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Mezilidské vztahy MKV Lidské vztahy
Stát a hospodářství	Výroba, obchod, služby: funkce a jejich návaznost Principy tržního hospodářství Nabídka, poptávka, trh Tvorba ceny, inflace Podstata fungování trhu	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	
Stát a právo	Člověk a právo: Význam právních vztahů Účastníci právních vztahů a závazky z nich vyplývající Základní práva spotřebitele Význam a funkce právního řádu Ústava ČR Složky státní moci, jejich orgány a instituce Politický program v souladu s křesťanskými zásadami Soustava soudů Právní norma, předpis a jejich publikování Obrana státu	přiměřeně uplatňuje svá práva, včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	VDO Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě

9. ročník

	učivo	výstupy	Průřezová témata
Stát a právo	Občan a právo: Občanské záležitosti na úřadě Práva a povinnosti občana vůči státu Práva a svobody občanů evropského společenství Právo na vlastnictví Porušování práv k duševnímu vlastnictví Porušování práv církve, domáhání se práva, křesťanské pojetí spravedlnosti Smlouva jako právní úkon Orgány právní ochrany občanů Pracovní poměr, zákoník práce Křesťanská motivace k práci Zodpovědnost a morálka v poslání křesťana Odvětví rodinného práva; manželství, Vztahy mezi rodiči a dětmi, rozvod Druhy a postihy protiprávního jednání Trestní postižitelnost Porušování předpisů v silničním provozu	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v obci, ve státě, v nadnárodním společenství objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování, zastává křesťanské postoje a naplňuje morální zásady diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	VDO Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané
Stát a hospodářství	Hospodaření: Hospodářská politika státu Hospodaření farnosti, církve, ekonomická rada Státní rozpočet, typy rozpočtu Daně a jejich význam Nejčastější právní formy podnikání Environmentální a spotřebitelská výchova Banky a jejich služby: Funkce banky Služby občanům Bankovní účet, formy placení Aktivní a pasivní operace Úročení Pojištění Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Sociální vztahy: Životní úroveň Sociální péče a sociální politika státu Druhy sociálních příspěvků Pomoc lidem v nouzi Potřební lidé ve společnosti, péče církve o nemocné a seniory	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí vysvětlí význam úroku placeného a přijatého uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná neobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	MKV Lidské vztahy OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezinárodní vztahy, globální svět	Globální problémy: Projevy globalizace, klady a zápory Příklady významných globálních problémů, včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Kořistnický vztah k přírodě Ekologie v duchu sv. Františka Ohrožená kultura	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu popíše křesťanské postoje ve vztahu k přírodě	MKV Lidské vztahy OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
-----------------------------------	--	--	--

5.6. Člověk a příroda

5.6.1. Fyzika

5.6.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědeckých poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Dbáme na to, aby předmět měl činnostní a badatelský charakter, který mapuje současné vědecké poznatky a objevy. Žáci si v rámci předmětu osvojují další důležité dovednosti jako je dovednost spolehlivě pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, hledat odpovědi a řešit poznávací i praktické problémy. Vzhledem ke křesťanskému charakteru školy se žáci učí spojovat moderní vědu a víru, klást si otázky po hlubších příčinách řádu přírody, zákonitostí a komplexností zkoumaných systémů a probouzet v sobě schopnost vnímat krásu, mohutnost a fascinaci přírodou a vesmírem.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6.–9. ročníku. Výuka probíhá ve třídách, případně v jiných učebnách umožňujících specifické experimenty a podle potřeby i v počítačové učebně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Žák je veden k osvojování schopnosti soustavně a objektivně pozorovat, provádět měření, ve vhodné míře abstrahovat, formulovat hypotézu a vytvořit model. Předmět pěstuje potřebu vědecké pravdivosti v prostředí otevřené komunikace a spolupráce.

Kompetence k učení

- Učíme žáky samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení.
- Učíme žáky samostatně či v kooperaci s ostatními žáky provádět experimenty, které buď ověřují, či potvrzují vyslovované hypotézy, nebo slouží jako základ pro odhalování fyzikálních zákonitostí, z nichž mohou žáci vycházet v dalších svých poznávacích aktivitách.
- Vedeme žáky k dovednosti vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu.
- Učíme žáky poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, v první řadě přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.).
- Umožňujeme žákům vyjádřit či formulovat (jednoznačně) problém, na který narazí při svém fyzikálním vzdělávání.
- Učíme žáky posuzovat řešení daného fyzikálního problému z hlediska jeho správnosti, jednoznačnosti či efektivnosti a z těchto hledisek porovnávat i případná různá řešení daného problému.
- Dbáme na to, aby uměli korigovat chybná řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu.
- Rozvíjíme dovednost naslouchat názorům druhých lidí, vhodně na ně reagovat, obhajovat svůj názor.
- Využíváme a učíme využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině a pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce.
- Učíme je podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanská

- Dbáme na to, aby se žáci dokázali rozhodovat zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

Kompetence pracovní

- Vytváříme prostor, aby žáci mohli přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

5.6.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**6. ročník**

	učivo	výstupy	průřezová témata
Látky a tělesa	Stavba látek Tělesa a látky Vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných Vzájemné působení těles Síla Gravitační síla, gravitační pole Měření síly Isaac Newton Složení látek z pohybujících se částic Vzájemné silové působení částic Atomy a molekuly Rozmanitost světa, obdiv k řádu vesmíru a ke komplexnosti zkoumaných jevů	vysvětlí vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek uvede příklady jevů dokazujících částicové složení látek, a že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	OSV Rozvoj schopnosti poznání EV Základní podmínky života
	Elektrické vlastnosti látek Elektrování při vzájemném dotyku Elektrické pole Model atomu	popíše a vysvětlí elektrování těles	

	Vysvětlení elektrování těles		
	Magnetické vlastnosti látek Zkoumání působení magnetů Magnetické pole Jak si vyrobit magnet Indukční čáry magnetického pole Magnetické pole Země	posuzuje magnetické vlastnosti látek	
	Měření délky Fyzikální veličina (název, značka, jednotka) Jednotky délky, délková měřidla Měření délky s různou přesností Opakované měření délky	změří vhodným měřidlem délku, dokáže převádět její jednotky	
	Jednotky objemu Měření objemu Měření objemu kapalin Měření objemu pevného tělesa	při měření objemu uplatňuje zásady správného postupu	
	Měření hmotnosti tělesa Jednotky hmotnosti Měření hmotnosti pevných těles a kapalin	převádí jednotky hmotnosti a využívá je při měření	
	Hustota Hustota látky Hustota obyvatel – snášenlivost Výpočet hustoty látky Výpočet hmotnosti tělesa	na příkladech využívá s porozuměním vztah pro výpočet hustoty, hmotnosti a objemu při řešení praktických problémů	OSV Rozvoj schopnosti poznání
	Měření času Jednotky času Měření času Rozměr subjektivního vnímání času	porovnává přesnost měření času, převádí jeho jednotky	OSV Rozvoj schopnosti poznání
	Měření teploty Změna objemu pevných těles při zahřívání nebo při ochlazování Změna objemu kapalin a plynů při zahřívání nebo při ochlazování Teploměr Jednotky teploty Život Celsia, Kelvina a jejich víra Měření teploty tělesa Změna teploty vzduchu v průběhu času	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty	MV Interpretace mediálních sdělení a reality EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Pohyb těles	Pohyb tělesa Klid a pohyb tělesa Popis pohybu Druhy, relativnost pohybu Rovnoměrný pohyb Rychlost rovnoměrného pohybu, výpočet rychlosti Dráha rovnoměrného pohybu, výpočet dráhy Průměrná rychlost pohybu tělesa Grafické znázornění pohybu Jízdní řády	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	MV Interpretace mediálních sdělení a reality
Síly	Síla, skládání sil	změří velikost působící síly	OSV

	Znázornění síly Gravitační síla a hmotnost tělesa Měření gravitační síly Skládání dvou sil stejného směru Skládání dvou sil opačného směru Rovnováha dvou sil Těžiště tělesa	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Komunikace
--	--	--	------------

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Síly	Posuvné účinky síly Pohybové zákony Posuvné účinky na těleso a jejich souvislost s velikostí působící síly a hmotností tělesa (zákon síly) Zákon setrvačnosti Zákon vzájemného působení dvou těles	využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	OSV Kreativita
	Otáčivé účinky síly Účinek síly na těleso otáčivé kolem pevné osy Páka, rovnovážná poloha páky Užití páky Rovnoramenné váhy Kladky – pevná a volná, kladkostroj	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	OSV Rozvoj schopnosti poznání Kreativita
	Deformační účinky síly Deformace Tlak Jednotky tlaku Tlaková síla Tlak v praxi Tlak okolí na člověka – pozitivní, negativní	určí tlak vyvolaný silou kolmo na plochu, uvede příklady jeho využití	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Tření Třecí síla Měření třecí síly Význam třecí síly pro pohyb těles v denní i technické praxi	dokáže změřit velikost třecí síly, uvede její význam	
Mechanické vlastnosti tekutin	Mechanické vlastnosti kapalin Vlastnosti kapalin – opakování Jak se přenáší tlak v kapalině – Pascalův zákon. Pascal – vynálezce, filosof, křesťan Hydraulická zařízení Účinky gravitační síly Země na kapalinu Hydrostatický tlak Vztlaková síla působící na těleso v kapalině Archimédův zákon Potápění, plavání a vznášení se stejnorodého tělesa v kapalině Plavání nesterodných těles Hustoměr	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	OSV Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	Mechanické vlastnosti plynů Atmosféra Země Atmosférický tlak Měření atmosférického tlaku Změny atmosférického tlaku Vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země Tlak plynu v uzavřené nádobě Manometr Předpověď počasí – pomoc křesťanů při přírodních katastrofách	na příkladech vysvětlí měření atmosférického tlaku a prokáže existenci vztlakové síly	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Světelné děje	Světelné jevy, světelné zdroje Šíření světla Měsíční fáze Stín, zatmění Slunce a Měsíce Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích Odraz světla, zákon odrazu světla Zobrazení rovinným zrcadlem Zrcadla v praxi Zobrazení odrazem na dutém a vypuklém zrcadle	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Energie	Práce, význam práce v životě člověka Práce při zvedání těles kladkami Výkon Výpočet práce z výkonu a času Účinnost	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	MV Interpretace mediálních sdělení a reality

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vnitřní energie/ teplo	Pohybová energie tělesa Polohová energie tělesa Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa Částicové složení látek (opakování) Zahřívání těles při tření Změna teploty těles tepelnou výměnou Teplo Měrná tepelná kapacita látky Měření tepla přijatého nebo odevzdaného při tepelné výměně Tepelná výměna prouděním Tepelné záření Využití energie slunečního záření Změny skupenství látek: Tání a tuhnutí Vypařování Var Kapalnění	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem rozlišuje změny skupenství látek a podmínky, za kterých k nim dochází	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV Interpretace mediálních sdělení a reality
Elektromagnetické děje	Elektrický náboj: Elektrické pole Elektrické vlastnosti látek – opakování	vysvětlí a prokáže existenci elektrického pole v okolí nabitého tělesa	EV

	Elektroskop Jednotka elektrického náboje Vodič a izolant v elektrickém poli Síťové elektrického pole		Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Elektrický proud: Elektrický obvod a jeho části Schématické značky Elektrické vodiče a izolanty Co je elektrický proud Měříme elektrický proud Měříme elektrické napětí Zdroje elektrického napětí Ohmův zákon Elektrický odpor Osobnosti: Ampér, Volta, Ohm Závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče Výsledný odpor rezistorů spojených v elektrickém obvodu za sebou Výsledný odpor rezistorů spojených v elektrickém obvodu vedle sebe Reostat Dělič napětí Elektrická práce, elektrická energie Výkon elektrického proudu	rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu změří elektrický proud a napětí využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů pozná schéma a umí sestavit podle něj elektrický obvod, v němž jsou spotřebiče zapojeny sériově nebo paralelně	OSV Kooperace a kompetice EV Vztah člověka k prostředí

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Elektromagnetické děje	Elektromagnetické jevy Magnetické pole, póly magnetu, magnetizace, indukční čáry – opakování Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet a jeho užití Působení magnetického pole na cívku s proudem Elektromotor Elektromagnetická indukce	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	
	Střídavý proud Vznik střídavého proudu Měření střídavého proudu a střídavého napětí Transformátory Rozvodná elektrická síť Vedení elektrického proudu v plynech	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
	Vedení elektrického proudu v polovodičích Změna odporu u polovodičů Polovodiče typu N a P Polovodičová dioda Dioda jako usměrňovač Další součástky s jedním přechodem PN Objev polovodičů – počítače a jejich vliv na člověka	zapojí správně polovodičovou diodu a uvede příklad jejího využití	

	Bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči Spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem elektrickým proudem První pomoc při úrazu elektrickým proudem	vysvětluje pravidla pro bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	
	Elektromagnetické záření Elektromagnetické vlny a záření Zdroje záření	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	VMEGS Evropa a svět nás zajímá
Světelné děje	Světelné jevy a jejich užití Lom světla Čočky Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou Optické vlastnosti oka Lupa a mikroskop Dalekohledy Galileo, Koperník – vztah k vědě a k víře Lom světla Rozklad světla optickým hranolem Barva těles	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	EV Vztah člověka k prostředí
Zvukové děje	Zvukové jevy Zvukový rozruch Podmínka a způsoby šíření zvukového rozruchu prostředím – látkové prostředí Rychlost šíření zvuku v různých prostředích Tón Výška zvukového tónu Ucho jako přijímač zvuku Nucené chvění, rezonance Odras zvuku na překážce, ozvěna Ochrana před nadměrným hlukem, pohlcování zvuku, přemíra hluku	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	OSV Mezilidské vztahy EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Energie	Jaderná energie Atomová jádra Radioaktivita A. Becquerel, manželé Curieovi, A. Einstein, E. Fermi – objevitelé radioaktivity a energie, skryté v hmotě Využití jaderného záření Jaderné reakce Uvolňování jaderné energie Jaderný reaktor Jaderná energetika Ochrana před zářením Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti VMEGS Evropa a svět nás zajímá EV Základní podmínky života
Vesmír	Vesmír Sluneční soustava – hlavní složky Hvězdy – jejich složení Věda a víra – vzájemná propojenost.	objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	

	Další vynálezci jako svědkové víry (J. Grygar a další)		
--	--	--	--

5.6.2. Chemie

5.6.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Žáci poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti a souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností. Učí se chápat důležitost udržování přírodní rovnováhy pro záchranu života na Zemi, uvědomují si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě a jsou si vědomi i možných hrozeb zneužití. Rozvíjejí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí se také rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Vzhledem ke křesťanskému charakteru školy se žáci učí spojovat moderní vědu a víru a klást si otázky po hlubších příčinách řádu přírody, zákonitostí a komplexností zkoumaných systémů.

Hodinová dotace je v 8. a 9. třídě 2 hodiny týdně, výuka probíhá ve třídách, v přírodovědné učebně, příp. v učebně ICT.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmů o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích, vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Kompetence k učení

- Učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů.
- Učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích, teoriích a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů.
- Vedeme žáky k zobecňování poznatků a k jejich aplikaci v různých oblastech života.
- Dbáme na základy logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů.
- Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci.
- Učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat.
- Seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

5.6.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

8. ročník

	učivo	výstupy	
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	Úvod do chemie Vymezení chemie Látky a tělesa Chemické děje Chemická výroba	uvádí příklady chemických dějů	OSV Rozvoj schopnosti poznání EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Vlastnosti látek Vlastnosti látek – barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota Změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	
	Bezpečnost při experimentech Varovné značky a jejich význam, R-věty, S-věty Zásady bezpečné práce v „laboratoři“ (= třída) První pomoc při úrazu v „laboratoři“ (poleptání, popálení, pořezání)	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	
Směsi	Různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) Složky směsi Složení roztoků – koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění v roztoku	rozlišuje směsi a chemické látky vypočítá složení roztoků připraví prakticky roztok daného složení vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	OSV Rozvoj schopnosti poznání Kooperace a kompetice
	Oddělování složek směsi – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	
	Voda – destilovaná, pitná, odpadní Výroba pitné vody Čistota vody Vzduch – složení, vlastnosti Čistota ovzduší Ozonová vrstva Voda a vzduch jsou nutné pro život pozemský	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Částicové složení látek a chemické prvky	Částicové složení látek Molekuly a atomy Atomové jádro, protony, neutrony	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	

Chemické prvky a chemické sloučeniny	elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony a jejich vliv na chemické reakce, ionty		
	Chemické prvky Vybrané názvy a značky chemických prvků Skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo Kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au Slitiny – mosaz, bronz, dural Nekovy – H, O, N, Cl, S, C Chemické sloučeniny Chemická vazba – iontová, kovalentní, kovová	rozlišuje chemické prvky a sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti rozliší různé typy chemických vazeb	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Chemické reakce	Výchozí látky a produkty Chemický děj Klasifikace chemických reakcí – slučování, chemický rozklad Reakce exotermní a endotermní Zákon zachování hmotnosti Látkové množství Molární hmotnost Jednoduché chemické rovnice Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, druh, koncentrace a plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza Osobnosti: Lomonosov, Lavoisier	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	
Anorganické sloučeniny	Oxidy Názvosloví oxidů, oxidační číslo Vlastnosti a použití významných oxidů – oxid siřičitý, sírový, uhlíčitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý	Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Halogenidy Názvosloví halogenidů Významné halogenidy NaCl a AgBr	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	
	Kyseliny, pH Kyselost a zásaditost roztoků Názvosloví kyselin – vzorce a názvy Vlastnosti a použití významných kyselin – kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná pH, indikátory pH Kyselé deště Negativní jevy při pustošení přírody	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Hydroxidy Názvosloví hydroxidů Vlastnosti a použití významných hydroxidů – sodný, draselný, vápenatý Chemická prostředí – měření na stupnici pH	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných hydroxidů orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Anorganické sloučeniny	Soli Podstata neutralizace a její uplatnění v praxi Vyvarování se extrémů, spění k vyrovnanosti Názvosloví a vznik solí Vlastnosti a použití solí v zemědělství (průmyslová hnojiva) stavebnictví (cement, sádra) a keramice	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Chemické reakce	Redoxní reakce Oxidace a redukce Výroba železa a oceli Chemie a elektřina – galvanický článek Elektrolýza Koroze	identifikuje redoxní reakce	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Organické sloučeniny	Energie a chemická reakce Exotermické a endotermické reakce Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) Průmyslové zpracování ropy Průmyslově vyráběná paliva Šetření energií – umírněná spotřeba	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Uhlovodíky Alkany, alkeny, alkyny, areny – názvosloví a využití (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen)	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Deriváty uhlovodíků Halogenové deriváty Alkoholy Fenoly Aldehydy Ketony Karboxylové kyseliny Estery, esterifikace Výroba léčiv	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	
	Přírodní látky Fotosyntéza Zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	EV Základní podmínky života
Chemie a společnost	Plasty a syntetická vlákna Polyethylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid – vlastnosti, použití a likvidace Polyamidová a polyesterová vlákna – vlastnosti a použití	zvažuje na příkladech plastů výhodnost jejich použití i jejich vliv na životní prostředí	

	Chemické výroby Otravné látky, nebezpečí zneužití otravných látek – hrozba lidstva Pesticidy Biotechnologie, enzymy Léčiva a návykové látky Drogy Detergenty Chemie a životní prostředí	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace mediálních sdělení a reality
	Havárie s únikem nebezpečných látek Látky výbušné, hořlavé, toxické Havárie chemických provozů Zásady chování při úniku nebezpečných látek Improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek Rozumné využívání chemických prostředků	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie a únikem nebezpečných látek	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

5.6.3. Přírodopis

5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Samostatný předmět přírodopis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na předmět člověk a jeho svět na prvním stupni. Přírodopis je koncipován jako předmět, který má žáky především motivovat k zájmu o přírodu a zároveň jim poskytnout základní informace o pestrosti přírody, rozmanitosti organismů a složitosti jejich vzájemných vztahů. Výklad je zaměřen na zajímavosti způsobu života jednotlivých druhů resp. skupin organismů, jejich nároků na přírodní prostředí, rozšíření na Zemi. Žáci jsou informováni o krásách přírody, jsou seznamováni o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv na životní prostředí. Vzhledem ke křesťanskému charakteru školy se žáci učí poznávat a žasnout nad krásou přírody a jsou s křesťanskou motivací vedeni k její ochraně.

Výuka předmětu probíhá v 6., 7. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, v 8. ročníku to je jedna hodina týdně, to je jedna hodina týdně. Děje se v kmenových učebnách, případně v odborné učebně s využitím přírodovědných modelů, mikroskopů, interaktivní tabule a dalších didaktických pomůcek. Hodiny se nedělí, jen ve zvláštních případech (laboratorní cvičení) může dojít k rozdělení třídy na dvě skupiny. Podle možností se provádějí také terénní cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Výuka je postavena na výkladu pomocí moderní interaktivní výuky (prezentace, videa). Při výuce se využívají přírodovědné pomůcky (mikroskopy, lupa, přírodniny, a další). Uplatňuje se hlavně kooperační forma výuky ve dvojicích, ale i různé individuální formy výuky. Nedílnou součástí výuky jsou také laboratorní cvičení a pozorování v přírodě kde si žáci procvičují a rozšiřují již dosažené znalosti o přírodě.

Kompetence k učení

- Podporujeme samostatnou práci, např. pracovní listy, problémové úlohy, doporučujeme další studijní zdroje (populárně naučnou literaturu, časopisy, internet apod.), a tím motivujeme žáky k samostatnosti a aktivitě při učení.
- Systematicky kontrolujeme a objektivně hodnotíme práci žáků.
- Vlastním zaujetím pro studium přírody pomáháme vytvářet vztah žáků k vědě a poznávání.

Kompetence k řešení problému

- Povzbuzujeme žáky ke hledání a nacházení nových přístupů a řešení zadaných problémů.

Kompetence komunikativní

- Dbáme o to, aby mezi učitelem a žákem probíhala otevřená komunikace o problémech a biologických souvislostech.
- Dbáme o to, aby se žáci učili komunikovat jasně, srozumitelně a věcně ke zvolenému tématu.
- Vedeme žáky k řešení úloh, kdy musí kombinovat různé komunikační technologie (internet, časopis, televize).

Kompetence sociální a personální

- Zapojujeme žáky zodpovědně a konstruktivně do práce ve dvojicích.
- Učíme žáky sebekriticky hodnotit výsledky své práce a sebe sama.

Kompetence občanské

- Jsme svým vztahem k přírodě příkladem a vedeme k tomu i své žáky.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky pracovat v laboratorních cvičeních s přístroji a pomůckami pro zkoumání přírody a živých organismů.
- Vedeme žáky k důslednému dodržování pracovních povinností.

5.6.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Biologie hub	Houby s plodnicemi Lišejníky	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	EV Ekosystémy
Biologie živočichů	Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	
Základy ekologie	Živočiškové a rostliny rybníka, lesa, luk, pastvin Potravní řetězce	uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	EV Ekosystémy
Praktické poznávání přírody	Laboratorní práce	aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Obecná biologie a genetika	Základní podmínky a projevy života Rostlinná buňka její funkce Živočišná buňka a její funkce Třídění organismů Pohlavní a nepohlavní rozmnožování Bakterie Viry	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	
Biologie rostlin	Anatomie rostlin Orgány rostliny a jejich funkce Fyziologické procesy v rostlině Pěstování rostlin	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uveďte praktické	EV Základní podmínky života

	Systém rostlin Práce s atlasy rostlin Význam a ochrana rostlin	příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	
Biologie živočichů	Základní druhy živočichů Stavba těla vybraných živočichů Zástupci jednotlivých skupin živočichů Domestikovaná zvířata Bezpečnost při styku s živočichy	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	
Praktické poznávání přírody	Laboratorní práce Založení herbáře	aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Biologie člověka	Biologie člověka Anatomie a fyziologie člověka Základní nemoci člověka a jejich léčba, epidemie První pomoc Zdravý životní styl člověka	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	EV Aktivity a problémy životního prostředí
Praktické poznávání přírody	Laboratorní práce První pomoc	aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Obecná biologie a genetika	Dědičnost Vliv prostředí na organismy	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	EV Vztah člověka k prostředí
Biologie živočichů	Přizpůsobivost živočichů prostředí Pozorování přírody	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života	EV Lidské aktivity a problémy

Neživá příroda	Historický vývoj Země Nerosty Horniny Vnitřní a vnější geologické děje Pedosféra a její význam Geologická období Země Atmosféra a její význam Klimatické změny Přírodní katastrofy a ochrana před nimi	objasní vliv jednotlivých sfér země na vznik a trvání života rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími doprovodnými jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	životního prostředí
Základy ekologie	Ekosystémy Složky a prvky ekosystému Populace Společenstvo Vliv člověka na přírodu	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	EV Ekosystémy
Praktické poznávání přírody	Laboratorní práce	aplikuje praktické metody poznávání přírody dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	

5.6.4. Zeměpis

5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Samostatný předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Jeho vyučovací obsahy se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. V rámci předmětu se studují vztahy mezi člověkem a prostředím, žáci se seznamují se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky a v místní oblasti. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva. Umožňuje také uvědomit si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a o znázornění povrchu Země (glóbus, mapa). Získávají základní znalosti o přírodních společenských, hospodářských a politických poměrech své vlasti. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, státech světa či současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí z jiných předmětů. Vzhledem ke křesťanskému charakteru školy se žáci učí také o místech, výjimečných svou krásou nebo zvláštností, a jsou seznamováni s významnými křesťanskými centry a poutními místy v České republice, v Evropě i ve světě.

Výuka předmětu probíhá s časovou dotací 2 hodiny týdně v 6., 7. a 8. ročníku, v 9. ročníku to je jedna hodina týdně, a to nejčastěji ve třídách s interaktivní tabulí. Zařazovány jsou vycházky a pobyty v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Výuka probíhá zejména moderní interaktivní formou. Jsou využívány prezentace a videa k získání základních dovedností. Využívá se forma výuky ve dvojicích, kdy žáci plní zadané problémové úkoly či pracovní listy. Uplatňuje se také individuální forma výuky. Při výuce jsou také využívány tradiční zeměpisné pomůcky, např. glóbus, mapa, telurium, atlasy. Žáci pracují také prakticky při zeměpisných vycházkách a menších hodinových zeměpisných projektech. Výuka zeměpisu má velký význam také v rámci environmentální, ekologické, globální a kulturní výchovy. Vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty osvojované v zeměpise tvoří nedílné východisko pro vnímání, osvojování klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke kladení otázek a hledání odpovědí při řešení různých přírodních procesů.
- Dbáme, aby žáci pracovali s geografickými pomůckami a jejich prostřednictvím získávat kladný vztah k planetě Zemi.

Kompetence k řešení problému

- Učíme žáky řešit zadané problémy na úrovni svých znalostí, ověřovat správnost řešení problému, nenechat se odradit počátečními nezdary a sledovat a hodnotit vlastní pokrok při zdolávání problémů.

Kompetence komunikativní

- Dbáme o to, aby si žáci vytvářeli vlastní názor na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí, formulovali vlastní rozhodnutí, v jednání uplatňovali své názory a využívali dostupné informační a komunikační prostředky.
- Podporujeme, aby si žáci mezi sebou konzultovali své názory a společně pracovali na řešení problémů a úloh.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke skupinové práci, vytváření pozitivního vztah k práci, k zodpovědnosti za výsledky své činnosti a ke schopnosti přijímat názory druhých a diskutovat o nich.
- Dbáme o to, aby si žáci uvědomili potřebu vzájemné spolupráce.

Kompetence občanské

- Učíme žáky nutnost ochrany přírodního a životního prostředí, v němž žijí, dokáží ocenit krásy přírody a historických či kulturních objektů, uvědomují si zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky bezpečně manipulovat s pomůckami při jejich používání v učebnách či v terénu.
- Informujeme žáky o existenci a šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které mají úzký vztah k orientaci, pobytu a pohybu v terénu.

5.6.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**6. ročník**

	učivo	výstupy	průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Mapa Globus Zeměpisné souřadnice	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	
Přírodní obraz země	Vesmír Sluneční soustava Pohyby Země Krajinná sféra Přírodní oblasti Země	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti země s ostatními tělesy sluneční soustavy prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	EV Ekosystémy
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Zeměpisná vycházka Azimut Pozorování krajiny Náčrt krajiny	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Mapa světadílů Slepá mapa světadílů	vytváří a využívá osobní myšlenkové schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	

Regiony světa	Světadíly a oceány Státy a oblasti světa Afrika Amerika Austrálie Asie Evropa	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět
Společenské a hospodářské prostředí	Státy a oblasti světa	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Regiony světa	Evropa	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých států	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět OSV Mezilidské vztahy
Česká republika	Moravskoslezský kraj Okres Opava Potenciál našeho kraje Česká republika Kraje ČR Nadnárodní organizace	vymezení a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům zhodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Práce s mapou světa Katolické státy Evropy Práce s kartografickými diagramy Práce se statistickými daty Krajina Vliv člověka na krajinu Složky a prvky krajiny	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	
Společenské a hospodářské prostředí	Obyvatelstvo světa Lidská sídla Světové hospodářství Světová náboženství	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	EV Vztah člověka k prostředí MV Kulturní difference
Životní prostředí	Krajina Typy krajiny Globální problémy světa	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Živelné pohromy a ochrana před nimi Mimořádné události a ochrana před nimi	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	

5.7. Umění a kultura

5.7.1. Hudební výchova

5.7.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti, porozumění jejím jednotlivým složkám, tvořícím mnohdy velmi působivý celek, a zprostředkování vědomostí o její historii i současnosti. Žáci se učí vnímat hudbu prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových, poslechové i jiných aktivit. Cílem předmětu je chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace, pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností, získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti a rozvoj celkové hudebnosti žáků. Vzhledem ke křesťanskému charakteru školy se žáci učí chápat a oceňovat význam duchovní hudby pro společnost a vnímat hudbu jako prostředek k oslavě Boha.

Výuka probíhá v 1.–9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: samostatná práce, skupinová práce, projekty, poslech hudby, výchovné koncerty, vlastní hudební produkce, příprava na veřejná vystoupení apod.

Kompetence k učení

- Učíme žáky podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávat a třídit informace.
- Učíme žáky používat obecně užívané hudební termíny a získané znalosti propojovat do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme žáky se zřetelem k jejich individuální hudební vyspělosti postihovat ze skladeb hudebního proudu významné sémantické prvky, srovnávat je, slovně charakterizovat a hledat spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora.
- Vedeme žáky k samostatnému kritickému myšlení.
- Předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů.
- Při zadání úkolu vedeme žáky k rozpoznávání problémů a ke hledání nejvhodnějších způsobů řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k tomu, aby při práci ve skupině dokázali vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k efektivní spolupráci a respektování názorů jiných.
- Učíme žáky objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních a učíme je chápat odlišné kvality spolužáků.
- Učíme žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.

Kompetence občanské

- Učíme žáky respektovat názor druhých.
- Dbáme, aby žáci chránili a oceňovali křesťanské a kulturní tradice.
- Podporujeme žáky, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění.

Kompetence pracovní

- Při samostatné práci vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel.
- Dbáme na to, aby si žáci vytvářeli pozitivní vztah k hudebním činnostem.

5.7.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Správné dýchání Zřetelná výslovnost Uvolněné zpívání Nasazení a tvorba tónu Rytmizace jednoduchých slovních Spojení, říkadel Hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) Rozšiřování hlasového rozsahu (c1–a1)	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	
Instrumentální činnosti	Doprovod na jednoduché rytmické nástroje Orffova instrumentáře Hra na tělo Instrumentální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou Jednoduchý doprovod na rytmické nástroje	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	OSV Kreativita
Hudebně pohybové činnosti	Správné držení těla Pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa, dynamiky Chůze, pochod Hra na tělo Jednoduché taneční hry	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	OSV Kreativita
Poslechové činnosti	Rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Rozpoznání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, flétna) Seznámení s hymnou české republiky	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Hospodárné dýchání Měkké nasazení Správný pěvecký postoj Rozvíjení hlavového tónu Rozšiřování hlasového rozsahu (c1–h1) Dynamicky odlišený zpěv	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	

	Volný nástup I. a V. stupně Rytmizace a melodizace jednoduchých slovních spojení a říkadel		
Instrumentální činnosti	Doprovod na jednoduché rytmické nástroje Orffova instrumentáře Hra na tělo Poznávání vzestupné a sestupné melodie Seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty 2/4, 3/4 a 4/4 takt	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře seznamuje se se základními pojmy hudební nauky	OSV Kreativita
Hudebně pohybové činnosti	Správné držení těla Pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie, tempa a dynamiky Hudebně-pohybové hry Taneční hry se zpěvem	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	OSV Kreativita
Poslechové činnosti	Rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného Seznámení s lidovými a umělými písněmi Poznávání dalších hudebních nástrojů (trubka, klarinet, buben) Skladby dle výběru učitele přiměřené věku dětí	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Správné dýchání a hlasová hygiena Dodržování rytmu Osvojování pěveckého dělení slov Rozšiřování hlasového rozsahu (c1–c2) Počátky jednoduchého dvojhlasu Volný nástup III. stupně	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	
Instrumentální činnosti	Doprovod na jednoduché rytmické nástroje Orffova instrumentáře Hra na tělo Hodnota not (nota celá, půlová, čtvrtová) Rozlišování tempa (pomalé, rychlé) Hudební dynamická znaménka – p, mf, f Zesilování, zeslabování Zrychlování, zpomalování Seznámení s názvy not (c1–h 1) Nota osminová, pomlky Taktování dvoudobého taktu Notová osnova, taktová čára, 4/4 takt	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře seznamuje se se základními pojmy hudební nauky	
Hudebně pohybové činnosti	Správné držení těla Pohybové vyjádření melodie a emocionálního zážitku z hudby Jednoduché lidové tance	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	OSV Kreativita
Poslechové činnosti	Rozlišení melodie od doprovodu Hudba vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	OSV Kreativita

	Skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí, křesťanské písně Poznávání hudby zábavné, slavnostní Skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka Zdokonalování se v poznávání hudebních nástrojů (klarinet, lesní roh, fagot, příčná a zobcová flétna)	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
--	---	--	--

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena Rozšiřování hlasového rozsahu (c1–d2) Prodlužování výdechu Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	
Instrumentální činnosti	Hra nejjednodušších doprovodů lidových písní pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. Hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď) Hudební improvizace Hra čtyřtaktové přede hry, meziher a dohry	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, meziher a dohry a provádí elementární hudební improvizace	
Hudebně pohybové činnosti	Taktování Pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt Taneční hry se zpěvem Jednoduché lidové tance	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	OSV Kreativita
Poslechové činnosti	Skladatelská osobnost B. Smetany a A. Dvořáka Kvality tónů – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) Zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj (píkola, hoboj, fagot, saxofon, varhany, harfa) Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	OSV Kreativita

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – správné dýchání, hlasová hygiena Rozšiřování hlasového rozsahu (h1–d2) Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.) Záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) Nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	
Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně Hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) Jednodílná písňová forma (a – b) Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	
Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt Jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	OSV Kreativita
Poslechové činnosti	Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, křesťanská, ukolébavka, apod. Hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby – slovní vyjádření Rozlišování hudby v chrámu, na zámku, koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) Nabývání povědomí o skladatelském významu J. S. Bacha, W. A. Mozarta, L. Janáčka a dalších hudebních skladatelů	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	OSV Kreativita

6.–9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vokální činnosti	Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	
Instrumentální činnosti	Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Záznam hudby – noty, notační programy a další způsoby záznamu hudby Vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projev	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	OSV Kreativita
Hudebně pohybové činnosti	Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	OSV Kreativita

	Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách		
Poslechové činnosti	Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	

5.7.2. Výtvarná výchova

5.7.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

V předmětu Výtvarná výchova pracuje žák s vizuálně obraznými znakovými systémy, jsou rozvíjeny tvůrčí činnosti, smyslová citlivost a uplatňování subjektivity. Předmět přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti, chápe ho jako způsob poznání a komunikace a využívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií. Prostřednictvím výtvarné tvorby rozvíjíme u žáků křesťanský pohled na souvislosti v historii, přírodě i v sociálním prostředí, prostřednictvím světových umělců se žáci seznamují a učí se lépe chápat biblické dějiny a prvky křesťanské architektury. V rámci předmětu využíváme také výtvarných prostředků k poznávání a ztvárňování krásy a rozmanitosti přírody a světa, který se žáci učí citlivě vnímat a chránit.

Výtvarná výchova je vyučována dle učebního plánu, a to v 1., 4., 5. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně, a ve 2., 3., 6. a 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v keramické dílně, školní družině, či jiné odborné učebně dle daného obsahu výuky. K realizaci výuky je také využívána školní zahrada, případně okolí školy. Ke kreativním projektům může být využíván pobyt na vycházkách do přírody.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – je využíváno skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty, referáty, ale také besedy a přednášky o umění, návštěva galerií, výstav, příprava příspěvků do školního časopisu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k tomu, aby si při teoreticky zaměřených hodinách vytvářeli takové učební materiály, které by mohli dále využívat pro své vlastní učení.
- Při své vlastní tvorbě motivujeme žáky k poznávání vlastních pokroků a k tomu, aby si při konečném výstupu dokázali zpětně uvědomit problémy související s realizací.
- Podporujeme žáky v samostatnosti a tvořivosti.
- Vedeme žáky k plánování, organizaci a vyhodnocování vlastní činnosti.
- Pozitivně motivujeme žáky k trpělivosti a systematické práci.

Kompetence k řešení problémů

- Při zadání úkolu vedeme žáky k samostatnému rozpoznávání výtvarného problému a ke hledání nejvhodnějšího způsobu realizace.
- Podporujeme žáky v řešení problémových situací s využitím příkladů praktického řešení, ale i k samostatnému myšlení, jak dosáhnout cíle.
- Při řešení problémových situací vedeme žáky k využívání týmové práce.

Kompetence komunikativní

- Při práci ve skupině a při prezentaci svého díla učíme žáky naslouchat, ale také vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a vyslechnout a tolerovat názor druhých.
- Vedeme žáky k rozvoji prezentační a publikační dovednosti.
- Podporujeme kritické myšlení a vhodné využití nonverbální komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Učíme žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.
- Realizujeme skupinové a kooperativní vyučování.
- Podporujeme žáky v kritickém hodnocení vlastní práce i dalších členů týmu.
- Odmítáme projevy rasismu, xenofobie, nacionalismu, netolerance.

- Zapojujeme žáky do formulování pravidel hodnocení výtvarného díla.

Kompetence občanské

- Při propagaci školních akcí podporujeme žáky ve vytváření plakátů a upoutávek, kterými prezentují školu.
- Vedeme žáky k respektování názoru druhých.
- Prezentujeme výsledky své práce a účastníme se výtvarných soutěží.
- Netolerujeme sociálně patologické jevy.

Kompetence pracovní

- Při samostatné práci vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel.
- Vedeme žáky k vytváření si pozitivního vztahu k manuálním činnostem.
- Při práci s výtvarným materiálem dodržujeme hygienická pravidla.
- Vytváříme podnětné pracovní prostředí.
- Vedeme žáky ke zhodnocení vlastní práce, práce spolužáků, k návrhům na zlepšení.
- Spolupracujeme s žáky při instalaci svých uměleckých děl v prostorách školy, případně při dalších veřejných prezentacích.

5.7.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie Barevné kvality, jejich jednoduché vztahy jejich kombinace a proměny v ploše Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Fantazijní a prožitkové vyjádření, rozvoj estetického citění	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy) porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, poznávání různých pracovních postupů ve výtvarné tvorbě - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti všímá si krásy Božího stvoření, uplatňuje v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, barvy	
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci, poznávání světa prostřednictvím výtvarného vyjadřování, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – ztvárnění dětských zážitků a různých situací, jeho utváření a zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky,	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností; na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah	

	rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	
--	--	--	--

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary Světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy jejich kombinace a proměny v ploše Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Fantazijní a prožitkové vyjádření, rozvoj estetického cítění – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy) porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola EV Ekosystémy
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, poznávání různých pracovních postupů ve výtvarné tvorbě - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti uplatňuje při tom v plošném uspořádání linie, tvary, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci, poznávání světa prostřednictvím výtvarného vyjadřování, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – ztvárnění dětských zážitků a různých situací, jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností; na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy Světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Fantazijní a prožitkové vyjádření, rozvoj estetického citění – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba,	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí EGS Jsme Evropané MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, poznávání různých pracovních postupů ve výtvarné tvorbě - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci, poznávání světa prostřednictvím výtvarného vyjadřování, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – ztvárnění dětských zážitků a různých situací, jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast) rozdělení barev a jejich možnosti vyjadřování, materiál, koláž, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření (linie – vlastnosti a druhy, linie a plocha, rytmické řazení prvků, proporce lidské hlavy, tvar neživé přírodniny, tvar živé přírodniny) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Fantazijní a prožitkové vyjádření, rozvoj estetického cítění – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, akční tvar malby a kresby, ilustrace Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, modelování, prostorové vyjádření předmětu, comics Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, poznávání různých pracovních postupů ve výtvarné tvorbě – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	VMEGS jsme Evropané
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci, poznávání světa prostřednictvím výtvarného vyjadřování, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – ztvárnění dětských zážitků a různých situací, – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	

	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		
--	---	--	--

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) rozdělení barev a jejich možnosti vyjadřování, materiál, koláž, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření (linie – vlastnosti a druhy, linie a plocha, rytmické řazení prvků, proporce lidské hlavy, proporce lidského těla, tvar neživé přírodniny, tvar živé přírodniny) Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly Fantazijní a prožitkové vyjádření, rozvoj estetického cítění – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, ilustrace, Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, modelování, prostorové vyjádření předmětu animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, poznávání různých pracovních postupů ve výtvarné tvorbě – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci, poznávání světa prostřednictvím výtvarného vyjadřování, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – ztvárnění dětských	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají	

	zážitků a různých situací, jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění (lidová tradice, dětská hračka, odívání, bydlení, současné výtvarné umění, interpretace výtvarných děl)	komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil přijímá své bližní s láskou i s jejich odlišnostmi	
--	--	---	--

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření	vybírání, vytváření a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, věmů, představ a poznatků variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VMEGS Jsme Evropané
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	

	a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů seznamuje se s tvorbou světových umělců, poznává v jejich tvorbě zobrazování Biblických dějin ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	
--	--	---	--

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivost	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, ve statickém i dynamickém vyjádření) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vědomí, představ a poznatků variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření – ilustrace textů, volná malba, plastika, reklama, vizualizované dramatické akce, rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VMEGS Jsme Evropané

		a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci seznamuje se s tvorbou světových umělců, poznává v jejich tvorbě inspiraci biblí	

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivosti	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř i mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VMEGS Jsme Evropané MV Interpretace vztahu mediálních
Uplatňování subjektivity	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	

	a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, comics, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Sdělení a reality Stavba mediálních sdělení
Ověřování komunikačních účinků	osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti seznamuje se s uměleckými díly s náboženskou tematikou vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci seznamuje se s prvky křesťanské architektury	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Rozvíjení smyslové citlivosti	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie využívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů s náboženskou tematikou	OSV Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice VDO Občanská společnost a škola MKV Etnický původ

	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě		EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí VMEGS Jsme Evropané MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení
Uplatňování subjektivity	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	
Ověřování komunikačních účinků	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci seznamuje se s prvky křesťanské architektury	

5.8. Člověk a zdraví

5.8.1. Výchova ke zdraví a rodině

5.8.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výchova ke zdraví** přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Vzdělávání v předmětu směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické, duchovní a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a Křesťanská výchova. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z křesťanské perspektivy, z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Z důvodů křesťanského zaměření školy je předmět úzce propojen s předmětem Křesťanská výchova s morálními zásadami života, s pojetím zdraví z hlediska křesťanské morálky. Také je žádoucí návaznost na další aktivity školy.

Vyučovací předmět je určený pro 2. stupeň pro 7., 8. a 9. ročník s hodinovou dotací 1 hodina týdně v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Forma výuky má převážně charakter společných diskusí, společných i individuálních hledání řešení, prací ve skupinách, tvoření vlastních životních postojů a názorů, osvojování si předkládaných hodnot.

Vyučovací předmět se realizuje převážně ve třídě. Jsou začleňovány besedy i vycházky a využití i jiné prostory školy, např. společenská místnost nebo kaple.

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

- Vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace také k jejich efektivnímu využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
- Učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
- Podporujeme žáky v samostatném pozorování a experimentování, k porovnávání získaných výsledků, k jejich kritickému posuzování a vyvozování z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- Vedeme žáky k poznávání smyslu a cíle učení, k pozitivnímu vztahu k učení, posuzování vlastního pokroku a určování překážek či problémů bránících učení, k plánování, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, ke kritickému vyhodnocování výsledků svého učení a k diskuzi.

5.8.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití	Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	OSV Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice
Zdravý způsob života a péče o zdraví	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního	OSV Psychohygiena Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika

	ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v přípravě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	bezpečí, v případě potřeby poskytně adekvátní první pomoc	
Hodnota a podpora zdraví	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví		OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Změny v životě člověka a jejich reflexe	Dětství, puberta a dospívání – tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity Křesťanský pohled na sexualitu	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika
Zdravý způsob života a péče o zdraví	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosičnými chorobami a před úrazy – prevence		

	kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, preventivní a léčebná péče, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping ve sportu Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v přípravě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt Ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí		OSV Psychohygiena Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace
Osobnostní a sociální rozvoj	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení		OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	problémů v mezilidských vztazích, pomáhající a prosociální chování Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		
--	--	--	--

5.8.2. Tělesná výchova

5.8.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální stav žáků. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Výuka předmětu pro 1. stupeň probíhá v gymnastickém sálu školy, pro žáky 2. stupně probíhá výuka ve sportovní hale, pro všechny za příznivého počasí na školním hřišti, případně v přírodě, a to s časovou dotací 2 hodiny týdně pro žáky 1.–9. ročníku. Plavecký výcvik probíhá ve vhodném plaveckém zařízení pod odborným vedením, a je zařazován ve 3. a 4. ročníku s celkovou časovou dotací 40 hodin. Dle podmínek je zařazován kurz bruslení pro žáky 1.–5. ročníku. Pro žáky 2. stupně je organizován týdenní lyžařský kurz, a to zpravidla v 7. ročníku. Do výuky bývají zařazovány vycházky a pobyty v přírodě s turistickým zaměřením.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

- Vedeme žáky k přesvědčení, že zdraví je nejdůležitější životní hodnota.
- Vedeme žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů.
- Podporujeme žáky v poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí.
- Zprostředkováváme žákům základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.
- Posilujeme využívání osvojených preventivních postupů k ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví.
- Dbáme na propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- Vedeme k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- Dbáme na aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

5.8.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1.–3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení Pohybová tvořivost, základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody Plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a pomoci tonoucímu Bruslení na ledě, on-line bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na a bruslích	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace

Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	OSV Komunikace
-------------------------------------	--	--	-------------------

4.–5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti vytváří varianty osvojených pohybových her uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný Vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře,	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti vytváří varianty osvojených pohybových her jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play:	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Kooperace a kompetice

	Průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze v terénu s mírnou zátěží, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla Plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu Bruslení, on-line bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích	dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví dokáže se orientovat v terénu chrání přírodu bezpečně využívá dopravní prostředky při přesunu	
Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště samostatně získá potřebné informace	OSV Komunikace

6.–9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí,	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím;	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance Úpoly – základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí Sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	OSV Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace
Činnosti podporující pohybové učení	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	OSV Rozvoj schopností poznávání Komunikace Kooperace a kompetice

5.9. Člověk a svět práce

5.9.1. Člověk a svět práce

5.9.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** postihuje širokou oblast pracovních činností a technologií. Vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k postupnému vytváření profesní orientace žáků. Tato oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cílové zaměření předmětu vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za výsledky práce. Na 2. stupni realizujeme tři vzdělávací oblasti – Práce s technickými materiály, design a konstruování a svět práce. Praktické ukázky a práce s technickými materiály se realizují v učebně dílen, design a konstruování a svět práce ve třídách. Žáci se učí plánovat svou práci sami i v týmu, používat nástroje, nářadí a pomůcky. Plněním zadaných úkolů se učí tvořivosti, vytrvalosti, soustavnosti a uplatňování vlastních nápadů. Žáci jsou vedeni k pochopení práce jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Ve všech vzdělávacích okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce, k poskytnutí první pomoci.

Předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách či v učebně dílen. V některých třídách je výuka dělená na skupiny při větším počtu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Předmět má široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Při výuce se klade důraz na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, seberealizaci, dodržování bezpečnosti práce a vzájemnou komunikaci.

Kompetence k učení

- Učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě.
- Umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí.
- Učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry.
- Vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledku jejich práce.
- Pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě.

Kompetence k řešení problému

- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
- Učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů.
- Snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů.
- Umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce.
- Přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky popsat postup práce a vedeme žáky k užívání správné technologie.
- Umožňujeme žákům využívat různé typy textu, záznamu.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci.
- Umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí, spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku.
- Umožňujeme každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské

- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.
- Umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky práce.
- Učíme žáky respektovat tradice a kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby.

5.9.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy umí poznat lidský výrobek od přírodniny	OSV Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita
Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	
Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny objevuje tajemství a zákonitosti přírody	
Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy učí se vážit si lidské práce	OSV Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita

	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	učí se nacházet souvislosti a možnosti využití přírodnin ve prospěch lidí	VDO Občanská společnost a škola
Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	
Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny	
Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů; pracuje podle slovního návodu a předlohy učí se vážit si lidské práce	OSV Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita VDO Občan, občanská společnost a stát
Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	VMEGS Evropa a svět nás zajímají
Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny	Objevujeme Evropu a svět
Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	OSV Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita VDO Občan, občanská společnost a stát
Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	VMEGS Evropa a svět nás zajímají Objevujeme Evropu a svět
Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu učí se pečovat a ochraňovat přírodu	
Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s drobným materiálem	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	OSV Sebepoznávání a sebepojetí Kreativita VDO Občan, občanská společnost a stát
Konstrukční činnosti	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	VMEGS Evropa a svět nás zajímají

Pěstitelské práce	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Objevujeme Evropu a svět MKV Etnický původ Multikulturalita
Příprava pokrmů	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam	orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s technickými materiály	Technické kreslení Technický výkres Práce se dřevem Bezpečnost práce První pomoc při úrazu	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu	OSV Kreativita

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s technickými materiály	Technické kreslení Technický výkres Práce se dřevem Dřevařské závody a řemesla Bezpečnost práce První pomoc při úrazu	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu	OSV Kreativita

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s technickými materiály	Technické kreslení Technický výkres Práce se dřevem Bezpečnost práce První pomoc při úrazu	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu	OSV Kreativita
Design a konstruování	Práce s Merkurem První pomoc při úrazu	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Práce s technickými materiály	Technické kreslení Technický výkres Práce se dřevem Bezpečnost práce První pomoc při úrazu	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím poskytne první pomoc při úrazu	OSV Kreativita
Svět práce	Volba profesní orientace Trh práce Zaměstnání Možnosti vzdělávání Podnikání	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	OSV Sebezpoznání a sebezpojetí

5.10. Doplnující vzdělávací obory

5.10.1. Křesťanská výchova

5.10.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, dávat je do souvislostí s křesťanskými formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Při výuce se vychází z existenciální situace žáků, ze sdílení jejich prožitků. Dále se shrnují jejich dosavadní náboženské zkušenosti a stanoví se východisko, které se spojuje s probíranou látkou. Tento způsob interakce žáků a učitele vede jednak ke snadnějšímu pochopení učební látky, které předkládá k víře katolická církev, ale také k jejich osobnímu prožití ve vztahu žáků k Bohu a k bližním. Žáci se seznamují s poselstvím bible, které se realizuje v životě církve, jež vnímává k ostatním křesťanským církvím a je otevřená myšlenkově i prakticky občanské společnosti. Tyto poznatky a prožitky se ve vyšších ročnících prohlubují tak, aby si žáci osvojili náboženské kompetence, které se stávají východiskem pro náboženský život v dalším osobnostním rozvoji žáků.

Poněvadž výuka probíhá výše popsaným způsobem, přispívá i k osvojení obecných klíčových kompetencí žáka. Žáci jsou prostřednictvím předmětu úzce spojeni s celkovým výchovným působením školy, prostřednictvím předmětu se podílejí na projektech školy, zejména na projektech v rámci adventní a postní přípravy.

Vyučovací předmět má dotaci jednu hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídách, vstupy do hodin či výstupy z nich je možné prezentovat a vracet se k nim v rámci aktivit, které se dějí ve školní kapli (společné i soukromé modlitby, ranní modlitby, bohoslužby, setkání při příležitosti liturgických slavností a svátků apod.) Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, postupně prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

V předmětu navazujeme na základní strategii školy, kterou je výchova zralé křesťanské osobnosti. Poznáváním a prožíváním náboženských pravd a postojů je v rozhodujícím jádru žáka utvářen pozitivní vztah ke všem kladným kompetencím, na jejichž rozvoji se podílejí všechny vyučovací předměty i celkové působení školy. Následující výchovné a vzdělávací postupy tak vycházejí z předpokladu víry a jejího prožívání v životě osobním i církve, a zahrnují styčné body křesťanství a historické i současné společnosti. Předmět Křesťanská výchova má tak své pevné místo v utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, což je cílový úkol základního školství i školství církevního.

Kompetence náboženská

- Během celého vyučovacího procesu vedeme žáky k osobní odpovědi na danou látku, která je pojímána nejenom v užším náboženském významu, ale i ve vztahu k občanské společnosti. Žák je tak připravován k dospělému, svobodnému a angažovanému prožívání víry.
- Vedeme žáky ke vnímání a otevírání se celistvé skutečnosti světa, který obklopuje člověka.
- Dbáme na vnímání života v jeho plnosti i s jeho rozpory.
- Dáváme prostor otevírání a rozvíjení základních existenciálních zkušeností a jejich prohloubení do elementárních náboženských zkušeností.
- Zprostředkováváme porozumění křesťanskému obrazu Boha a Ježíše jako Krista.
- Vedeme k meditativní reflexi světa a k otevření prostoru pro osobní modlitbu.
- Podporujeme zodpovědné jednání ve společnosti s horizontem křesťanských mravních ideálů.
- Podporujeme budování pozitivních vztahů a postoje tolerance k lidem jiných náboženských vyznání a rozvíjení ekumenických postojů.
- Rozvíjíme a prohlubujeme vnímání křesťanských svátků a slavností a pochopení jejich významu pro život člověka.
- Oceňujeme síly křesťanství, jak se projevila v dílech evropského kulturního okruhu.

Kompetence k učení

- Poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhled žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby do svého vztahu ke světu postupně integrovali vedle pohledu přírodních a humanitních věd také náboženský způsob vnímání a chápání světa a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti.
- Systematicky se zabýváme etickým rozměrem života žáků. Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, diskutujeme o jejich řešení a vedeme žáky k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení a zohledňovali při nich učení církve.
- Tímto rozvíjíme kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k postupnému osvojení si morálního kodexu jednání.
- Vedeme žáky ke konkrétní aplikaci těchto principů, což není často přímočaré a vyžaduje orientaci v problémových situacích.
- Nabízíme nejenom provádění modelovými situacemi ve výuce, ale i spolupráci s duchovními v rámci přijetí svátosti smíření.
- Pozorností k problémům žáků i všímavostí ke společenským problémům a jejich následným řešením v dialogu, kolokviu i výkladu připravujeme žáky k řešení jejich osobních situací i k zapojení do řešení společenských záležitostí.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů.
- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení.
- Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti.
- Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.
- Připravujeme žáky ke komunikaci se všemi oblastmi vědeckého, kulturního i občanského života.
- Dbáme na propojení náboženských postojů s ostatními odbornými či výchovnými předměty.

Kompetence sociální a personální

- Systematicky předáváme žákům zaměření na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“.
- Motivujeme žáky k utváření kompetence rozvíjením principu „silnější pomáhají slabším“, přičemž se role podle předmětu mění.
- Vedeme žáky k práci ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Systematicky dbáme o rozvoj duchovního rozměru osobnosti žáků, zejména pak o rozvoj týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, který je předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu.
- Motivujeme žáky k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.
- Systematicky dbáme o růst osobnosti směrem k sociálnímu citění, které ústí v zapojení do společnosti i k praktické pomoci potřebným. Společně s žáky organizujeme projekty dětské občanské angažovanosti i charitativní činnosti a motivujeme je k účasti.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti.

- Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství.
- Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství.
- Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě.
- S respektováním úrovně osobnostního rozvoje vedeme žáky ke hledání odpovídající role v občanském, rodinném, obecním životě. Jejich kompetentnost procvičujeme ve školních aktivitách, které vyžadují osobní svobodné rozhodnutí.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti.
- Vedeme žáky, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň, ale vnímali ji také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.
- Zdůrazňujeme osobní angažovanost, rovnost s ostatními lidmi a povinnost zapojit se do tvorby potřebných hodnot.
- Vedeme a povzbuzujeme žáky k náboženskému jednání, které není vynucováno, ale podepřeno náboženskou motivací v souladu s farností: k dobrým skutkům v adventní a postní době, k pomoci slabším, práci ve farnosti, službě ve společenství apod.

5.10.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Bůh nám dává život Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Jméno a jedinečnost každého člověka Základy vztahů ve skupině Dobře vidět, dobře slyšet	dokáže vyhodnotit a popsat vlastnosti, které ho odlišují od ostatních oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace, kdy je třeba ji respektovat citlivě vnímá, co kolem sebe vidí a slyší	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Mezilidské vztahy
Bůh nám dává svého Syna Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Oslava v rodině a oslava ve společenství církve Smysl a hodnota daru Vánoční evangelium (L 1. a 2. kap.)	zakusí atmosféru slavení ve skupině uvědomuje si souvislost oslavy v rodině s oslavou ve společenství církve	MKV Kulturní diference Lidské vztahy

		zakusí radost z daru a umí v této souvislosti popsat příběh narození Ježíše reprodukuje vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	
Bůh nám dává své slovo Porozumění biblickým příběhům	Reálie biblické země Bible jako dar Božího slova Biblické příběhy ilustrující Ježíšovo učení (Svatba v Káni galilejské, utišení bouře, uzdravení slepého)	popíše jednoduchým způsobem biblickou země a řadí biblické příběhy do reálného prostředí dokáže jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují bibli za dar, který jim pomáhá žít dobrý život umí uvést příklady Ježíšova učení a jeho skutků a spojuje si je se situacemi ve vlastním životě	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Bůh nám dává nový život Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Proměny kolem nás Symbolika kříže, světla a chleba Postní doba a velikonoční události	zakusí atmosféru přípravy na oslavu a slavení křesťanských Velikonoc ve skupině má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc všimá si proměn kolem sebe a ve svém životě a umí je uvést do souvislosti s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Bůh nám dává radost Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Neděle jako den oslavy Slavnost Seslání Ducha svatého, Maria a církev Modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš	zakusí atmosféru slavení Slavnosti Seslání Ducha svatého a májových pobožností popíše neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání rozeznává a dokáže pojmenovat pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě formuluje modlitbu vlastnímu slovy a s jednoduchým porozuměním reprodukuje modlitbu Otče náš	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané OSV Sebepoznání a sebe-pojetí

2. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Svět vypravuje o Bohu Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Svět jako znamení Boží lásky Místo člověka ve světě Vina a potřeba záchrany Biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis	zakouší a vyjadřuje radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany reprodukuje biblické příběhy knihy Genesis a dílčím způsobem je přiřazuje ke konkrétním situacím ve svém životě	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Bůh k nám mluví Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Symbolika světla a tmy Události Ježíšova narození v Božím plánu záchrany člověka Modlitba Zdravas Maria	má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a dává si je do souvislosti se slavením Vánoc popíše vánoční události a spojuje si je s Božím jednáním zachraňujícím člověka reprodukuje modlitbu Zdravas Maria a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	MKV Kulturní diference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Bůh k nám přichází Porozumění biblickým příběhům	Biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství Liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa	převypráví biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš zakusí atmosféru slavení zmíněných slavností a svátků ve školním společenství a převypráví biblické události, které se k nim vztahují	MKV Kulturní diference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Ježíš má k lidem blízko Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Biblické příběhy zachycující Ježíšovy zákraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) Symbolika kříže a velikonoční svíce Velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne	popíše vybrané biblické příběhy, rozezná v nich Ježíšovo jednání vybízející k naději a důvěře a dílčím způsobem se je spojí s konkrétními situacemi ve vlastním životě má základní vhled nutný k chápání symboliky kříže a velikonoční svíce při slavení Velikonoc reprodukuje základní biblické příběhy pro křesťanské slavení Velikonoc a vztahuje je ke konkrétnímu slavení křesťanských Velikonoc	MKV Kulturní diference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané OSV Mezilidské vztahy
Žít jako Ježíš Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Duch svatý proměňuje Maria a základy mariánské úcty v liturgii Církev jako společenství Božího lidu (podobnosti o milosrdném Samařanovi a o rozséváči, hierarchie církve) Apoštolské vyznání víry a znamení kříže	chápe Ducha svatého jako Božího pomocníka, který proměňuje a posiluje k dobrému zakusí atmosféru slavení mariánských pobožností a v jejich souvislosti umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k nim přiměřeným způsobem svůj postoj je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojuje si tento postoj s příkladem Ježíšova jednání a s jednáním jeho učedníků formuluje Apoštolské vyznání víry a rozumí mu jako vyjádření víry v Boha napodobí gestem znamení kříže a vzhledem ke svému životu přiměřeně vysvětlí jeho význam	MKV Kulturní diference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané OSV Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika

3. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Bůh k nám přichází Porozumění biblickým příběhům	Šťěstí prvních lidí a jejich selhání jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost Biblický příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje roli hodnotit a soudit Starozákonní prorocství (Iz 7,14) a souvislost s příběhem Zvěstování (L 1 kap.)	vlastními slovy převypráví biblické události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu s Bohem dokáže spojit biblický příběh Kaina a Ábela a s postojem člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích uvědomuje si potřebu Boží pomoci v životě lidí i ve svém vlastním životě a ujištění o ní najde v biblických prorocstvích a v příběhu Zvěstování	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané OSV Sebepoznání a sebepojetí
Desatero, cesta ke štěstí Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Biblický příběh o Mojžíšovi a Desateru (Dt 5. kap.) Desatero jako životní pravidla pomáhající vést dobrý život Jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou svědomí a výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu	umí reprodukovat biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka interpretuje Desatero jako Bohem a zkušeností lidí potvrzený návod ukazující principy nezbytné k prožití plnohodnotného života formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace svého života	VDO Občan, občanská společnost a stát OSV Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika
Pozvání k hostině Porozumění principům křesťanské etiky / výchova v duchu křesťanské spirituality	Vybrané biblické události představující Boží jednání s člověkem, který se provinil jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství (příběh o Zacheovi, uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) Jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí Svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu, průběh slavení svátosti smíření	převypráví svými slovy uvedené biblické příběhy a je otevřený pro obraz dobrého, velkorysého a milosrdného Boha dokáže jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím vyjmenuje a popíše jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci hříchu a je připravený tuto svátost přijmout	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí
Svátosti, znamení Boží lásky Výchova v duchu křesťanské spirituality/ porozumění symbolické formě řeči	Svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života Symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)	vyjmenuje a jednoduchým způsobem popíše jednotlivé svátosti katolické církve a uvědomuje si jejich souvislost s životem člověka má základní vhled nutný pro porozumění znamení důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané

Hostina s Ježíšem Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Biblická souvislost slavení mše svaté Liturgický prostor a části mše svaté Slavení svátosti eucharistie jako základ vztahu k Bohu	pojmenuje jednoduchým způsobem souvislost mezi biblickou událostí Ježíšovy poslední večeře a slavením mše svaté dokáže pojmenovat důležité součásti liturgického prostoru a umí pojmenovat a rozeznat jednotlivé části mše svaté je připravený k hlubší účasti na nedělní bohoslužbě a k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Hostina společenství církve Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne Události Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1–35) Dary Božího ducha a příklady následování křesťanského jednání	popíše a dá chronologicky do souvislosti uvedené biblické události a chápe je jako základ křesťanského slavení Velikonoc vlastními slovy převypráví příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který provází člověka a proměňuje svou přítomností k dobrému umí vyjmenovat a charakterizovat jednotlivé dary Božího ducha a uvést k nim příklady konkrétního jednání	MKV Kulturní difference Lidské vztahy OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika

4. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Jsem na cestě Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Život jako cesta Víra jako jiný úhel pohledu na svět Bible jako orientační bod	chápe obrazné pojmenování, že svůj život a konkrétní situaci, které prožívá, může přirovnat k obrazu cesty vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich vyjmenuje pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika
Cesta do zaslíbené země Porozumění biblickým příběhům	Biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.) Obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem Souvislost starozákonních biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve	vlastními slovy převypráví příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země a některé jeho události dokáže dát do souvislosti se svým životem je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem přiřazuje vybrané prvky biblického příběhu o Mojžíšovi k učení církve	MKV Kulturní difference Lidské vztahy
Cesta za světlem Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Adventní doba v obraze cesty ke světlu Příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, Maria), jako výzva k následování Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa	rozlišuje aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“	OSV Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika MKV

		umí porovnat vánoční texty dvou evangelií a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k životu aktivně se účastní ročních pobožností	Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Boží království Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Novozákonní přísliby Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1–11, jejich význam a výzvy k následování) Obrazy Božího království (podobení o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle) Znamení Božího království v Ježíšově životě (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnutou rukou)	popíše jednotlivá blahoslavenství a charakterizuje je jako osobní program cesty k Božímu království dokáže vysvětlit uvedená podobení jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu interpretuje uvedené příběhy jako výzvu ke křesťanskému postoji – „vidět“, „slyšet“ a „jednat“	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a stát
Cesta života Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Velikonoční události z pohledu apoštola Petra (Ježíšovo proměnění, Poslední večeře, Petrovo zapření, Petr a Jan u hrobu, Ježíš se dává poznat u Galilejského jezera, seslání Ducha svatého) Cesta života jako křížová cesta Jednotlivé postavy křížové cesty	reprodukuje uvedené velikonoční události a prostřednictvím identifikace s postavou apoštola Petra je dokáže vztáhnout ke svému životu umí pojmenovat jednotlivá zastavení křížové cesty a prostřednictvím identifikace s jednotlivými postavami je vztáhnout k současnosti aktivně se účastní pobožnosti křížové cesty	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Jako církev na cestě Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Církev jako dům ze živých kamenů Opakování a systematizace učiva o průběhu a významu mše svaté Křesťanský rozměr vnímání času, liturgický rok a jeho významné slavnosti a svátky	má prostor zažít radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a přiřadí si toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve umí vyjmenovat části mše svaté a charakterizovat ji jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem orientuje se ve střídání důležitých období liturgického roku a rozlišuje jejich rozdílnou náplň a funkci	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané

5. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Svět – náš společný dům Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy Jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření Bible jako literární text	je připraven všimnout si krásy a dokonalosti světa, ve kterém má každý své místo, a dávat je do souvislosti s Bohem vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a k respektování jedinečnosti druhých lidí umí odpovědět na otázku, kdo napsal bibli, jakými jazyky byla	EV Ekosystémy Vztah člověka a prostředí

		napsána, a umí v ní hledat podle biblických odkazů	
Abraham slyší Boží hlas Porozumění biblickým příběhům	Biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.) Abraham jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě Víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry Abraham jako člověk spojující tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám)	zná základní reálie a umí popsat děj starozákonního příběhu o Abrahamovi v souvislosti s příběhem o Abrahamovi je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení umí pojmenovat rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a je připravený chovat se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím	MKV Kulturní difference Multikulturalita OSV Seberegulace a sebeorganizace
Slyším Boží hlas Výchova v duchu křesťanské spirituality/ porozumění symbolické formě řeči	Výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě Biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti Vánoční události jako oslava příchodu Božího království	oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě umí interpretovat příběh Jana Křtitele jako výzvu k osobnímu nasazení se pro obecné dobro člověka dokáže zasadit vánoční události do dějin lidstva, spojit si je s dějinami spásy a s křesťanskou vizí Božího království	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika VMEGS Jsme Evropané
Kdo jsi, Ježíši? Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Ježíšovy výroky „Já jsem...“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobnoství o dobrém pastýři, podobnoství o vinici, vzkříšení Lazara) Symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta Svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě	dokáže vysvětlit Ježíšovy výroky „Já jsem...“ v souvislosti s vlastní zkušeností a prokáže znalost biblických příběhů, které se k nim vztahují rozumí uvedeným symbolům v biblických souvislostech i v souvislostech svého života dokáže vyjmenovat jednotlivé svátosti římskokatolické církve a dát je do souvislosti s Ježíšovými výroky „Já jsem...“ je připravený začlenit slavení svátostí do svého života	MKV Kulturní difference Lidské vztahy
Já jsem vzkříšení a život Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života) Velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína Základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti události seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj	je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených uslyší o základních rozdílech v učeních různých křesťanských církví a je připravený být vůči těmto rozdílům tolerantní	MKV Kulturní difference Lidské vztahy
Církev – náš společný dům Znalost základních tezí křesťanského učení/	Dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2 –28. kap.) Misie, situace solidarity	umí dát do souvislosti biblický příběh života a učení apoštola Pavla s dějinami prvotní církve vysvětlí souvislost příběhu apoštola Pavla se situacemi	MKV Princip sociálního smíru a solidarity VMEGS

výchova v duchu křesťanské spirituality	Křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě	vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	Jsme Evropané VDO Občan, občanská společnost a stát
---	---	---	---

6. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Učíme se žít Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Paralela místa, kde je mi dobře a místa, kde přebývá Bůh (Ž 27) Zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu (Ž 139 a 145) Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem	vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha je schopen reflexe vlastních představ o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství rozumí znamení kříže jako znamení zvláštního přátelství mezi Bohem a člověkem	OSV Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Mezilidské vztahy
Rostu vstříc světu Porozumění biblickým příběhům	Biblický příběh o Davidovi a doba královská (1 S 16.–20. kap.) Král David jako člověk, kterého si Bůh vyvolil a který ve svém životě zakusil přátelství i nepřátelství člověka k člověku Narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly	vlastními slovy převypráví příběh Davida, dobu izraelského království umí zasadit do kontextu klíčových událostí starozákonních dějin Izraele a má orientační vhled do okolností a významu stavby jeruzalémského chrámu podle příkladu Davidova jednání se orientuje, jak jednat v situacích přátelských i nepřátelských vztahů, a je připravený vnímat Boha na straně toho, kdo usiluje o pokoj pojmenuje křestní symboly, jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu	MKV Kulturní difference Lidské vztahy VMEGS Jsme Evropané
Učit se dívat novými očima Porozumění principům křesťanské etiky	Výzva ke svatosti jako povolání křesťana, příklady svatých, výzva Jana Křtitele ke změně smýšlení (L 3,10–14.18) Základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia a text blahoslavenství (Mt 5.–7. kap.) Vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista (L 1. kap.), souvislost vánočních a velikonočních událostí	chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců pojmenuje vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občan, občanská společnost a stát
Nemůžeme mlčet Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Kdo je nadšen, nemůže mlčet (Sk 3,1–10; 5–22) Podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry	umí ocenit, že k němu došla zvěst o Kristu, a je připraven šířit ji dál chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má základní znalosti o jeho autorech	MKV Kulturní difference VMEGS Jsme Evropané

	Vyznání víry jako vyznání osobního přátelství jedinečného člověka a jeho Tvůrce Dvanáct článků Apoštolského vyznání víry rozdělených do tří částí: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země“, „Věřím v Ježíše Krista“ a „Věřím v Ducha svatého“	umí reprodukovat vyznání víry jako akt důvěry k Bohu a rozlišit v něm jednotlivé části a jejich konkrétní významy	
Ptám se tě, Ježíši Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení (Mk 3,1–6) Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci, náboženské politické skupiny v Ježíšově době Pašije podle Markova evangelia, Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka	uvědomuje si vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou poznává typ jednání, který vnáší do situace vyhroceného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat Vyjmenuje a rozliší náboženské a politické skupiny v Ježíšově době, spojuje si je se zneužitím moci proti Ježíši a porovnává je se situacemi zneužití moci dnes pojmenuje rozdíl mezi pašijemi a křížovou cestou a umí v nich rozlišit konkrétní podoby Ježíšovy spoluúčasti na utrpení člověka	OSV Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Silnější než smrt Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Smrt jako hranice lidského života, smrt z pohledu křesťanské víry a naděje Biblický příběh cesty učedníků do Emauz s důrazem na přítomnost Ježíše v životě člověka (L 24,13–35) Slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem a jako zpřítomňování Božího království	umí z pohledu křesťanské naděje vysvětlit větu, že život je silnější než smrt porovná biblický příběh o emauzských učednících s konkrétním příběhem lidského života orientačně přiřazuje k částem eucharistické slavnosti jednotlivé věty mešních textů	MKV Kulturní difference VMEGS Jsme Evropané OSV Sebepoznání a sebepojetí
Žít s nadšením Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Události, které probouzejí nadšení, jejich propojení s Duchem svatým Církev jako součást světa, misijní úkol církve (Matka Tereza, apoštol Pavel) Obraz nebeského Jeruzaléma jako místo, kde lidé přebývají ve zcela zvláštním přátelství s Bohem	poznává důvody, které vyvolávají nadšení pro věc, a spojuje si je s působením Ducha svatého je připraven přijmout své místo ve skupině, ve farnosti, v církvi vnímá rozpor mezi svými ideály a stavem světa a je otevřený pro křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MKV Princip sociálního smíru a solidarity

7. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Objevovat svět Porozumění biblickým příběhům/ prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.) Imaginativní nazírání na krásy světa Legenda jako literární útvar, životopis svatého Františka z Assisi	charakterizuje zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a dokáže zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty na základě mýtické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat definuje legendu jako literární útvar, rozlišuje ji od historické zprávy a v legendě o zuřivém vlku	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS Jsme Evropané

		objevuje návod, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	
Tajemství života Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace Žehnání, svátostiny, svátosti Svátost pomazání nemocných a obřady křesťanského pohřbu	rozlišuje v základní rovině popisné a symbolické vnímání světa a interpretuje různé významy základních symbolů rozlišuje, co je žehnání, svátostina a svátost, umí je obecně charakterizovat, uvést příklady a zařadit je ke konkrétním životním situacím charakterizuje svátost pomazání nemocných, zběžně se orientuje v obřadech křesťanského pohřbu a v obojím rozpoznat znamení křesťanské víry ve vzkříšení mrtvých	OSV Mezilidské vztahy Komunikace
Vidět bližního Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Dvojitý přikázání lásky (Mt 22,36–40) Výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31–40) Vánoční biblické události jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti (Mt 1. a 2. kap.)	realisticky popíše a odhadne své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat motivaci ke křesťanské pomoci a je připravený se zapojit aktualizuje biblický text týkající se slavení Vánoc z perspektivy, že Boží syn vstupuje do bíd světa, aby svět od bídy zachránil dostává možnost realizace projektu konkrétní pomoci v rámci předmětu, příp. možnost zapojení do projektu konkrétní humanitární organizace	VMEGS Objevujeme Evropu a svět OSV Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občan, občanská společnost a stát
Žít spolu, žít s Bohem Porozumění biblickým příběhům/ porozumění symbolické formě řeči	Vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou, gesta rukou udělovatele při slavení svátostí Symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje, slova udělovatele při slavení svátostí Bible jako literární text, dělení knih Starého zákona, literární druhy v bibli	získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a je připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve svátostech získává citlivost pro symbolický význam řeči a je připraven k hlubšímu chápání obrazné řeči v bibli a při slavení svátostí považuje bibli za soubor knih různých literárních druhů, umí orientačně vyjmenovat jednotlivé knihy a třídit podle nejdůležitějších literárních druhů	OSV Komunikace Kreativita MKV Kulturní diference
Cesta bezbranného Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Křesťanský pohled na smysl utrpení Pašije a křížová cesta, Ježíš Kristus jako Spasitel, prosociální chování s křesťanskou motivací Typ víry Marie, apoštola Tomáše a Marie z Magdaly, reflexe vlastního postoje k víře	je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení rozlišuje mezi pašijemi a křížovou cestou, umí je interpretovat jako paralelu konkrétních situací člověka prožívajícího těžké chvíle, do kterých v Ježíši Kristu vstupuje Bůh a je otevřený k soucitu a ke konkrétní pomoci	MKV Lidské vztahy OSV Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice

		oceňuje postoj hledání důvěry v životě člověka, umí reprodukovat biblický příběh popisující setkání vzkříšeného Ježíše s apoštolem Tomášem a Marií z Magdaly a je otevřený k reflexi vlastní víry	
Tvou smrt zvěstujeme/sílit ve víře Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb jako účinné znamení Víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno jako účinné znamení Kristovy přítomnosti mezi lidmi Voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii Olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí	rozpoznává symboliku chleba a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie rozpoznává symboliku vína a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie rozpoznává symboliku vody a je připravený prohloubit její význam v souvislosti se svátostí křtu a liturgií rozpoznává symboliku oleje a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se svátostmi, při kterých se olej používá	OSV mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Touha po lepším světě Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti (Ex 1. a 2. kap.) Vyvedení Izraele z egyptského otroctví, šikana, rasismus, předsudky, xenofobie, týrání, arogance, bezohlednost Naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, Martin Luther King, Maxmilián Kolbe	je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti a vnímat Boha jako toho, který je s člověkem a přeje mu svobodný život interpretuje biblický příběh o vyvedení Izraele z egyptského otroctví jako paralelu mezi touhou člověka po svobodě a současnými podobami útaku člověka člověkem je připravený angažovat se za spravedlivý svět a vnímá toto úsilí s perspektivou vize Božího království	MKV Kulturní difference Lidské vztahy

8. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Pohledy vzhůru Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se (Iz 49,16; Ž 139) Vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor Víra jako nový pohled na svět a na člověka, blahoslavenství, podobenství o Božím království, podobenství o milosrdném Samaritánovi, ovládat nebo doprovázet, přihlížet nebo pomáhat	je s perspektivou Božího přijetí připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“ oceňuje potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení interpretuje texty blahoslavenství a uvedených Ježíšových podobenství jako aktuální výzvy k chápání konkrétních životních situací a výzvy k jednání motivovanému pohledem na svět a na	OSV Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika MV Vnímání autora mediálních sdělení

		člověka v perspektivě Božího království	
Vnitřní kompas Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k odpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání Sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje Vývoj a výchova svědomí	je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje motivovaného Boží přítomností má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí	OSV Seberegulace a sebeorganizace
Budoucnost již začala Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Konflikty současného světa v úhlu pohledu Božího království, Boží království „Již ano – ještě ne“ Výchova ke schopnosti zakusit pokoj, který je motivací k zasazování se o mír a sociální spravedlnost Vánoce spojené s výzvou k přinášení pokoje konkrétním lidem (Mk 25,40)	dokáže zdůvodnit, proč je na světě stále tolik zla v kontrastu s dobrým Bohem a v příchodu Ježíše na svět rozpoznat podstatu dnešní situace, kdy je Boží království přítomné ve světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení je otevřený pro vnímání události narození Ježíše jako osobního příchodu Krista ke každému člověku, kterému přináší pokoj do jeho vnitřních konfliktů	VDO Občan, občanská společnost a stát OSV Sebepoznání a sebepojetí
Společný život s Bohem Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání Pojetí víry v současném světě, prohloubení prvního přikázání Novodobé způsoby zneužívání Božího jména, prohloubení druhého přikázání Hodnota času, efektivní využívání volného času, prohloubení třetího přikázání Výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace	rozlišuje různá pojetí svobody v současném světě, přikloní se k chápání svobody jako nezávislosti, která je omezena právy druhého člověka na vlastní svobodu, a Desatero chápe jako společností ověřenou a Bohem garantovanou normu této svobody rozlišuje různá pojetí víry v současném světě a kloní se k chápání víry jako důvěry v Boha pojmenuje a rozliší moderní podoby zneužívání Božího jména	OSV Sebepoznání a sebepojetí VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV Kulturní difference Lidské vztahy MV Fungování a vliv médií ve společnosti
Obklopení láskou Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky/ porozumění symbolické formě řeči	Vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou Velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel Dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření	dokáže sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, které pro něj může být výzvou ke změně jednání interpretuje velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění umí jednoduše vysvětlit vzájemný vztah dědičného hříchu,	OSV Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika

		tajemství vykoupení a svátosti křtu oceňuje potřebu dne odpočinku, zevrubně popíše průběh šabatů jako oslavy víry v Boha a zdůvodní křesťanské slavení neděle	
Přijmout zodpovědnost Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů, reflexe vlastního vztahu k autoritám, zneužití autority, prohloubení čtvrtého přikázání Cena a důstojnost lidského života, prohloubení pátého přikázání Touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce, přátelství a lásce, zneužití tužeb člověka, prohloubení šestého přikázání Sociální učení církve, výchova k prosociálnímu jednání, prohloubení sedmého přikázání (Sk 20,35; Jk 2,15–17) Pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkršlování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí, prohloubení osmého přikázání	je připravený řešit rodinné konflikty s vědomím zodpovědnosti dospělé generace za své děti, vnímá napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-li autority zneužito uznává a oceňuje právo na důstojnost člověka a je si vědom, že začíná převzetím zodpovědnosti za rozvoj vlastního života rozlišuje mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu, vnímá je jako různé podoby touhy člověka po překročení sebe samého a je si vědom, že se dají zneužít je připravený zaujmout takový vztah k osobnímu majetku, který ho nechá svobodným a nezávislým, a umí vysvětlit, že se týká také práva všech lidí užívat bohatství země je si vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet důvěryhodné vztahy	EV Vztah člověka a prostředí OSV Komunikace Hodnoty, postoje, praktická etika
Důvěřovat v budoucnost Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Ráj a nový Jeruzalém, Kristus jako „Alfa a Omega“ (Gn 2,8–14; Zj 21,1.3–5a)	dokáže vysvětlit souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci bible, umí ocenit vizi naplněného Božího království a v jeho síle jednat	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Princip sociálního smíru a solidarity

9. ročník

	učivo	výstupy	průřezová témata
Před otevřenými dveřmi Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství Příklady lidské zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem (Gn 27.–32. kap., Ezau a Jákob, Mk 3. a 5. kap., L 7. a 8. kap.) Křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem (kniha Job, žalmy)	je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim i něco ze sebe interpretuje příběh Ezaua a Jákoba a vybrané evangelijní příběhy jako znamením Boží blízkosti a příklady zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem má křesťanský pohled na smysl utrpení, je schopen vyjádřit svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika

Lidé hledají Boha/ náboženství vyvoleného národa Ekumenický rozměr křesťanství a mezi-náboženský dialog	Existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání Symbyly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě, hinduismus, buddhismus – základní myšlenky, pojmy a osobnosti, čínský universismus – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, islám – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, prvky shodné s křesťanstvím Židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše	má základní vhled do nabídky odpovědi na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly a společné prvky hinduismu a buddhismu s křesťanstvím pojmenuje základní myšlenky konfucianismu a taoismu a rozdíly a společné prvky islámu a křesťanství	MKV Kulturní difference Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity VMEGS Jsme Evropané
Bůh se stal člověkem Ekumenický rozměr křesťanství a mezi-náboženský dialog	Křesťanská víra v Mesiáše, mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu Ježíšovo lidství, historické prameny dokládající historicitu Ježíše z Nazareta, Ježíšovo božství, pojetí Krista v evangeliích (1 K 15,17–22; J 1. kap.; F 2. kap.) Křesťanské církve a denominace u nás, ekumenismus, prostor pro vzájemnou spolupráci, prostor společné modlitby	rozeznává v proroctví o Mesiáši souvislost s příchodem, smrtí a vzkříšením Ježíše Nazaretského, který nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale zachránit pro věčnost umí na základě pramenů obhájit historicitu Ježíše a na základě evangelijních pojetí Krista vyložit argumenty víry a Kristova učení pojmenovává společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi v ekumenickém duchu spolupracovat	VMEGS Jsme Evropané
Stvoření, dar a úkol Znalost základních tezí křesťanského učení/ výchova v duchu křesťanské spirituality	Věda a víra, dvě nezávislé odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření Vznik a vývoj života a evoluční teorie Podíl člověka na stvořitelském díle (Ž 8, Gn 1,27–28)	vysvětlí, proč věda a víra nestojí v rozporu zdůvodní, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha je připravený vnímat stvoření jako dar, člověka jako dílo Boží lásky a ústřední bod Božího zájmu a umí odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa	EV Vztah člověka k prostředí
Bůh a člověk Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka/ porozumění principům křesťanské etiky	Boží obraz člověka jako muže a ženy (Gn 2,22), příklady mužských a ženských vzorů, sociální role muže a ženy Svědectví Bible o Boží lásce a negativní odpovědi lidí na Boží lásku Obraz Boha v každém člověku, specifické úkoly a poslání každého člověka, Boží vůle a životní cesta člověka	na základě Božího obrazu člověka jako muže a ženy oceňuje vztah mezi mužem a ženou a zdůvodní rovnoprávnost jejich životních rolí vyhledá ve vybraných biblických textech i na příkladech života současných lidí pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku a rozlišuje formy náboženského fundamentalismu uvnitř církve umí realisticky ocenit vlastní obdarování a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	OSV Sebepoznání a sebepojetí Hodnoty, postoje, praktická etika
Žít v jednotě s Bohem Znalost základních tezí křesťanského učení/	Svátosti, znamení Boží blízkosti a pomoci člověku	je připravený chápat skutečnosti nejen skrze viditelnou rovinu sdělení a je připravený v této	OSV Sebepoznání a sebepojetí

výchova v duchu křesťanské spirituality	Druhy modlitby, denní modlitba církve Boží slovo jako forma Boží přítomnosti mezi lidmi, Bible jako zvláštní zdroj výpovědí o Bohu	hloubce ocenit, že ve svátostech může zažívat Boží blízkost způsobem, který oslovuje smysly je připravený vnímat hloubku osobního dialogu s Bohem a rozlišuje různé druhy modlitby je připravený vnímat různé podoby života podle kritérií Božího slova a umí podle nich charakterizovat křesťanský životní styl	Komunikace
Žít ve společenství Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Rodina jako společenství církve, formy vzájemného soužití dvou lidí, kvalita mezilidských vztahů měřená nezištnou Boží láskou k člověku, odpovědná známost, liturgie svátosti manželství, manželský slib Společenství při bohoslužbě a ve farnosti, místní církve, znamení církve, úřad a služba v církvi, obrazy církve, řádová společenství, hnutí a spirituality Zralá víra, výzva ke hledání a odkrývání životního smyslu	vnímá církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách má přehled o působení některých řádových společenství a spiritualit u nás je přesvědčen, že v setkávání s Bohem se odehrává proces nalézání smyslu a vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl	OSV Komunikace Kooperace a kompetice

6. Hodnocení žáků

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1. Způsoby hodnocení žáka

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno **klasifikačním stupněm**, v případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami možno doplnit nebo nahradit **hodnocením slovním nebo kombinovaným**.

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na školních akcích

Žáci jsou hodnoceni ve všech **povinných a nepovinných předmětech** stanovených školním vzdělávacím programem pro příslušný ročník.

Při hodnocení se přihlíží k celé osobnosti žáka, jeho eventuálním poruchám učení, individuálním zvláštnostem, snaze, pílí, přihlíží se k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitelé uplatňují **přiměřenou náročnost a pedagogický takt** vůči žákovi. Učitelé klasifikují jen probrané a procvičené učivo. Učitel přistupuje k hodnocení s vědomím motivační funkce hodnocení.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Učitel je povinen vést **soustavnou evidenci** o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné atd.)

Učitelé zapisují pravidelně žákům jejich hodnocení do **ŽK**. Součástí hodnocení je i **sebehodnocení žáků**, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. I toto je zapisováno do ŽK.

Každé pololetí se vydává žákovi **vysvědčení**.

Při **určování stupně** prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učené výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka.

6.1.2. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Za účelem získání podkladů jsou prováděny

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce
- projektové a skupinové práce
- projektové dny celoškolní a projektové dny ročníkové, zařazované na konci školního roku
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- vědomostní a dovednostní testy SCIO

6.1.3. Kritéria hodnocení prospěchu

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- vztah a postoje k práci, organizace vlastní práce, sebekontrola, udržování pořádku na pracovišti, schopnost spolupracovat, snaha dokončit práci v požadované kvalitě a termínu
- osvojení účinných metod samostatného studia, práce s informacemi, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a přístup k estetizaci školního prostředí
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví a péče o životní prostředí
- vhodné a šetrné zacházení s pomůckami, potřebami, sportovním náčiním a nářadím

6.1.4. Kritéria hodnocení chování

- dodržování obecných norem soužití ve školním kolektivu
- dodržování pravidel chování stanovených Řádem školy
- dodržování pokynů pedagogických pracovníků a dalších zaměstnanců školy

6.1.5. Hodnocení žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

- hodnocení se řídí Vyhláškou č.73/2005 Sb.
- při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů PPP a hodnocení je vždy zcela individuální
- žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok
- je-li pro žáka vypracován individuální vzdělávací plán, řídí se hodnocení tímto
- při splnění všech náležitostí: žádost rodičů, doporučení poradenského zařízení a zpracování individuálního plánu může být žák hodnocen slovně
- zavedení slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy